अथातो धर्मजिज्ञासा । १,१.१ ।

चोदनालक्षणोऽर्थो धर्मः । १,१.२ ।

तस्य निमित्तपरीष्टिः । १,१.३ ।

सत्संप्रयोगे पुरुषस्येन्द्रियाणां बुद्धिजन्म तत्प्रत्यक्षमनिमित्तं विद्यमानोपलम्भनत्वात् । १,१.४ ।

औत्पत्तिकस्तु शब्दस्यार्थेन संबन्धस्तस्य ज्ञानमुपदेशोऽव्यतिरेकश्चार्थेऽनुपलब्धे तत्प्रमाणं बादरायणस्यानपेक्षत्वात् । १,१.५ ।

कर्मैके तत्र दर्शनात् । १,१.६ ।

अस्थानात् । १,१.७ ।

करोति शब्दात् । १,१.८ ।

सत्त्वान्तरे च यौगपद्यात् । १,१.९ ।

प्रकृति विकृत्योश्च । १,१.१० ।

वृद्धिश्च कर्तृभूम्नास्य । १,१.११ ।

समं तु तत्र दर्शनम् । १,१.१२ ।

सतः परमदर्शनं विषयानागमात् । १,१.१३ ।

प्रयोगस्य परम् । १,१.१४ ।

आदित्यवद्यौगपद्यम् । १,१.१५ ।

वर्णान्तरमविकारः । १,१.१६ ।

नादवृद्धिपरा । १,१.१७ ।

नित्यस्तु स्याद्दर्शनस्य परार्थत्वात् । १,१.१८ ।

सर्वत्र यौगपद्यात् । १,१.१९ ।

संख्याभावात् । १,१.२० ।

अनपेक्षत्वात् । १,१.२१ ।

प्रख्याभावाच्च योगस्य । १,१.२२ ।

लिङ्गदर्शनाच्च । १,१.२३ ।

उत्पत्तौ वावचनाः स्युरर्थस्यातन्निमित्तत्वात् । १,१.२४ ।

तद्भूतानां क्रियार्थेन सामाम्नायोऽर्थस्य तन्निमित्तत्त्वात् । १,१.२५ ।

लोके सन्नियमात्प्रयोगसन्निकर्षः स्यात् । १,१.२६ ।

वेदांश्चैके सन्निकर्षं पुरुषाख्याः । १,१.२७ ।

अनित्यदर्शनाच्च । १,१.२८ ।

उक्तं तु शब्दपूर्वत्वम् । १,१.२९ ।

आख्या प्रवचनात् । १,१.३० ।

परन्तु श्रुतिसामान्यमात्रम् । १,१.३१ ।

कृते वा विनियोगः स्यात्कर्मणः संबन्धात् । १,१.३२ ।

आम्नायस्य क्रियार्थत्वादानर्थक्यमतदर्थानां तस्मादनित्यमुच्यते । १,२.१ ।

शास्त्रदृष्टाविरोधाच्च । १,२.२ ।

तथाफलाभावात् । १,२.३ ।

अन्यानर्थक्यात् । १,२.४ ।

अभागिप्रतिषेधाच्च । १,२.५ ।

अनित्यसंयोगात् । १,२.६ ।

विधिना त्वेकवाक्यत्वात्स्तुत्यर्थेन विधीनां स्युः । १,२.७ ।

तुल्यं च साम्प्रदायिकम् । १,२.८ ।

आप्ता चानुपपत्तिः प्रयोगे हि विरोधः स्याच्छब्दार्थस्त्वप्रयोगभूतस्तस्मादुपपद्येत । १,२.९ ।

गुणवादस्तु । १,२.१० ।

रूपात्प्रायात् । १,२.११ ।

दूरभूयस्त्वात् । १,२.१२ ।

अपराधात्कर्तुश्च पुत्रदर्शनम् । १,२.१३ ।

आकालिकेप्सा । १,२.१४ ।

विद्याप्रशंसा । १,२.१५ ।

सर्वत्वमाधिकारिकम् । १,२.१६ ।

फलस्य कर्मनिष्पत्तेस्तेषां लोकवत्परिमाणतः फलविशेषः स्यात् । १,२.१७ ।

अन्त्ययोर्यथोक्तम् । १,२.१८ ।

विधिर्वा स्यादपूर्वत्वाद्वादमात्रम ह्यनर्थकम् । १,२.१९ ।

लोकवदिति चेत् । १,२.२० ।

न पूर्वत्वात् । १,२.२१ ।

उक्तं तु वाक्यशेषत्वम् । १,२.२२ ।

विधिश्चानर्थकः क्वचित्तस्मात्स्तुतिः प्रतीयेत तत्सामान्यादितरेषु तथात्वम् । १,२.२३ ।

प्रकरणे सम्भवन्नपकर्षो न कल्प्येत विध्यानर्थक्यं हि तं प्रति । १,२.२४ ।

विधौ च वाक्यभेदः स्यात् । १,२.२५ ।

हेतुर्वा स्यादर्थवत्वोपपत्तिभ्याम् । १,२.२६ ।

स्थितिस्तु शब्दपूर्वत्वादचोदनाच तस्य । १,२.२७ ।

व्यर्थे स्तुतिरन्याय्येति चेत् । १,२.२८ ।

अर्थस्तु विधिशेषत्वाद्यथा लोके । १,२.२९ ।

यदि च हेतुरवतिष्ठेत निर्देशात्सामान्यादिति चेदवस्था विधीनां स्यात् । १,२.३० ।

तदर्थशास्त्रात् । १,२.३१ ।

वाक्यनियमात् । १,२.३२ ।

बुद्धिशास्त्रात् । १,२.३३ ।

अविद्यमानवचनात् । १,२.३४ ।

अचेतनेऽर्थबन्धनात् । १,२.३५ ।

अर्थविप्रतिषेधात् । १,२.३६ ।

स्वाध्यायवद्वचनात् । १,२.३७ ।

अविज्ञेयात् । १,२.३८ ।

अनित्यसंयोगान्मन्त्रार्थानर्थक्यम् । १,२.३९ ।

अविशिष्टस्तु वाक्यार्थः । १,२.४० ।

गुणार्थेन पुनः श्रुतिः । १,२.४१ ।

परिसंख्या । १,२.४२ ।

अर्थवादो वा । १,२.४३ ।

अविरुद्धं परम् । १,२.४४ ।

संप्रैषे कर्मगर्हानुपालम्भः संस्कारत्त्वात् । १,२.४५ ।

अभिधानेऽर्थवादः । १,२.४६ ।

गुणादप्रतिषेधः स्यात् । १,२.४७ ।

विद्यावचनमसंयोगात् । १,२.४८ ।

सतः परमविज्ञानम् । १,२.४९ ।

उक्तश्चानित्यसंयोगः । १,२.५० ।

लिङ्गोपदेशश्च तदर्थवत् । १,२.५१ ।

ऊहः । १,२.५२ ।

विधिशब्दाश्च । १,२.५३ ।

धर्मस्य शब्दमूलत्वादशब्दमनपेक्षं स्यात् । १,३.१ ।

अपि वा कर्तृसामान्यात्प्रमाणमनुमानं स्यात् । १,३.२ ।

विरोधे त्वनपेक्ष्यं स्यादसति ह्यनुमानम् । १,३.३ ।

हेतुदर्शनाच्च । १,३.४ ।

शिष्टाकोपेऽविरुद्धमिति चेत् । १,३.५ ।

न शास्त्रपरिमाणत्वात् । १,३.६ ।

अपि वा कारणग्रहणे प्रयुक्तानि प्रतीयेरन् । १,३.७ ।

तेष्वदर्शनाद्विरोधस्य समा विप्रतिपत्तिः स्यात् । १,३.८ ।

शास्त्रस्था वा तन्निमित्तत्वात् । १,३.९ ।

चोदितं तु प्रतीयेताविरोधात्प्रमाणेन । १,३.१० ।

प्रयोगशास्त्रमिति चेत् । १,३.११ ।

नासन्नियमात् । १,३.१२ ।

अवाक्यशेषाच्च । १,३.१३ ।

सर्वत्र च प्रयोगात्सन्निधानशास्त्राच्च । १,३.१४ ।

अनुमानव्यवस्थानात्तत्संयुक्तं प्रमाणं स्यात् । १,३.१५ ।

अपि वा सर्व धर्मः स्यात्तन्न्यायत्वाद्विधानस्य । १,३.१६ ।

दर्शनाद्विनियोगः स्यात् । १,३.१७ ।

लिङ्गाभावाच्च नित्यस्य । १,३.१८ ।

आख्या हि देशसंयोगात् । १,३.१९ ।

न स्याद्देशान्तरेष्विति चेत् । १,३.२० ।

स्याद्योगाख्या हि माथुरवत् । १,३.२१ ।

कर्मधर्मो वा प्रवणवत् । १,३.२२ ।

तुल्यं तु कर्तृधर्मेण । १,३.२३ ।

प्रयोगोत्पत्यशास्त्रत्वाच्छब्देषु न व्यवस्था स्यात् । १,३.२४ ।

शब्दे प्रयत्ननिष्पत्तेरपराधस्य भागित्वम् । १,३.२५ ।

अन्यायश्चानेकशब्दत्त्वम् । १,३.२६ ।

तत्र तत्त्वमभियोगविशेषात्स्यात् । १,३.२७ ।

तदशक्तिश्चानुरूपत्वात् । १,३.२८ ।

एक देशत्वाच्च विभाक्तिव्यत्यये स्यात् । १,३.२९ ।

प्रयोगचोदनाभावादर्थैकत्वमविभागात् । १,३.३० ।

अद्रव्यशब्दत्वात् । १,३.३१ ।

अन्यदर्शनाच्च । १,३.३२ ।

आकृतिस्तु क्रियार्थत्वात् । १,३.३३ ।

न क्रिया स्यादिति चेदर्थान्तरे विधानं न द्रव्यमिति चेत् । १,३.३४ ।

तदर्थत्वात्प्रयोगस्याविभागः । १,३.३५ ।

उक्तं समाम्नायैदमर्थ्यं तस्मात्सर्वं तदर्थं स्यात् । १,४.१ ।

अपि वा नामधेयं स्याद्यदुत्पत्तावपूर्वमविधायकत्वात् । १,४.२ ।

यस्मिन् गुणोपदेशः प्रधानतोऽभिसम्बन्धः । १,४.३ ।

तत्प्रख्यञ्चान्यशास्त्रम् । १,४.४ ।

तद्व्यपदेशं च । १,४.५ ।

नामधेये गुणश्रुतेः स्याद्विधानमिति चेत् । १,४.६ ।

तुल्यत्वात्क्रिययोर्न । १,४.७ ।

ऐकशब्द्ये परार्थवत् । १,४.८ ।

तद्गुणास्तु विधायेरन्नविभागाद्विधानार्थे न चेदन्येन शिष्टाः । १,४.९ ।

बर्हिराज्ययोरसंस्कारे शब्दलाभादतच्छब्दः । १,४.१० ।

प्रोक्षणीष्वर्थसंयोगात् । १,४.११ ।

तथानिर्मन्थ्ये । १,४.१२ ।

वैश्वदेवे विकल्प इति चेत् । १,४.१३ ।

न वा प्रकरणात्प्रत्यक्षविधानाच्च न हि प्रकरणं द्रव्यस्य । १,४.१४ ।

मिथश्चानर्थसम्बन्धः । १,४.१५ ।

परार्थत्वाद्गुणानाम् । १,४.१६ ।

पूर्ववन्तोऽविधानार्थास्तत्सामर्थ्यं समाम्नाये । १,४.१७ ।

गुणस्य तु विधानार्थे तद्गुणाः प्रयोगे स्युरनर्थका न हि तं प्रत्यर्थवत्तास्ति । १,४.१८ ।

तच्छेषो नोपपद्यते । १,४.१९ ।

अविभागाद्विधानार्थे स्तुत्यर्थेनोपपद्येरन् । १,४.२० ।

कारणं स्यादिति चेत् । १,४.२१ ।

आनर्थक्यादकारणं कर्तुर्हि कारणानि गुणार्थो हि विधीयते । १,४.२२ ।

तत्सिद्धिः । १,४.२३ ।

जातिः । १,४.२४ ।

सारूप्यात् । १,४.२५ ।

प्रशंसा । १,४.२६ ।

भूमा । १,४.२७ ।

लिङ्गसमवायात् । १,४.२८ ।

सन्दिग्धेषु वाक्यशेषात् । १,४.२९ ।

अर्थाद्वा कल्पनैकदेशत्वात् । १,४.३० ।

भावार्थाः कर्मशब्दास्तेभ्यः क्रिया प्रतीयेतैष ह्यर्थो विधीयते । २,१.१ ।

सर्वेषां भावोऽर्थ इति चेत् । २,१.२ ।

येषामुत्पत्तौ स्वे प्रयोगे रूपोपलब्धिस्तानि नामानि तस्मात्तेभ्यः पराकाङ्क्षा भूतत्वात्स्वे प्रयोगे । २,१.३ ।

येषां तूत्पत्तावर्थे स्वे प्रयोगो न विद्यते तान्याख्यातानि तस्मात्तेभ्यः प्रतीयेताश्रितत्वात्प्रयोगस्य । २,१.४ ।

चोदना पुनरारम्भः । २,१.५ ।

तानि द्वैधं गुणप्रधानभूतानि । २,१.६ ।

यैर्द्रव्यं न चिकीर्ष्यते तानि प्रधानभूतानि द्रव्यस्य गुणभूतत्वात् । २,१.७ ।

यैस्तु द्रव्यं चिकीर्ष्यते गुणस्तत्र प्रतीयेत तस्य द्रव्यप्रधानत्वात् । २,१.८ ।

धर्ममात्रे तु कर्म स्यादनिर्वृत्तेः प्रयाजवत् । २,१.९ ।

तुल्यश्रुतित्वाद्वेतरैः सधर्मः स्यात् । २,१.१० ।

द्रव्योपदेश इति चेत् । २,१.११ ।

न तदर्थत्वाल्लोकवत्तस्य च शेषभूतत्वात् । २,१.१२ ।

स्तुतशस्त्रयोस्तु संस्कारो याज्यावद्देवताभिधानत्वात् । २,१.१३ ।

अर्थेन त्वपकृष्येत देवतानामचोदनार्थस्य गुणभूतत्वात् । २,१.१४ ।

वशावद्वा गुणार्थं स्यात् । २,१.१५ ।

न श्रुतिसमवायित्वात् । २,१.१६ ।

व्यपदेशभेदाच्च । २,१.१७ ।

गुणश्चानर्थकः स्यात् । २,१.१८ ।

तथा याज्यापुरोरुचोः । २,१.१९ ।

वशायामर्थसमवायात् । २,१.२० ।

यच्चेति वार्थवत्त्वात्स्यात् । २,१.२१ ।

न त्वाम्नातेषु । २,१.२२ ।

दृश्यते । २,१.२३ ।

अपि वा श्रुतिसंयोगात्प्रकरणे स्तौतिशंसती क्रियोत्पात्तिं विदध्याताम् । २,१.२४ ।

शब्दपृथक्त्वाच्च । २,१.२५ ।

अनर्थकं च तद्वचनम् । २,१.२६ ।

अन्यश्चार्थः प्रतीयते । २,१.२७ ।

अभिधानं च कर्मवत् । २,१.२८ ।

फलनिर्वृत्तिश्च । २,१.२९ ।

विधिमन्त्रयोरैकार्थ्यमैकशब्द्यात् । २,१.३० ।

अपि वा प्रयोगसामर्थ्यान्मन्त्रोऽभिधानवाची स्यात् । २,१.३१ ।

तच्चोदकेषु मन्त्राख्या । २,१.३२ ।

शेषे ब्राह्मणशब्दः । २,१.३३ ।

अनाम्नातेष्वमन्त्रत्वमाम्नातेषु हि विभागः । २,१.३४ ।

तेषामृग्यत्रार्थवशेन पादव्यवस्था । २,१.३५ ।

गीतिषु स माख्या । २,१.३६ ।

शेषे यजुः शब्दाः । २,१.३७ ।

निगदो वा चतुर्थं स्याद्धर्मविशेषात् । २,१.३८ ।

व्यपदेशाच्च । २,१.३९ ।

यजूंषि वा तद्रूपत्वात् । २,१.४० ।

वचनाद्धर्मविशेषः । २,१.४१ ।

अर्थाच्च । २,१.४२ ।

गुणार्थो व्यपदेशः । २,१.४३ ।

सर्वेषामिति चेत् । २,१.४४ ।

न, ऋग्व्यपदेशात् । २,१.४५ ।

अर्थैकत्वादेकं वाक्यं साकाङ्क्षं चेद्विभागे स्यात् । २,१.४६ ।

समेषु वाक्यभेदः स्यात् । २,१.४७ ।

अनुषङ्गो वाक्यसमाप्तिः सर्वेषु तुल्ययोगित्वात् । २,१.४८ ।

व्यवायान्नानुषज्येत । २,१.४९ ।

शब्दान्तरे कर्मभेदः कृतानुबन्धत्वात् । २,२.१ ।

एकस्यैवं पुनः श्रुतिरविशेषादनर्थकं हि स्यात् । २,२.२ ।

प्रकरणं तु पौर्णमास्यां रूपावचनात् । २,२.३ ।

विशेषदर्शनाच्च सर्वेषां समेषु ह्यप्रवृत्तिः स्यात् । २,२.४ ।

गुणस्तु श्रुतिसंयोगात् । २,२.५ ।

चोदना वा गुणानां युगपच्छास्त्राच्चोदिते हि तदर्थत्वात्तस्यतस्योपदिश्येत । २,२.६ ।

व्यपदेशश्च तद्वत् । २,२.७ ।

लिङ्गदर्शनाच्च । २,२.८ ।

पौर्णमासीवदुपांशुयाजः स्यात् । २,२.९ ।

चोदना वाप्रकृतत्वात् । २,२.१० ।

गुणोपबन्धात् । २,२.११ ।

प्राये वचनाच्च । २,२.१२ ।

आघाराग्निहोत्रमरूपत्वात् । २,२.१३ ।

संज्ञोपबन्धात् । २,२.१४ ।

अप्रकृतत्वाच्च । २,२.१५ ।

चोदना वा शब्दार्थस्य प्रयोगभूतत्वात्तत्सन्निधेर्गुणार्थेन पुनः श्रुतिः । २,२.१६ ।

द्रव्यसंयोगाच्चोदना पशुसोमयोः प्रकरणे ह्यनर्थको द्रव्यसंयोगो न हि तस्य गुणार्थेन । २,२.१७ ।

अचोदकाश्च संस्काराः । २,२.१८ ।

तद्भेदात्कर्मणोऽभ्यासो द्रव्यपृथक्त्वादनर्थकं हि स्याद्भेदो द्रव्यगुणीभावात् । २,२.१९ ।

संस्कारस्तु न भिद्येत परार्थत्वाद्द्रव्यस्य गुणभूतत्वात् । २,२.२० ।

पृथक्त्वनिवेशात्संख्यया कर्मभेदः स्यात् । २,२.२१ ।

संज्ञा चोत्पत्तिसंयोगात् । २,२.२२ ।

गुणाश्चापूर्वसंयोगे वाक्योः समत्त्वात् । २,२.२३ ।

अगुणे तु कर्मशब्दे गुणस्तत्र प्रतीयेत । २,२.२४ ।

फलश्रुतेस्तु कर्म स्यात्फलस्य कर्मयोगित्वात् । २,२.२५ ।

अतुल्यत्वात्तु वाक्ययोर्गुणे तस्य प्रतीयेत । २,२.२६ ।

समेषु कर्मयुक्तं स्यात् । २,२.२७ ।

सौभरे पुरुषश्रुतेर्निधनं कामसंयोगः । २,२.२८ ।

सर्वस्य वोक्तकामत्वात्तस्मिन् कामश्रुतिः स्यान्निधनार्था पुनः श्रुतिः । २,२.२९ ।

गुणस्तु क्रतुसंयोगात्कर्मान्तरं प्रयोजयेत्संयोगस्याशेषभूत्वात् । २,३.१ ।

एकस्य तु लिङ्गभेदात्प्रयोजनार्थमुच्येतैकत्वं गुणवाक्यत्वात् । २,३.२ ।

अवेष्टौ यज्ञसंयोगात्क्रतुप्रधानमुच्यते । २,३.३ ।

आधाने सर्वशेषत्वात् । २,३.४ ।

अयनेषु चोदनान्तरं संज्ञोपबन्धात् । २,३.५ ।

अगुणाच्च कर्मचोदना । २,३.६ ।

समाप्तं च फले वाक्यम् । २,३.७ ।

विकारो वा प्रकरणात् । २,३.८ ।

लिङ्गदर्शनाच्च । २,३.९ ।

गुणात्संज्ञोपबन्धः । २,३.१० ।

समाप्तिरविशिष्टा । २,३.११ ।

संस्कारश्चाप्रकरणेऽकर्मशब्दत्वात् । २,३.१२ ।

यावदुक्तं वा कर्मणः श्रुतिमूलत्वात् । २,३.१३ ।

यजतिस्तु द्रव्यफलभोक्तृसंयोगादेतेषां कर्मसम्बन्धात् । २,३.१४ ।

लिङ्गदर्शनाच्च । २,३.१५ ।

विषये प्रायदर्शनात् । २,३.१६ ।

अर्थवादोपपत्तेश्च । २,३.१७ ।

संयुक्तस्त्वर्थशब्देन तदर्थः श्रुतिसंयोगात् । २,३.१८ ।

पात्नीवते तु पूर्वत्वादवच्छेदः । २,३.१९ ।

अद्रव्यत्वात्कवेले कर्मशेषः स्यात् । २,३.२० ।

अग्निस्तु लिङ्गदर्शनात्क्रतुशब्दः प्रतीयेत । २,३.२१ ।

द्रव्यं वा स्याच्चोदनायास्तदर्थत्वात् । २,३.२२ ।

तत्संयोगात्क्रतुस्तदाख्यः स्यात्तेन धर्मविधानानि । २,३.२३ ।

प्रकरणान्तरे प्रयोजनान्यत्वम् । २,३.२४ ।

फलं चाकर्मसंनिधौ । २,३.२५ ।

संनिधौ त्वविभागात्फलार्थेन पुनः श्रुतिः । २,३.२६ ।

आग्नेयसूक्तहेतुत्वादभ्यासेन प्रतीयेत । २,३.२७ ।

अविभागात्तु कर्मणां द्विरुक्तेर्न विधीयते । २,३.२८ ।

अन्यार्था वा पुनः श्रुतिः । २,३.२९ ।

यावज्जीविकोऽभ्यासः कर्मधर्मः प्रकरणात् । २,४.१ ।

कर्तुर्वा श्रुतिसंयोगात् । २,४.२ ।

लिङ्गदर्शनाच्च कर्मधर्मे हि प्रक्रमेण नियम्येत तत्रानर्थकमन्यत्स्यात् । २,४.३ ।

व्यपवर्गं च दर्शयति कालश्चेत्कर्मभेदः स्यात् । २,४.४ ।

अनित्यत्वात्तु नैवं स्यात् । २,४.५ ।

विरोधश्चापि पूर्ववत् । २,४.६ ।

कर्तुस्तु धर्मनियमात्कालशास्त्रं निमित्तं स्यात् । २,४.७ ।

नामरूपधर्मविशेषपुनरुक्तिनिन्दाशाक्तिसमाप्तिवचनप्रायश्चित्तान्यार्थदर्शनाच्छाखान्तरेषु कर्मभेदः स्यात् । २,४.८ ।

एकं वा संयोगरूपचोदनाख्याविशेषात् । २,४.९ ।

न नाम्ना स्यादचोदनाभिधानत्वात् । २,४.१० ।

सर्वेषां चैककर्म्यं स्यात् । २,४.११ ।

कृतकं चाभिधानम् । २,४.१२ ।

एकत्वेऽपि परम् । २,४.१३ ।

विद्यायां धर्मशास्त्रम् । २,४.१४ ।

अग्नेयवत्पुनर्वचनम् । २,४.१५ ।

अद्विर्वचनं वा श्रुतिसंयोगाविशेषात् । २,४.१६ ।

अर्थासन्निधेश्च । २,४.१७ ।

न चैकं प्रतिशिष्यते । २,४.१८ ।

समाप्तिवच्च संप्रेक्षा । २,४.१९ ।

एकत्वेऽपि पराणि निन्दाशक्तिसमाप्तिवचनानि । २,४.२० ।

प्रायश्चित्तं निमित्तेन । २,४.२१ ।

प्रक्रमाद्वा नियोगेन । २,४.२२ ।

समाप्तिः पूर्ववत्त्वाद्यथाज्ञाते प्रतीयेत । २,४.२३ ।

लिङ्गमविशिष्टं सर्वशेषत्वान्न हि तत्र कर्मचोदना तस्मात्द्वादशाहस्याहारव्यपदेशः स्यात् । २,४.२४ ।

द्रव्ये चाचोदितत्वाद्विधीनामव्यवस्था स्यान्निर्देशाद्व्यतिष्ठेत तस्मान्नित्यानुवादः स्यात् । २,४.२५ ।

विहितप्रतिषेधात्पक्षेऽतिरेकः स्यात् । २,४.२६ ।

सारस्वते विप्रतिषेधाद्यदेति स्यात् । २,४.२७ ।

उपहव्येऽप्रतिप्रसवः । २,४.२८ ।

गुणार्था वा पुनः श्रुतिः । २,४.२९ ।

प्रत्ययं चापि दर्शयति । २,४.३० ।

अपि वा क्रमसंयोगाद्विधिपृथक्त्वमेकस्यां व्यवतिष्ठेत । २,४.३१ ।

विरोधिना त्वसंयोगादैककर्म्ये तत्संयोगाद्विधीनां सर्वकर्मप्रत्ययः स्यात् । २,४.३२ ।

अथातः शेषलक्षणम् । ३,१.१ ।

शेषः परार्थत्वात् । ३,१.२ ।

द्रव्यगुणसंस्कारेषु बादरिः । ३,१.३ ।

कर्माण्यपि जैमिनिः फलार्थत्वात् । ३,१.४ ।

फलं च पुरुषार्थत्वात् । ३,१.५ ।

पुरुषश्च कर्मार्थत्वात् । ३,१.६ ।

तेषामर्थेन सबन्धः । ३,१.७ ।

विहितस्तु सर्वधर्मः स्यात्संयोगतोऽविशेषात्प्रकरणाविशेषाच्च । ३,१.८ ।

अर्थलोपादकर्मे स्यात् । ३,१.९ ।

फलं तु सह चेष्टया शब्दार्थोऽभावाद्विप्रयोगे स्यात् । ३,१.१० ।

द्रव्यं चोत्पत्तिसंयोगात्तदर्थमेव चोद्येत । ३,१.११ ।

अर्थैकत्वे द्रव्यगुणयोरैककर्म्यान्नियमः स्यात् । ३,१.१२ ।

एकत्वयुक्तमेकस्य श्रुतिसंयोगात् । ३,१.१३ ।

सर्वेषां वा लक्षणत्वादविशिष्टं हि लक्षणम् । ३,१.१४ ।

चोदितेतुपरार्थत्वाद्यथाश्रुति प्रतीयेता । ३,१.१५ ।

संस्काराद्वागुणानामव्यवस्था स्यात् । ३,१.१६ ।

व्यवस्थावार्थस्य श्रुतिसंयोगात्तस्य शब्द प्रमाणत्वात् । ३,१.१७ ।

आनर्थक्यात्तदङ्गेषु । ३,१.१८ ।

कर्तृगुणे तु कर्मासमवायाद्वाक्यभेदः स्यात् । ३,१.१९ ।

साकाङ्क्षं त्वेकवाक्यं स्यादसमाप्तं हि पूर्वेण । ३,१.२० ।

सन्दिग्धे तुब्यवायाद्वाक्यभेदः स्यात् । ३,१.२१ ।

गुणानां च परार्थत्त्वादसम्बन्धः समत्वात्स्यात् । ३,१.२२ ।

मिथश्चानर्थसम्वन्धात् । ३,१.२३ ।

आनन्तर्यमचोदना । ३,१.२४ ।

बाक्यानां च समाप्तत्वात् । ३,१.२५ ।

शेषस्तु गुणसंयुक्तः साधारणः प्रतीयेत मिथस्तेषामसम्बन्धात् । ३,१.२६ ।

व्यवस्था वार्थसंयोगाल्लिङ्गस्यार्थेन सम्बन्धाल्लक्षणार्था गुणश्रुतिः । ३,१.२७ ।

अर्थाभिधानसामर्थ्यान्मन्त्रेषु शेषभावः स्यात्तस्मादुत्पत्तिसम्बन्धोऽर्थेन नित्यसंयोगात् । ३,२.१ ।

संस्कारकत्वादचोदितेन स्यात् । ३,२.२ ।

वचनात्त्वयथार्थमैन्द्री स्यात् । ३,२.३ ।

गुणाद्वाप्यभिधानं स्यात्सम्बन्धस्याशास्त्रहेतुत्वात् । ३,२.४ ।

तथाहवानमपीति चेत् । ३,२.५ ।

नकालविधिश्चोदितत्वात् । ३,२.६ ।

गुणाभावात् । ३,२.७ ।

लिङ्गाच्च । ३,२.८ ।

विधिकोपश्चोपदेशे स्यात् । ३,२.९ ।

तथोत्थानविसर्जने । ३,२.१० ।

सूक्तवाके च कालविधिः परार्थत्वात् । ३,२.११ ।

उपदेशो वा याज्याशब्दो हि नाकस्मात् । ३,२.१२ ।

सदेवतार्थस्तत्संयोगात् । ३,२.१३ ।

प्रतिपत्तिरिति चेत्स्विष्टकृद्वदुभयसंस्कारः स्यात् । ३,२.१४ ।

कृत्स्नोपदेशादुभयत्र सर्ववचनम् । ३,२.१५ ।

यथार्थं वा शेषभूतसंस्कारात् । ३,२.१६ ।

वचनादिति चेत् । ३,२.१७ ।

प्रकरणाविभागादुभे प्रति कृत्स्नशब्दः । ३,२.१८ ।

लिङ्गक्रमसमाख्यानात्काम्ययुक्तं समामनानम् । ३,२.१९ ।

अधिकारे च मन्त्रविधिरतदाख्येषु शिष्टत्वात् । ३,२.२० ।

तदाख्यो वा प्रकरणोपपत्तिभ्याम् । ३,२.२१ ।

अनर्थकश्चोपदेशः स्यादसम्बन्धात्फलवता न ह्युपस्थानं फलवत् । ३,२.२२ ।

सर्वेषां चोपदिष्टत्वात् । ३,२.२३ ।

लिङ्गसमाख्यानाभ्यां भक्षार्थतानुवाकस्य । ३,२.२४ ।

तस्य रूपोपदेशाभ्यामपकर्षोऽर्थस्य चोदितत्वात् । ३,२.२५ ।

गुणाभिधानान्मन्द्रादिरेकमन्त्रः स्यात्तयोरेकार्थसंयोगात् । ३,२.२६ ।

लिङ्गविशेषनिर्देशात्समानविधानेष्वनैन्द्राणाममन्त्रत्वम् । ३,२.२७ ।

यथादेवतं वा तत्प्रकृतित्वं हि दर्शयति । ३,२.२८ ।

पुनरभ्युन्नीतेषु सर्वेषामुपलक्षणं द्विशेषत्वात् । ३,२.२९ ।

अनयाद्वा पूर्वस्यानुपलक्षणम् । ३,२.३० ।

ग्रहणाद्वापनयः स्यात् । ३,२.३१ ।

पात्नीवते तु पूर्ववत् । ३,२.३२ ।

ग्रहणाद्वापनीतं स्यात् । ३,२.३३ ।

त्वष्टारं तूपलक्षयेत्पानात् । ३,२.३४ ।

अतुल्यत्वात्तु नैवं स्यात् । ३,२.३५ ।

त्रिंशच्च परार्थत्वात् । ३,२.३६ ।

वषट्कारश्च कर्तृवत् । ३,२.३७ ।

छन्दः प्रतिषेधस्तु सर्वगामित्वात् । ३,२.३८ ।

ऐन्द्राग्ने तु लिङ्गभाबात्स्यात् । ३,२.३९ ।

एकस्मिन् वा देवतान्तराद्विभागवत् । ३,२.४० ।

छन्दश्च देवतावत् । ३,२.४१ ।

सर्वेषु वाभावादेकच्छन्दसः । ३,२.४२ ।

सर्वेषां वैकमन्त्र्यमैतिशायनस्य भक्तिपानत्वात्सवनाधिकारो हि । ३,२.४३ ।

श्रुतेर्जाताधिकारः स्यात् । ३,३.१ ।

वेदो वा प्रायदर्शनात् । ३,३.२ ।

लिङ्गाच्च । ३,३.३ ।

धर्मोपदेशाच्च न हि द्रव्येण सम्बन्धः । ३,३.४ ।

त्रयीविद्याख्या च तद्विद्धि । ३,३.५ ।

व्यक्तिक्रमे यथाश्रुतीति चेत् । ३,३.६ ।

न सर्वस्मिन्निवेशात् । ३,३.७ ।

वेदसंयोगान्न प्रकरणेन बाध्यते । ३,३.८ ।

गुणमुख्यव्यतिक्रमे तदर्थत्वान्मुख्येन वेदसंयोगः । ३,३.९ ।

भूयस्त्वेनोभयश्रुति । ३,३.१० ।

असंयुक्तं प्रकरणादिति कर्तव्यतार्थित्वात् । ३,३.११ ।

क्रमश्च देशसामान्यात् । ३,३.१२ ।

आख्या चैवम तदर्थत्वात् । ३,३.१३ ।

श्रुतिलिङ्गवाक्यप्रकरणस्थानसमाख्यानां समवाये पारदौर्बल्यमर्थविप्रकर्षात् । ३,३.१४ ।

अहीनो वा प्रकरणाद्गौणः । ३,३.१५ ।

असंयोगात्तु मुख्यस्य तस्मादपकृष्येत । ३,३.१६ ।

द्वित्वबहुत्वयुक्तं वा चोदनात्तस्य । ३,३.१७ ।

पक्षेणार्थकृतस्येति चेत् । ३,३.१८ ।

नकृतेरेकसंयोगात् । ३,३.१९ ।

जाघनी चैकदेशत्वात् । ३,३.२० ।

चोदना वापूर्वत्वात् । ३,३.२१ ।

एकदेश इति चेत् । ३,३.२२ ।

न प्रकृतेरशास्त्रनिष्पत्तेः । ३,३.२३ ।

सन्तर्दनं प्रकृतौ क्रयणवदनर्थलोपात्स्यात् । ३,३.२४ ।

उत्कर्षो वा ग्रहणाद्विशेषस्य । ३,३.२५ ।

कर्तृतो वा विशेषस्य तन्निमित्तत्वात् । ३,३.२६ ।

क्रतुतो वार्थवादानुपपत्तेः स्यात् । ३,३.२७ ।

संस्थाश्च कर्तृवद्धारणार्थाविशेषात् । ३,३.२८ ।

उक्थ्यादिषु वार्थस्य विद्यमानत्वात् । ३,३.२९ ।

अविशेषात्स्तुतिर्व्यर्थेति चेत् । ३,३.३० ।

स्यादनित्यत्वात् । ३,३.३१ ।

सङ्ख्यायुक्तं क्रतोः प्रकरणात्स्यात् । ३,३.३२ ।

नैमित्तिकं वा कर्तृसंयोगाल्लिङ्गस्य तन्निमित्तत्वात् । ३,३.३३ ।

पौष्णं पैषणं विकृतौ प्रतीयेताचोदनात्प्रकृतौ । ३,३.३४ ।

तत्सर्वार्थमविशेषात् । ३,३.३५ ।

चरौवार्थोक्तं पुरोडाशेऽर्थविप्रतिषेधात्पशौ न स्यात् । ३,३.३६ ।

चरावपीति चेत् । ३,३.३७ ।

न पक्तिनामत्वात् । ३,३.३८ ।

एकस्मिन्नेकसंयोगात् । ३,३.३९ ।

धर्माविप्रतिषेधाच्च । ३,३.४० ।

अपि वा सद्वितीये स्याद्देवतानिमित्तत्वात । ३,३.४१ ।

लिङ्गदर्शनाच्च । ३,३.४२ ।

वचनात्सर्वपेषणं तं प्रति शास्त्रवत्वादर्थाभावाद्विचरावपेषणं भवति । ३,३.४३ ।

एकस्मिन् वार्थधर्मत्वादैन्द्राग्नवदुभयोर्न स्यादचोदितत्वात् । ३,३.४४ ।

हेतुमात्रमदन्तत्वम् । ३,३.४५ ।

वचनं परम् । ३,३.४६ ।

निवीतामिति मनुष्यधर्मः शब्दस्य तत्प्रधानत्वात् । ३,४.१ ।

अपदेशो वार्थस्य विद्यमानतत्त्वात् । ३,४.२ ।

विधिस्तवर्पूर्वत्वात्स्यात् । ३,४.३ ।

स प्रायात्कर्मधर्मः स्यात् । ३,४.४ ।

वाक्यशेषत्वात् । ३,४.५ ।

तत्प्रकरणे यत्तत्संयुक्तमविप्रतिषेधात् । ३,४.६ ।

तत्प्रधाने वा तुल्यवत्प्रसंख्यानादितरस्य तदर्थत्वात् । ३,४.७ ।

अर्थवादो वा प्रकरणात् । ३,४.८ ।

विधिना चैकवाक्यत्वात् । ३,४.९ ।

दिग्विभागश्च तद्वत्सम्बन्धस्यार्थहेतुत्वात् । ३,४.१० ।

परुषि दितपूर्णघृतविदग्धं च तद्वत् । ३,४.११ ।

अकर्म क्रतुसंयुक्तं संयोगान्नित्यानुवादः स्यात् । ३,४.१२ ।

विधिर्वा संयोगान्तरात् । ३,४.१३ ।

अहीनवत्पुरुषस्तदर्थत्वात् । ३,४.१४ ।

प्रकरणविशेषाद्वा तद्युक्तस्य संस्कारो द्रव्यवत् । ३,४.१५ ।

व्यपदेशादपकृष्येत । ३,४.१६ ।

शंयौ च सर्वपरिदानात् । ३,४.१७ ।

प्रागपरोधान्मलवद्वाससः । ३,४.१८ ।

अन्नप्रतिषेधाच्च । ३,४.१९ ।

अप्रकरणे तु तद्वर्मस्ततो विशेषात् । ३,४.२० ।

अद्रव्यत्वात्तु शेषः स्यात् । ३,४.२१ ।

वेदसंयोगात् । ३,४.२२ ।

द्रव्यसंयोगाच्च । ३,४.२३ ।

स्याद्वास्य संयोगवत्फलेन सम्बन्धस्तस्मात्कर्मैतिशायनः । ३,४.२४ ।

शेषाः प्रकरणेऽविशेषात्सर्वकर्मणाम् । ३,४.२५ ।

होमास्तु व्यवतिष्ठेरन्नाहवनीयसंयोगात् । ३,४.२६ ।

शेषश्च समाख्यानात् । ३,४.२७ ।

दोषात्त्विष्टिर्लौकिके स्याच्छास्त्राद्धि वैदिक न दोषः स्यात् । ३,४.२८ ।

अर्थवादो वानुपपातत्तस्माद्यज्ञे प्रतीयेत । ३,४.२९ ।

अचोदित च कर्मभेदात् । ३,४.३० ।

लिङ्गादार्त्विजे स्यात् । ३,४.३१ ।

पानव्यापच्च तद्वत् । ३,४.३२ ।

दोषात्तु वैदिके स्यादर्थाद्धि लौकिके न दोषः स्यात् । ३,४.३३ ।

तत्सर्वत्राविशेषात् । ३,४.३४ ।

स्वामिनो वा तदर्थत्वात् । ३,४.३५ ।

लिङ्गदर्शनाच्च । ३,४.३६ ।

सर्वप्रदानं हविषस्तदर्थत्वात् । ३,४.३७ ।

निरवदानात्तु शेषः स्यात् । ३,४.३८ ।

उपायो वा तदर्थत्वात् । ३,४.३९ ।

कृतत्वात्तु कर्मणः सकृत्स्याद्द्रव्यस्य गुणभूतत्वात् । ३,४.४० ।

शेषदर्शनाच्च । ३,४.४१ ।

अप्रयोजकत्वादेकस्मात्क्रियेरञ्छेषस्य गुणभूतत्वात् । ३,४.४२ ।

संस्कृतत्वाच्च । ३,४.४३ ।

सर्वेभ्यो वा कारणाविशेषात्संस्कारस्य तदर्थत्वात् । ३,४.४४ ।

लिङ्गदर्शनाच्च । ३,४.४५ ।

एकस्माच्चेद्यथाकाम्यमविशेषात् । ३,४.४६ ।

मुख्याद्वा पूर्वकालत्वात् । ३,४.४७ ।

भक्षाश्रवणाद्दानशब्दः परिक्रये । ३,४.४८ ।

तत्संस्तवाच्च । ३,४.४९ ।

भक्षार्थो वा द्रव्ये समत्वात् । ३,४.५० ।

व्यादेशाद्दानसंस्तुतिः । ३,४.५१ ।

आज्याच्च सर्वसंयोगात् । ३,५.१ ।

कारणाच्च । ३,५.२ ।

एकस्मिन्त्समवत्तशब्दात् । ३,५.३ ।

आज्ये च दर्शनात्स्विष्टकृदर्थवदस्य । ३,५.४ ।

अशेषत्वात्तु नैवं स्यात्सर्वादानादशेषता । ३,५.५ ।

साधारण्यान्न ध्रुवायां स्यात् । ३,५.६ ।

अवत्तत्वाच्च जुहवां तस्य च होमसंयोगात् । ३,५.७ ।

चमसवदिति चेत् । ३,५.८ ।

न चोदनाविरोधाद्धविः प्रकल्पनात्वाच्च । ३,५.९ ।

उत्पन्नाधिकारात्सति सर्ववचनम् । ३,५.१० ।

जातिविशेषात्परम् । ३,५.११ ।

अन्त्यमरेकार्थे । ३,५.१२ ।

साकम्प्रस्थाय्ये स्विष्टकृदिडं च तद्वत् । ३,५.१३ ।

सौत्रामण्यां च ग्रहेषु । ३,५.१४ ।

तद्वच्च शेषवचनम् । ३,५.१५ ।

द्रव्यैकत्वे कर्मभेदात्प्रतिकर्म क्रियेरन् । ३,५.१६ ।

अविभागाच्च शेषस्य सर्वान् प्रत्यविशिष्ठत्वात् । ३,५.१७ ।

ऐन्द्रवायवे तु वचनात्प्रतिकर्म भक्षः स्यात् । ३,५.१८ ।

सोमेऽवचनाद्भक्षो न विद्यते । ३,५.१९ ।

स्याद्वान्यार्थदर्शनात् । ३,५.२० ।

वचनानि त्वपूर्वत्वात्तस्माद्यथोपदेशं स्युः । ३,५.२१ ।

चमसेषु समाख्यानात्संयोगस्य तन्निमित्तत्वात् । ३,५.२२ ।

उद्गातृचमसमेकः श्रुतिसंयोगात् । ३,५.२३ ।

सर्वे वा सर्वसंयोगात् । ३,५.२४ ।

स्तोत्रकारिणां वा तत्संयोगाद्बहुश्रुतेः । ३,५.२५ ।

सर्वे तु वेदसंयोगात्कारणादेकदेशे स्यात् । ३,५.२६ ।

ग्रावस्तुतो भक्षो न विद्यतेऽनाम्नानात् । ३,५.२७ ।

हारियोजने वा सर्वसंयोगात् । ३,५.२८ ।

चमसिनां वा सन्निधानात् । ३,५.२९ ।

सर्वेषां तु विधित्वात्तदर्था चमसिश्रुतिः । ३,५.३० ।

वषट्काराच्च भक्षयेत् । ३,५.३१ ।

होमाभिषबाभ्यां च । ३,५.३२ ।

प्रत्यक्षोपदेशाच्चमसानामव्यक्तः शेषे । ३,५.३३ ।

स्याद्वा कारणभावादनिर्देशश्चमसानां कर्तुस्तद्वचनत्वात् । ३,५.३४ ।

चमसे चान्यदर्शनात् । ३,५.३५ ।

एकपात्रे क्रमादध्वर्युः पूर्वो भक्षयेत् । ३,५.३६ ।

होता वा मन्त्रवर्णात् । ३,५.३७ ।

वचनाच्च । ३,५.३८ ।

कारणानुपूर्व्याच्च । ३,५.३९ ।

वचनादनुज्ञातभक्षणम् । ३,५.४० ।

तदुपहूत उपह्वयस्वेत्यनेनानुज्ञापयेलिङ्गात् । ३,५.४१ ।

तत्रार्थात्प्रतिवचनम् । ३,५.४२ ।

तदेकत्राणां समवायात् । ३,५.४३ ।

याज्यापनयेनापनीतो भक्षः प्रवरवत् । ३,५.४४ ।

यष्टुर्वा कारणागमात् । ३,५.४५ ।

प्रवृत्तत्वात्प्रवरस्यानपायः । ३,५.४६ ।

फलचमसो नैमित्तिको भक्षविकारः श्रुतिसंयोगात् । ३,५.४७ ।

इज्याबिकारो वा संस्कारस्य तदर्थत्वात् । ३,५.४८ ।

होमात् । ३,५.४९ ।

चमसैश्च तुल्यकालत्वात् । ३,५.५० ।

लिङ्गदर्शनाच्च । ३,५.५१ ।

अनुप्रसर्पिषु सामान्यात् । ३,५.५२ ।

ब्रह्मणा वा तुल्यशब्दत्वात् । ३,५.५३ ।

तत्सर्वार्थमप्रकरणात् । ३,६.१ ।

प्रकृतौ वाद्विरुक्तत्वात् । ३,६.२ ।

तद्वर्जं तु वचनप्राप्ते । ३,६.३ ।

दर्शनादिति चेत् । ३,६.४ ।

न चोदनैकार्थ्यात् । ३,६.५ ।

उत्पत्तिरिति चेत् । ३,६.६ ।

न तुल्यत्वात् । ३,६.७ ।

चोदनार्थकात्स्न्र्यात्तु मुख्यविप्रतिषेधात्प्रकृत्यर्थः । ३,६.८ ।

प्रकरणविशेषात्तु विकृतौ विरोधि स्यात् । ३,६.९ ।

नैमित्तिकं तु प्रकृतौ तद्विकारः संयोगविशेषात् । ३,६.१० ।

इष्टयर्थमग्न्याधेयं प्रकरणात् । ३,६.११ ।

न वा तासां तदर्थत्वात् । ३,६.१२ ।

लिङ्गदर्शनाच्च । ३,६.१३ ।

तत्प्रकृत्यर्थं यथान्येऽनारभ्यवादाः । ३,६.१४ ।

सर्वार्थं वाग्न्यधानस्य स्वकालत्वात् । ३,६.१५ ।

तासामग्निः प्रकृतितः प्रयाजवत्स्यात् । ३,६.१६ ।

न वा तासां तदर्थत्वात् । ३,६.१७ ।

तुल्यः सर्वेषां पशुविधिः प्रकरणाविशेषात् । ३,६.१८ ।

स्थानाच्च पूर्वस्य । ३,६.१९ ।

श्वस्त्वेकेषां तत्र प्राक्श्रुतिर्गुणार्था । ३,६.२० ।

तेनोत्कृष्टस्य कालविधिरिति चेत् । ३,६.२१ ।

नैकदेशत्वात् । ३,६.२२ ।

अर्थेनेति चेत् । ३,६.२३ ।

न श्रुतिविप्रतिषेधात् । ३,६.२४ ।

स्थानात्तु पूर्वस्य संस्कारस्य तदर्थत्वात् । ३,६.२५ ।

लिङ्गदर्शनाच्च । ३,६.२६ ।

अचोदना गुणार्थेन । ३,६.२७ ।

दोहयोः कालभेदादसंयुक्तं शृतं स्यात् । ३,६.२८ ।

प्रकरणविभागाद्वा तत्संयुक्तस्य कालशास्त्रम् । ३,६.२९ ।

तद्वत्सवनान्तरे ग्रहाम्नानम् । ३,६.३० ।

रशना च लिङ्गदर्शनात् । ३,६.३१ ।

आराच्छिष्टमसंयुक्तमितरैः सन्निधानात् । ३,६.३२ ।

संयुक्तं वा तदर्थत्वाच्छेषस्य तन्निमित्तत्वात् । ३,६.३३ ।

निर्देशाद्व्यवतिष्ठेत । ३,६.३४ ।

अग्न्यङ्गमप्रकरणे तद्वत् । ३,६.३५ ।

नैमित्तिकमतुल्यत्वादसमानविथानां स्यात् । ३,६.३६ ।

प्रतिनिधिश्च ३,६.३७ ।

तद्वत्प्रयोजनैकत्वात् । ३,६.३८ ।

अशास्त्रलक्षणत्वाच्च । ३,६.३९ ।

नियमार्था गुणश्रुतिः । ३,६.४० ।

संस्थास्तु समानविधानाः प्रकरणाविशेषात् । ३,६.४१ ।

व्यपदेशश्च तुल्यवत् । ३,६.४२ ।

विकासस्तु कामसंयोगे नित्यस्य समत्वात् । ३,६.४३ ।

अपि वा द्विरुक्तत्वात्प्रकृतेर्भविष्यन्तीति । ३,६.४४ ।

बचनातु समुच्चयः । ३,६.४५ ।

प्रतिषेधाच्च पूर्वलिङ्गनाम् । ३,६.४६ ।

गुणविशेषादेकस्य व्यपदेशः । ३,६.४७ ।

प्रकरणविशेषादसंयुक्तं प्रधानस्य । ३,७.१ ।

सर्वेषां वा शेषत्वस्यातत्प्रयुक्तत्वात् । ३,७.२ ।

आरादपीति चेत् । ३,७.३ ।

न तद्वाक्यं हि तदर्थत्वात् । ३,७.४ ।

लिङ्गदर्शनाच्च । ३,७.५ ।

फलसंयोगात्तु स्वामियुक्तं प्रधानस्य । ३,७.६ ।

चिकीर्षयो च संयोगात् । ३,७.७ ।

तथाभिधानेन । ३,७.८ ।

तद्युक्ते तु फलश्रुतिस्तस्मात्सर्वचिकीर्षा स्यात् । ३,७.९ ।

गुणाभिधानात्सर्वार्थमभिधानम् । ३,७.१० ।

दीक्षादक्षिणं तु वचनात्प्रधानस्य । ३,७.११ ।

निवृत्तिदर्शनाच्च । ३,७.१२ ।

तथा यूपस्य वेदि । ३,७.१३ ।

देशमात्रं वा शिष्टेनैकवाक्यत्वात् । ३,७.१४ ।

सामधेनीस्तदन्वाहुरिति हविर्द्धानयोर्वचनात्सामधेनीनाम् । ३,७.१५ ।

देशमात्रं वा प्रत्यक्षं ह्यर्थकर्म सोमस्य । ३,७.१६ ।

समाख्यानं च तद्वत् । ३,७.१७ ।

शास्त्रफलं प्रयोक्तरि तल्लक्षणत्वात्तस्मात्स्वयं प्रयोगे स्यात् । ३,७.१८ ।

उत्सर्गे तु प्रधानत्वाच्छेषकारी प्रधानस्य तस्मादन्यः स्वयं वा स्यात् । ३,७.१९ ।

अन्यो वा स्यात्परिक्रयाम्नानाद्विप्रतिषेधात्प्रत्यगात्मनि । ३,७.२० ।

तत्रार्थात्कर्तृपरिमाणं स्यादनियमोऽविशेषात् । ३,७.२१ ।

अपि वा श्रुति भेदात्प्रतिनामधेयं स्युः । ३,७.२२ ।

एकस्य कर्मभेदादिति चेत् । ३,७.२३ ।

नोत्पत्तौ हि । ३,७.२४ ।

चमसाध्वर्यवश्च तैर्व्यपदेशात् । ३,७.२५ ।

उत्पत्तौ तु बहुश्रुतेः । ३,७.२६ ।

दशत्वं लिङ्गदर्शनात् । ३,७.२७ ।

शमिता च शब्दभेदात् । ३,७.२८ ।

प्रकरणाद्वोत्पत्त्यसंयोगात् । ३,७.२९ ।

उपगाश्च लिङ्गदर्शनात् । ३,७.३० ।

विक्रयी त्वन्यः कर्मणोऽचोदित्वात् । ३,७.३१ ।

कर्मकार्यात्सर्वेषामृत्विक्त्वमविशेषात् । ३,७.३२ ।

न वा परिसंख्यानात् । ३,७.३३ ।

पक्षेणेति चेत् । ३,७.३४ ।

न सर्वेषामधिकारः । ३,७.३५ ।

नियमस्तु दक्षिणाभिः श्रुतिसंयोगात् । ३,७.३६ ।

उक्त्वा च यजमानत्वं तेषां दीक्षाबिधानात् । ३,७.३७ ।

स्वामिसप्तदशाः कर्मसामान्यात् । ३,७.३८ ।

ते सर्वार्थाः प्रयुक्तत्वादग्नयश्च स्वकालत्वात् । ३,७.३९ ।

तत्सयोगात्कर्मणो व्यवस्था स्यात्संयोगास्यार्थवत्वात् । ३,७.४० ।

तस्योपदेशसमाख्यानेन निर्देशः । ३,७.४१ ।

तद्वच्च लिङ्गदर्शम् । ३,७.४२ ।

प्रैषानुवचनं मैत्रावरुणस्योपदेशात् । ३,७.४३ ।

पुरोऽनुवाक्याधिकारो वा प्रैषसन्निधानात् । ३,७.४४ ।

प्रातरनुवाके च होतृदर्शनात् । ३,७.४५ ।

चमसांश्चमसाध्वर्यवः सामाख्यानात् । ३,७.४६ ।

अध्वर्युर्वा तन्न्यायत्वात् । ३,७.४७ ।

चमसे चान्यदर्शनात् । ३,७.४८ ।

अशक्तौ ते प्रतीयेरन् । ३,७.४९ ।

वेदोपदेशात्पूर्ववद्वेदान्यत्वे यथोपदेशं स्युः । ३,७.५० ।

तद्गुणाद्वा स्वधर्मः स्यादधिकारसामर्थ्यात्सहाङ्गैरव्यक्तः शेषे । ३,७.५१ ।

स्वामिकर्मपरिक्रयः कर्मणस्तदर्थत्वात् । ३,८.१ ।

वचनादितरेषां स्यात् । ३,८.२ ।

संस्कारास्तु पुरुषसामर्थ्ये यथावेदं कर्मवद्व्यवतिष्ठेरन् । ३,८.३ ।

याजमानास्तु तत्प्रधानत्वात्कर्मवत् । ३,८.४ ।

व्यपदेशाच्च । ३,८.५ ।

गुणत्वे तस्य निर्देशः । ३,८.६ ।

चोदना प्रति भावाच्च । ३,८.७ ।

अतुल्यत्वादसमानविधानाः स्युः । ३,८.८ ।

तपश्च फलसिद्धित्वाल्लोकवत् । ३,८.९ ।

वाक्यशेषश्च तद्वत् । ३,८.१० ।

वचनादितरेषां स्यात् । ३,८.११ ।

गुणत्वाच्च वेदेन न व्यवस्था स्यात् । ३,८.१२ ।

तथा कामोऽर्थसंयोगात् । ३,८.१३ ।

व्यपदेशादितरेषां स्यात् । ३,८.१४ ।

मन्त्राश्चाकर्मकरणास्तद्वत् । ३,८.१५ ।

विप्रयोगे च दर्शनात् । ३,८.१६ ।

द्व्याम्नातेषूभौ द्व्याम्नानस्यार्थवत्त्वात् । ३,८.१७ ।

ज्ञाते च वाचनं न ह्यविद्वान् विहितोऽस्ति । ३,८.१८ ।

याजमाने समाख्यानात्कर्माणि याजमानं स्युः । ३,८.१९ ।

अध्वर्युर्वा तदर्थो हि न्यायपूर्वं समाख्यानम् । ३,८.२० ।

विप्रतिषेधे करणः समावायविशेषादितरमन्यस्तेषां यतो विशेषः स्यात् । ३,८.२१ ।

प्रैषेणु च पराधिकारात् । ३,८.२२ ।

अध्वर्युस्तु दर्शनात् । ३,८.२३ ।

गौणो वा कर्मसामान्यात् । ३,८.२४ ।

ऋत्विक्फलं करणेष्वर्थत्वात् । ३,८.२५ ।

स्वामिनो वा तदर्थत्वात् । ३,८.२६ ।

लिङ्गदर्शनाच्च । ३,८.२७ ।
कर्मार्थं फलं तेषां स्वामिनं प्रत्यर्थवत्त्वात् । ३,८.२८ ।

व्यपदेशाच्च । ३,८.२९ ।

द्रव्यसंस्कारः प्रकारणाविशेषात्सर्वकर्मणाम् । ३,८.३० ।

निर्देशात्तु विकृतावपूर्वस्यानधिकारः । ३,८.३१ ।

विरोधे च श्रुतिविशेषादव्यक्तः शेषे । ३,८.३२ ।

अपनयस्त्वेकदेशस्य विद्यमानसंयोगात् । ३,८.३३ ।

विकृतौ सर्वार्थः शेषः प्रकृतिवत् । ३,८.३४ ।

मुख्यार्थो वाङ्गस्याचोदितत्वात् । ३,८.३५ ।

सन्निधानाविशेषादसम्भवेदतदङ्गानाम् । ३,८.३६ ।

आधानेऽपि तथैति चेत् । ३,८.३७ ।

नाप्रकरणत्वादङ्गस्यातन्निमित्तत्वात् । ३,८.३८ ।

तत्काले वा लिङ्गदर्शनात् । ३,८.३९ ।

सर्वेषां वाविशेषात् । ३,८.४० ।

न्यायोक्ते लिङ्गदर्शनम् । ३,८.४१ ।

मांसं तु सवनीयानां चोदनाविशेषात् । ३,८.४२ ।

भक्तिरसन्निधावन्याय्येति चेत् । ३,८.४३ ।

स्यात्प्रकृतिलिङ्गाद्वैराजवत् । ३,८.४४ ।

अथातः क्रत्वर्थपुरुषार्थयोर्जिज्ञासा । ४,१.१ ।

यस्मिन् प्रीतिः पुरुषस्य तस्य लिप्सार्थलक्षणाविभक्तत्वात् । ४,१.२ ।

तदुत्सर्गे कर्माणि पुरुषार्थाय शास्त्रस्यानतिशङ्क्यत्वान्न च द्रव्यं चिकीर्ष्यते तेनार्थेनाभिसम्बन्धात्क्रियायां पुरुषश्रुतिः । ४,१.३ ।

अविशेषात्तु शास्त्रस्य यथाश्रुति फलानि स्युः । ४,१.४ ।

अपि वा कारणाग्रहणे तदर्थमर्थस्यानभिसम्बन्धात् । ४,१.५ ।

तथा च लोकभूतेषु । ४,१.६ ।

द्रव्याणि त्वविशेषेणानर्थक्यात्प्रदीयेरन् । ४,१.७ ।

स्वेन त्वर्थे न सम्बन्धो द्रव्याणां पृथगर्थत्वात्तस्माद्यथाश्रुति स्युः । ४,१.८ ।

चोद्यन्ते चार्थकर्मसु । ४,१.९ ।

लिङ्गदर्शनाच्च । ४,१.१० ।

तत्रैकत्वमयज्ञाङ्गमर्थस्य गुणभूतत्वात् । ४,१.११ ।

एकश्रुतित्वाच्च । ४,१.१२ ।

प्रतीयते इति चेत् । ४,१.१३ ।

नाशब्दं तत्प्रमाणत्वात्पूर्ववत् । ४,१.१४ ।

शब्दवत्तूपलभ्यते तदागमे हि तद्दृश्यते तस्य ज्ञानं हि यथान्येषाम् । ४,१.१५ ।

तद्वच्च लिङ्गदर्शनम् । ४,१.१६ ।

तथा च लिङ्गम् । ४,१.१७ ।

आश्रयिष्वविशेषेण भावोऽर्थः प्रतीयेत । ४,१.१८ ।

चोदनायां त्वनारम्भोऽविभक्तत्वान्न ह्यन्येन विधीयते । ४,१.१९ ।

स्याद्वा द्रव्यचिकीर्षायां भावोऽर्थे च गुणभूतताश्रयाद्धि गुणीभावः । ४,१.२० ।

अर्थे समवैषम्यतो द्रव्यकर्मणाम् । ४,१.२१ ।

एकनिष्पत्तेः सर्वे समं स्यात् । ४,१.२२ ।

संसर्गरसनिश्पत्तेरामिक्षा वा प्रधानं स्यात् । ४,१.२३ ।

मुख्यशब्दाभिसंस्तवाच्च । ४,१.२४ ।

पदकर्माप्रयोजकं नयनस्य परार्थत्वात् । ४,१.२५ ।

अर्थाभिधानकर्म च भविष्यता संयोगस्य तन्निमित्तत्वात्तदर्थो हि विधीयते । ४,१.२६ ।

पशावनालम्भाल्लोहितशकृतोरकर्मत्वम् । ४,१.२७ ।

एकदेशद्रव्यश्चोत्पत्तौ वद्यमानसंयोगात् । ४,१.२८ ।

निर्देशात्तस्यान्यदर्थादिति चेत् । ४,१.२९ ।

न शेषसन्निधानात् । ४,१.३० ।

कर्मकार्यात् । ४,१.३१ ।

लिङ्गदर्शनाच्च । ४,१.३२ ।

अभिघारणे विप्रकर्षादनूयाजवत्पात्रभेदः स्यात् । ४,१.३३ ।

न वा पात्रत्वादपात्रत्वं त्वेकदेशत्वात् । ४,१.३४ ।

हेतुत्वाच्च सहप्रयोगस्य । ४,१.३५ ।

अभावदर्शनाच्च । ४,१.३६ ।

सति सव्यवचनम् । ४,१.३७ ।

न तस्येति चेत् । ४,१.३८ ।

स्यात्तस्य मुख्यत्वात् । ४,१.३९ ।

समानयनं तु मुख्यं स्याल्लिङ्गदर्शनात् । ४,१.४० ।

वचने हि हेत्वसामर्थ्यम् । ४,१.४१ ।

तत्रोत्पत्तिरविभक्ता स्यात् । ४,१.४२ ।

तत्र जौहवमनूयाजप्रतिषेधार्थम् । ४,१.४३ ।

औपभृतं तथेति चेत् । ४,१.४४ ।

स्याज्जुहूप्रतिषेधान्नित्यानुवादः । ४,१.४५ ।

तदष्टसङ्ख्यं श्रवणात् । ४,१.४६ ।

अनुग्रहाच्च जौहवस्य । ४,१.४७ ।

द्वयोस्तु हेतुसामर्थयं श्रवणं च समानयने । ४,१.४८ ।

स्वरुस्त्वनेकनिष्पत्तिः स्वकर्मशब्दत्वात् । ४,२.१ ।

जात्यन्तराच्च शङ्कते । ४,२.२ ।

तदेकदेशो वा स्वरुत्वस्य तन्निमित्तत्वात् । ४,२.३ ।

शकलश्रुतेश्च । ४,२.४ ।

प्रतियूपं च दर्शनात् । ४,२.५ ।

आदाने करोतिशब्दः । ४,२.६ ।

शाखायां तत्प्रधानत्वात् । ४,२.७ ।

शाखायां तत्प्रधानत्वादुपवेषेण विभागः स्याद्वैषम्यं तत् । ४,२.८ ।

श्रुत्यपायाच्च । ४,२.९ ।

हरणे तु जुहोतिर्योगसामान्याद्द्रव्याणां चार्थशेषत्वात् । ४,२.१० ।

प्रतिपत्तिर्वा शब्दस्य तत्प्रधानत्वात् । ४,२.११ ।

अर्थेऽपि चेत् । ४,२.१२ ।

न तस्यानधिकारादर्थस्य च कृतत्वात् । ४,२.१३ ।

उत्पत्त्यसंयोगात्प्रणीतानामाज्यवद्विभागः स्यात् । ४,२.१४ ।

संयवनार्थानां वा प्रतिपत्तिरितरासां तत्प्रधानत्वात् । ४,२.१५ ।

प्रासनवन्मैत्रावरुणस्य दण्डप्रदानं कृतार्थत्वात् । ४,२.१६ ।

अर्थकर्म वा कर्तृसंयोगात्स्रग्वत् । ४,२.१७ ।

कर्मयुक्ते च दर्शनात् । ४,२.१८ ।

उत्पत्तौ येन संयुक्तं तदर्थं तच्छ्रुतिहेतुत्वात्तस्यार्थान्तरगमने शेषत्वात्प्रतिपत्तिः स्यात् । ४,२.१९ ।

सौमिके च कृतार्थत्वात् । ४,२.२० ।

अर्थकर्म वाभिधानसंयोगात् । ४,२.२१ ।

प्रतिपत्तिर्वा तन्न्यायत्वाद्देशार्थावभृथश्रुतिः । ४,२.२२ ।

कर्तृदेशकालानामचोदनं प्रयोगे नित्यसमवायात् । ४,२.२३ ।

नियमार्था वा श्रुतिः । ४,२.२४ ।

तथा द्रव्येषु गुणश्रुतिरुत्पत्तिसंयोगात् । ४,२.२५ ।

संस्कारे च तत्प्रधानत्वात् । ४,२.२६ ।

यजति चोदनाद्रव्यदेवताक्रियं समुदाये कृतार्थत्वात् । ४,२.२७ ।

तदुक्ते श्रवणाज्जुहोतिरासेचनाधिकः स्यात् । ४,२.२८ ।

विधेः कर्मापवर्गित्वादर्थान्तरे विधिप्रदेशः स्यात् । ४,२.२९ ।

अपि वोत्पत्तिसंयोगादर्थसम्बन्धोऽविशिष्टानां प्रयोगैकत्वहेतुः स्यात् । ४,२.३० ।

द्रव्यसंस्कारकर्मसु परार्थत्वात्फलश्रुतिरर्थवादः स्यात् । ४,३.१ ।

उत्पत्तेश्चातत्प्रधानत्वात् । ४,३.२ ।

फलं तु तत्प्रधानायाम् । ४,३.३ ।

नैमित्तिके विकारत्वात्क्रतुप्रधानमन्यत्स्यात् । ४,३.४ ।

एकस्य तूभयत्वे संयोगपृथक्त्वम् । ४,३.५ ।

शेष इति चेत् । ४,३.६ ।

नार्थपृथक्त्वात् । ४,३.७ ।

द्रव्याणान्तु क्रियार्थानां संस्कारः क्रतुधर्मस्यात् । ४,३.८ ।

पृथक्त्वाद्व्यवतिष्ठेत । ४,३.९ ।

चोदनायां फलाश्रुतेः कर्ममात्रं विधीयेत न ह्यशब्दं प्रतीयते । ४,३.१० ।

अपि वाम्नानसामथर्थ्याच्चोदनार्थेन गम्येतार्थानां ह्यर्थत्वेन वचनानि प्रतीयन्तेऽर्थतोप्यसमर्थानामानन्तर्येऽप्यसम्बन्धस्तस्माच्छ्रुत्येकदेशः सः । ४,३.११ ।

वाक्यार्थश्च गुणार्थवत् । ४,३.१२ ।

तत्सर्वार्थमनादेशात् । ४,३.१३ ।

एकं वा चोदनैकत्वात् । ४,३.१४ ।

स स्वर्गः स्यात्सर्वान् प्रत्यविशिष्टत्वात् । ४,३.१५ ।

प्रत्ययाच्च । ४,३.१६ ।

क्रतौ फलार्थवादमङ्गवत्कार्ष्णाजिनिः । ४,३.१७ ।

फलमात्रेयो निर्देशादश्रुतौ ह्यनुमानं स्यात् । ४,३.१८ ।

अङ्गेषु स्तुतिः परार्थत्वात् । ४,३.१९ ।

काम्ये कर्मणि नित्यः स्वर्गे यथा यज्ञाङ्गे क्रत्वर्थः । ४,३.२० ।

वीते च कारणे नियमात् । ४,३.२१ ।

कामो वा तत्संयोगेन चोद्यते । ४,३.२२ ।

अङ्गेषु स्तुतिः परार्थत्वात् । ४,३.२३ ।

वीते च नियमस्तदर्थम् । ४,३.२४ ।

सर्वकाम्यमङ्गकामैः प्रकरणात् । ४,३.२५ ।

फलोपदेशो वा प्रधानशब्दसंयोगात् । ४,३.२६ ।

तत्र सर्वेऽविशेषात् । ४,३.२७ ।

योगसिद्धिर्वार्थस्योत्पत्यसंयोगित्वात् । ४,३.२८ ।

समवाये चोदनासंयोगस्यार्थवत्वात् । ४,३.२९ ।

कालश्रुतौ काल इति चेत् । ४,३.३० ।

नासमवायात्प्रयोजनेन । ४,३.३१ ।

उभयार्थामिति चेत् । ४,३.३२ ।

न शब्दैकत्वात् । ४,३.३३ ।

प्रकरणादिति चेत् । ४,३.३४ ।

नोत्पत्तिसंयोगात् । ४,३.३५ ।
अनुत्पत्तौ तु कालः स्यात्प्रयोजनेन सम्बन्धात् । ४,३.३६ ।

उतपत्तिकालविशये कालः स्याद्वाक्यस्य तत्प्रधानत्वात् । ४,३.३७ ।

फलसंयोगस्त्वचोदिते न स्यादशेषभूतत्वात् । ४,३.३८ ।

अङ्गानां तूपघातसंयोगो निमित्तार्थः । ४,३.३९ ।

प्रधानेनाभिसंयोगादङ्गानां मुख्यकालत्वम् । ४,३.४० ।

अपवृत्ते तु चोदना तत्सामान्यात्स्वकाले स्यात् । ४,३.४१ ।

प्रकरणाविभागे च विप्रतिषिद्धं ह्युभयम् । ४,४.१ ।

अपि वाङ्गमनिज्याः स्युस्ततो विशिष्टत्वात् । ४,४.२ ।

मध्यस्थं यस्य तन्मध्ये । ४,४.३ ।

सर्वासां वा समत्वाच्चोदनातः स्यान्न हि तस्य प्रकरणं देशार्थमुच्यते मध्ये । ४,४.४ ।

प्रकरणाविभागे च विप्रतिषिद्धं ह्युभयम् । ४,४.५ ।

अपि वा कालमात्रं स्याददर्शनाद्विशेशस्य । ४,४.६ ।

फलवद्वोक्तहेतुत्वादितरस्य प्रधानं स्यात् । ४,४.७ ।

दधिग्रहो नैमित्तिकः श्रुतिसंयोगात् । ४,४.८ ।

नित्यश्च ज्येष्ठशब्दात् । ४,४.९ ।

सार्वरूप्याच्च । ४,४.१० ।

नित्यो वा स्यादर्थवादस्तयोः कर्मण्यसम्बन्धाद्भङ्गित्वाच्चान्तरायस्य । ४,४.११ ।

वैश्वानरश्च नित्यः स्यान्नित्यैः समानसङ्ख्यत्वात् । ४,४.१२ ।

पक्षे वोत्पन्नसंयोगात् । ४,४.१३ ।

षट्चितिः पूर्ववत्त्वात् । ४,४.१४ ।

ताभिश्च तुल्यसंख्यानात् । ४,४.१५ ।

अर्थवादोपपत्तेश्च । ४,४.१६ ।

एकचितिर्वा स्यादपवृक्ते हि चोद्यते निमित्तेन । ४,४.१७ ।

विप्रतिषेधात्ताभिः समानसङ्ख्यत्वम् । ४,४.१८ ।

पितृयज्ञः स्वकालत्वादनङ्गं स्यात् । ४,४.१९ ।

तुल्यवच्च प्रसङ्ख्यानात् । ४,४.२० ।

प्रतिषिद्धे च दर्शनात् । ४,४.२१ ।

पश्वङ्ग रशमा स्यात्तदागमे विधानात् । ४,४.२२ ।

यूपाङ्गं वा तत्संस्कारात् । ४,४.२३ ।

अर्थवादश्च तदर्थवत् । ४,४.२४ ।

स्वरुश्चाप्येकदेशत्वात् । ४,४.२५ ।

निष्क्रयश्च तदङ्गवत् । ४,४.२६ ।

पश्वङ्गं वार्थकर्मत्वात् । ४,४.२७ ।

भक्त्या निष्क्रयवादः स्यात् । ४,४.२८ ।

दर्शपूर्णमासयोरिज्याः प्रधानान्यविशेषात् । ४,४.२९ ।

अपि वाङ्गानि कानि चिद्येश्वङ्गत्वेन संस्तुतिः सामान्यो ह्यभिसंस्तवः । ४,४.३० ।

तथा चान्यार्थदर्शनम् । ४,४.३१ ।

अवशिष्टं तु कारणं प्रधानेषु गुणस्य विद्यमानत्वात् । ४,४.३२ ।

नानुक्तेऽन्यार्थदर्शनं परार्थत्वात् । ४,४.३३ ।

पृथवत्वे त्वभिधानयोर्निवेशः श्रुतितो व्यपदेशाच्च तत्पुनर्मुख्यलक्षणं यत्फलवत्वं तत्सन्निधावसंयुक्तं तदङ्गंस्याद्भागित्वात्कारणस्याश्रुतश्चान्यसम्बन्धः । ४,४.३४ ।

गुणाश्च नामसंयुक्ता विधीयन्ते नाङ्गेषूषपद्यन्ते । ४,४.३५ ।

तुल्या च कारणश्रुतिरन्यैरङ्गाङ्गिसम्बन्धः । ४,४.३६ ।

उत्पत्तावभिसम्बन्धस्तस्मादङ्गोपदेशः स्यात् । ४,४.३७ ।

तथा चान्यार्थदर्शनम् । ४,४.३८ ।

ज्योतिष्टोमे तुल्यान्यविशिष्टं हि कारणम् । ४,४.३९ ।

गुणानां तूत्पत्तिवाक्येन सम्बन्धात्कारणश्रुतिस्तस्मात्सोमः प्रधानं स्यात् । ४,४.४० ।

तथा चान्यार्थदर्शनम् । ४,४.४१ ।

श्रुतिलक्षणमानुपूर्व्यं तत्प्रमाणत्वात् । ५,१.१ ।

अर्थाच्च । ५,१.२ ।

अनियमोऽन्यत्र । ५,१.३ ।

क्रमेण वा नियम्येत क्रत्वेकत्वे तद्गुणत्वात् । ५,१.४ ।

अशाब्द इति चेत्स्याद्वाक्यशब्दत्वात् । ५,१.५ ।

अर्थकृते वानुमानं स्यात्क्रत्वेकत्वे परार्थत्वात्स्वेन त्वर्थेन सम्बन्धस्तस्मात्स्वशब्दमुच्येत । ५,१.६ ।

तथा चान्यार्थदर्शनम् । ५,१.७ ।

प्रवृत्या तुल्यकालानां गुणानां तदुपक्रमात् । ५,१.८ ।

सर्वमिति चेत् । ५,१.९ ।

नाकृतत्वात् । ५,१.१० ।

क्रत्वन्तरवदिति चेत् । ५,१.११ ।

नासमवायात् । ५,१.१२ ।

स्थानाच्चोत्पत्तिसंयोगात् । ५,१.१३ ।

मुख्यक्रमेण वाङ्गानां तदर्थत्वात् । ५,१.१४ ।

प्रकृतौ तु स्वशब्दत्वाद्याक्रमं प्रतीयेत । ५,१.१५ ।

मन्त्रतस्तु विरोधे स्यात्प्रयोगरूपसामर्थ्यात्तस्मादुत्पत्तिदेशः सः । ५,१.१६ ।

तद्वचनाद्विकृतौ यथा प्रधानं स्यात् । ५,१.१७ ।

विप्रतिपत्तौ वा प्रकृत्यन्वयाद्यथाप्रकृति । ५,१.१८ ।

विकृतिः प्रकृतिधर्मत्वात्तत्काला स्याद्यथा शिष्टम् । ५,१.१९ ।

अपि वा क्रमकालसंयुक्ता सद्यः क्रियेत तत्र विधेरनुमानात्प्रकृतिधर्मलोपः स्यात् । ५,१.२० ।

कालोत्कर्ष इति चेत् । ५,१.२१ ।

न तत्सम्बन्धात् । ५,१.२२ ।

अङ्गानां मुख्यकालत्वाद्यथोक्तमुत्कर्षे स्यात् । ५,१.२३ ।

तदादि वाभिसम्बन्धात्तदन्तमपकर्षे स्यात् । ५,१.२४ ।

प्रवृत्या कृतकालानाम् । ५,१.२५ ।

शब्दविप्रतिषेधाच्च । ५,१.२६ ।

असंयोगात्तु वैकृतं तदेव प्रतिकृष्येत. ५,१.२७ ।

प्रासङ्गिकं च नोत्कर्षेदसंयोगात् । ५,१.२८ ।

तथापूर्वम् । ५,१.२९ ।

सान्तपनीया तूत्कर्षेदग्निहोत्रं सवनवद्वैगुण्यात् । ५,१.३० ।

अन्यवायाच्च ५,१.३१ ।

असम्बन्धात्तु नोत्कर्षेत् । ५,१.३२ ।

प्रापणाच्च निमित्तस्य । ५,१.३३ ।

सम्बन्धात्सवनोत्कर्मः । ५,१.३४ ।

षोडशी चोक्थ्यसंयोगात् । ५,१.३५ ।

सन्निपाते प्राधानानामेकैकस्य गुणानां सर्वकर्म स्यात् । ५,२.१ ।

सर्वेषां वैकजातीयं कृतानुपूर्व्यत्वात् । ५,२.२ ।

कारणादभ्यावृत्तिः । ५,२.३ ।

मुष्टिकपालावदानाञ्जनाभ्यञ्जनवपनपावनेषु चैकेन । ५,२.४ ।

सर्वाणि त्वेककार्यत्वादेषां तद्गुणत्वात् । ५,२.५ ।

संयुक्ते तु प्रक्रमात्तदङ्गं स्यादितरस्य तदर्थत्वात् । ५,२.६ ।

वचनात्तु परिव्याणान्तमञ्जनादिः स्यात् । ५,२.७ ।

कारणाद्वा(न) वसर्गः स्याद्यथा पात्रवृद्धिः । ५,२.८ ।

न वा शब्दकृतत्वान्न्यायमात्रमितरदर्थात्पात्रविवृद्धिः । ५,२.९ ।

पशुगणे तस्यतस्यापवर्जयेत्पश्वैकत्वात् । ५,२.१० ।

दैवतैर्वैककर्म्यात् । ५,२.११ ।

मन्त्रस्य चार्थवत्त्वात् । ५,२.१२ ।

नानाबीजेष्वेकमुलूखलं विभवात् । ५,२.१३ ।

विवृद्धिर्वा नियामादानुपूर्व्यस्य तदर्थत्वात् । ५,२.१४ ।

एकं वा तण्डुलभावाद्धन्तेस्तदर्थत्वात् । ५,२.१५ ।

विकारे त्वनूयाजानां पात्रभेदोऽर्थभेदात्स्यात् । ५,२.१६ ।

प्रकृतेः पूर्वोक्तत्वादपूर्वमन्ते स्यान्न ह्यचोदितस्य शेषाम्नानम् । ५,२.१७ ।

मुख्यानन्तर्यमात्रेयस्तेन तुल्यश्रुतित्वादशब्दत्वात्प्राकृतानां व्यवायः स्यात् । ५,२.१८ ।

अन्ते तु बादरायणस्तेषां प्रधानशब्दत्वात् । ५,२.१९ ।

तथा चान्यार्थदर्शनम् । ५,२.२० ।

कृतदेशात्तु पूर्वेषां स देशः स्यात्तेन प्रत्यक्षसंयोगान्न्यायमात्रमितरत् । ५,२.२१ ।

प्रकृताच्च पुरस्ताद्यत् । ५,२.२२ ।

सन्निपातश्चेद्यथोक्तमन्ते स्यात् । ५,२.२३ ।

विवृद्धिः कर्मभेदात्पृषदाज्यवत्तस्यतस्योपदिश्येत । ५,३.१ ।

अपि वा सर्वसङ्ख्यत्वाद्विकारः प्रतीयेत । ५,३.२ ।

स्वस्थानात्तु विवृध्येरन् कृतानुपूर्व्यत्वात् । ५,३.३ ।

समिध्यमानवतीं समिद्धवतीं चान्तरेण धाय्याः स्युर्द्यावापृथिव्योरन्तरालं समर्हणात् । ५,३.४ ।

तच्छब्दो वा । ५,३.५ ।

उष्णिक्ककुभोरन्ते दर्शनात् । ५,३.६ ।

स्तोमविवृद्धौ वहिष्पवमाने पुरस्तात्पर्यासादागन्तवः स्युस्तथा हि दृष्टं द्वादशाहे । ५,३.७ ।

पर्यास इति चान्ताख्या । ५,३.८ ।

अन्ते वा तदुक्तम् । ५,३.९ ।

वचनात्तु द्वादशाहे । ५,३.१० ।

अतद्विकारश्च । ५,३.११ ।

तद्विकारेऽप्यपूर्वत्वात् । ५,३.१२ ।

अन्ते तूत्तरयोर्दध्यात् । ५,३.१३ ।

अपि वा गायत्रीबृहत्यनुष्टुप्सु वचनात् । ५,३.१४ ।

ग्रहेष्टकमौपानुवाक्यं सवनचितिशेषः स्यात् । ५,३.१५ ।

क्रत्वग्निशेषा वा चोदितत्वादचोदनानुपूर्वस्य । ५,३.१६ ।

अन्ते स्युरव्यवायात् । ५,३.१७ ।

लिङ्गदर्शनाच्च । ५,३.१८ ।

मध्यमायां तु वचनाद्ब्राह्मणवत्यः । ५,३.१९ ।

प्राग्लोकम्पृणायास्तस्याः सम्पूरणार्थत्वात् । ५,३.२० ।

संस्कृते कर्म संस्काराणां तदर्थत्वात् । ५,३.२१ ।

अनन्तरं व्रतं तद्भूतत्वात् । ५,३.२२ ।
पूर्वं च लिङ्गदर्शनात् । ५,३.२३ ।

अर्थवादो वार्थस्य विद्यमानत्वात् । ५,३.२४ ।

न्यायविप्रतिषेधाच्च । ५,३.२५ ।

सञ्चिते त्वग्निचिद्युक्तं प्रापणान्निमित्तस्य । ५,३.२६ ।

क्रत्वन्ते वा प्रयोगवचनाभावात् । ५,३.२७ ।

अग्नेः कर्मत्वनिर्देशात् । ५,३.२८ ।

परेणावेदनाद्दीक्षितः स्यात्सर्वैर्दीक्षाभिसम्बन्धात् । ५,३.२९ ।

इष्ट्यन्ते वा तदर्था ह्यविशेषार्थसन्वन्धात् । ५,३.३० ।

समाख्यानं च तद्वत् । ५,३.३१ ।

अङ्गवत्क्रतूनामानुपूर्व्यम् । ५,३.३२ ।

न वासम्बन्धात् । ५,३.३३ ।

काम्यत्वाच्च । ५,३.३४ ।

आनर्थक्यान्नेति चेत् । ५,३.३५ ।

स्याद्विद्यार्थत्वाद्यथा परेषु सर्वस्वारात् । ५,३.३६ ।

य एतेनेत्यग्निष्टोमः प्रकरणात् । ५,३.३७ ।

लिङ्गाच्च । ५,३.३८ ।

अथान्येनेति संस्थानां सन्निधानात् । ५,३.३९ ।

तत्प्रकृतेर्वापत्तिविहारौ न तुल्येषूपपद्यते । ५,३.४० ।

प्रशसा च विहरणाभावात् । ५,३.४१ ।

विधिप्रत्ययाद्वा न ह्यकस्मात्प्रशंसा स्यात् । ५,३.४२ ।

एकस्तोमे वा क्रतुसंयोगात् । ५,३.४३ ।

सर्वेषां वा चोदनाविशेषात्प्रशंसा स्तोमानाम् । ५,३.४४ ।

क्रमकोयोऽर्थशब्दाभ्यां श्रुतिविशेषादर्थपरत्वाच्च । ५,४.१ ।

अवदानाभिघारणासादनेष्वानुपूर्व्यं प्रवृत्या स्यात् । ५,४.२ ।

यथारप्रदानं वा तदर्थत्वात् । ५,४.३ ।

लिङ्गदर्शनाच्च । ५,४.४ ।

वचनादिष्टिपूर्वत्वम् । ५,४.५ ।

सोमश्चैकेषामग्नयाधेयस्यर्तुनक्षत्रातिक्रमवचनात्तदन्तेनानर्थकं हि स्यात् । ५,४.६ ।

तदर्थवचनाच्च नाविशेषात्तदर्थत्वं । ५,४.७ ।

अयक्ष्यमाणस्य च पवमानहविषां कालनिर्देशादानन्तर्याद्विशङ्का स्यात् । ५,४.८ ।

इष्टिरयक्ष्यमाणस्य तदर्थ्ये न सोमपूर्वत्वम् । ५,४.९ ।

उत्कर्षाद्ब्राह्मणस्य सोमः स्यात् । ५,४.१० ।

पौर्णमासी वा श्रुतिसंयोगात् । ५,४.११ ।

सर्वस्य वैककर्म्यात् । ५,४.१२ ।

स्याद्वा विधिस्तदर्थेन । ५,४.१३ ।

प्रकरणात्तु कालः स्यात् । ५,४.१४ ।

स्वकाले स्यादविप्रतिषेधात् । ५,४.१५ ।

अपनयो वाधानस्य सर्वकालत्वात् । ५,४.१६ ।

पौर्णमास्यूर्ध्वं सोमाद्ब्राह्मणस्य वचनात् । ५,४.१७ ।

एकं वा शब्दसामर्थ्यात्प्राक्कृत्स्नविधानम् । ५,४.१८ ।

पुरोडाशस्त्वनिर्देशे तद्युक्ते देवताभावात् । ५,४.१९ ।

आज्यमपीति चेत् । ५,४.२० ।

न मिश्रदेवतत्वादैन्द्राग्नवत् । ५,४.२१ ।

विकृतेः प्रकृतिकालत्वात्सद्यस्कालोत्तरा विकृतिस्तयोः प्रत्यक्षशिष्टत्वात् । ५,४.२२ ।

द्वैयहकाल्ये तु यथान्यायम् । ५,४.२३ ।

वचनाद्वैककाल्यं स्यात् । ५,४.२४ ।

सन्नाय्याग्नीषोमीयविकारा ऊर्ध्वं सोमात्प्रकृतिवत् । ५,४.२५ ।

तथा सोमविकारा दर्शपूर्णमासाभ्याम् । ५,४.२६ ।

द्रव्याणां कर्मसंयोगे गुणत्वेनाभिसम्बन्धः । ६,१.१ ।

असाधकं तु तादर्थ्यात् । ६,१.२ ।

प्रत्यर्थं चाभिसंयोगात्कर्मतो ह्यभिसम्बन्धस्तस्मात्कर्मोपदेशः स्यात् । ६,१.३ ।

फलार्थत्वात्कर्मणः शास्त्रं सर्वाधिकारं स्यात् । ६,१.४ ।

कर्तुर्वा श्रुतिसंयोगाद्विधिः कार्त्स्न्येन गम्यते । ६,१.५ ।

लिङ्गविशेषनिर्देशात्पुंयुक्तमैतिशायनः । ६,१.६ ।

तदुक्तित्वाच्च दोषश्रुतिरविज्ञाते । ६,१.७ ।

जातिं तु बादरायणोऽविशेषात्तस्मात्स्त्र्यपि प्रतीयेत जात्यर्थस्याविशिष्टत्वात् । ६,१.८ ।

चोदितत्वाद्यथाश्रुति । ६,१.९ ।

द्रव्यवत्त्वात्तु पुंसां स्याद्द्रव्यसंयुक्तं क्रयविक्रयाभ्यामद्रव्यत्वं स्त्रीणां द्रव्यैः समानयोगित्वात् । ६,१.१० ।

तथा चान्यार्थदर्शनम् । ६,१.११ ।

तादर्थ्यात्कर्म तादर्थ्यम् । ६,१.१२ ।

फलोत्साहाविशेषात्तु । ६,१.१३ ।

अर्थेन च समवेतत्वात् । ६,१.१४ ।

क्रयस्य थर्ममात्रत्वम् । ६,१.१५ ।

स्ववत्तामपि दर्शयति । ६,१.१६ ।

स्ववतोस्तु वचनादैककर्म्यं स्यात् । ६,१.१७ ।

लिङ्गदर्शनाच्च । ६,१.१८ ।

क्रीतत्वात्तु भक्त्या स्वामित्वमुच्यते । ६,१.१९ ।

फलार्थित्वात्तु स्वामित्वेनाभिसम्बन्धः । ६,१.२० ।

फलवत्तां च दर्शयति । ६,१.२१ ।

द्व्याधानं च द्वियज्ञवत् । ६,१.२२ ।

गुणस्य तु विधानत्वात्पत्न्या द्वितीयशब्दः स्यात् । ६,१.२३ ।

तस्या यावदुक्तमाशीर्ब्रह्मचर्यमतुल्यत्वात् । ६,१.२४ ।

चातुर्वर्ण्यमविशेषात् । ६,१.२५ ।

निर्देशाद्वा त्रयाणां स्यादग्न्याधेयेऽसम्बन्धः क्रतुषु ब्राह्मणश्रुतेरित्यात्रेयः । ६,१.२६ ।

निमित्तार्थे न बादरिस्तस्मात्सर्वाधिकारं स्यात् । ६,१.२७ ।

अपि वान्यार्थदर्शनाद्यथाश्रुति प्रतीयेत । ६,१.२८ ।

निर्देशात्तु पक्षे स्यात् । ६,१.२९ ।

वैगुण्यान्नेति चेत् । ६,१.३० ।

न काम्यत्वात् । ६,१.३१ ।

संस्कारे च तत्प्रधानत्वात् । ६,१.३२ ।

अपि वा वेदनिर्देशादपशूद्राणां प्रतीयेत । ६,१.३३ ।

गुणार्थित्वान्नेति चेत् । ६,१.३४ ।

संस्कारस्य तदर्थत्वाद्विद्यायां पुरुषश्रुतिः । ६,१.३५ ।

विद्यानिर्देशान्नेति चेत् । ६,१.३६ ।

अबैद्यत्वादभावः कर्मणि स्यात् । ६,१.३७ ।

तथा चान्यार्थदर्शनम् । ६,१.३८ ।

त्रयाणां द्रव्यसम्पन्नः कर्मणी द्रव्यसिद्धत्वात् । ६,१.३९ ।

अनित्यत्वात्तु नैवं स्यादर्थाद्धि द्रव्यसंयोगः । ६,१.४० ।

अङ्गहीनश्च तद्धर्मा । ६,१.४१ ।

उत्पत्तौ नित्यसंयोगात् । ६,१.४२ ।

अत्र्यार्षेयस्य हानं स्यात् । ६,१.४३ ।

वचनाद्रथकारस्याधानेऽस्य सर्वशेषत्वात् । ६,१.४४ ।

न्याय्यो वा कर्मसंयोगाच्छूद्रस्य प्रतिषिद्धतत्वात् । ६,१.४५ ।

अकर्मत्वात्तु नैवं स्यात् । ६,१.४६ ।

आनर्थक्यं च संयोगात् । ६,१.४७ ।

गुणार्थेनेति चेत् । ६,१.४८ ।

उक्तमनिमित्तत्वम् । ६,१.४९ ।

सौधन्वनास्तु हीनत्वान्मन्त्रवर्णात्प्रतीयेरन् । ६,१.५० ।

रथपतिर्निषादः स्याच्छब्दसामर्थ्यात् । ६,१.५१ ।

लिङ्गदर्शनाच्च । ६,१.५२ ।

पुरुषार्थैकसिद्धित्वात्तस्य तस्याधिकारः स्यात् । ६,२.१ ।

अपि चोत्पत्तिसंयोगो यथा स्यात्सत्वदर्यशनं तथाभावो विभागे स्यात् । ६,२.२ ।

प्रयोगे पुरुषश्रुतेर्यथाकामी प्रयोगे स्यात् । ६,२.३ ।

प्रत्यर्थं श्रुतिभाव इति चेत् । ६,२.४ ।

तादर्थ्ये न गुणार्थतानुक्तेऽर्थान्तरत्वात्कर्तुः प्रधानभूतत्वात् । ६,२.५ ।

अपि वा कामसंयोगे सम्बन्धात्प्रयोगायोपदिश्येत प्रत्यर्थं हि विधिश्रुतिर्विषाणावत् । ६,२.६ ।

अन्यस्य स्यादिति चेत् । ६,२.७ ।

अन्यार्थेनाभिसम्बन्धः । ६,२.८ ।

फलकामो निमित्तमिति चेत् । ६,२.९ ।

न नित्यत्वात् । ६,२.१० ।

कर्म तथेति चेत् । ६,२.११ ।

न समवायात् । ६,२.१२ ।

प्रकमात्तु नियम्येतारम्भस्य क्रियानिमित्तत्वात् । ६,२.१३ ।

फलार्थित्वाद्वानियमो यथानुपक्रान्ते । ६,२.१४ ।

नियमो वा तन्निमित्तत्वात्कर्तुस्तत्कारणं स्यात् । ६,२.१५ ।

लोके कर्माणि वेदवत्ततोऽधिपुरुषज्ञानम् । ६,२.१६ ।

अपराधेऽपि च तैः शास्त्रम् । ६,२.१७ ।

अशास्त्रात्तूपसम्प्राप्तिः शास्त्रं स्यान्न प्रकल्पकं तस्मादर्थेन गम्येताप्राप्ते शास्त्रमर्थवत् । ६,२.१८ ।

प्रतिषेधेष्वकर्मत्वात्क्रिया स्यात्प्रतिषिद्धानां विभक्तत्वादकर्मणाम् । ६,२.१९ ।

शास्त्राणां त्वर्थवत्वेन पुरुषार्थो विधीयते तयोर्
असमवायित्वात्तादर्थ्ये विध्यतिक्रमः । ६,२.२० ।

तस्मिंस्तु शिष्यमाणानि जननेन प्रवर्तेरन् । ६,२.२१ ।

अपि वा वेदतुल्यत्वादुपायेन प्रवर्तेरन् । ६,२.२२ ।

अभ्यासोऽकर्मशेषत्वात्पुरुषार्थो विधीयते । ६,२.२३ ।

तस्मिन्नसम्भवन्नर्थात् । ६,२.२४ ।

न कालेभ्य उपदिश्यन्ते । ६,२.२५ ।

दर्शनात्काललिङ्गानां कालविधानम् । ६,२.२६ ।

तेषामौत्पत्तिकत्वादागमेन प्रवर्तेत । ६,२.२७ ।

तथा हि लिङ्गदर्शनम् । ६,२.२८ ।
तथान्तःक्रतुप्रयुक्तानि । ६,२.२९ ।

आचाराद्गृह्यमाणेषु तथा स्यात्पुरुषार्थत्वात् । ६,२.३० ।

ब्राह्मणस्य तु सोमविद्याप्रजमृणवाक्येन संयोगात् । ६,२.३१ ।

सर्वशक्तौ प्रवृत्तिः स्यात्तथाभूतोपदेशात् । ६,३.१ ।

अपि वाप्येकदेशे स्यात्प्रधाने ह्यर्थनिर्वृत्तिर्गुणमात्रमितरत्तदर्थत्वात् । ६,३.२ ।

तदकर्मणि च दोषस्तस्मात्ततो विशेषः स्यात्प्रधानेनाभिसम्बन्धात् । ६,३.३ ।

कर्माभेदं तु जैमिनिः प्रयोगवचनैकत्वात्सर्वेषामुपदेशः स्यादिति । ६,३.४ ।

अर्थस्य व्यपवर्गित्वादेकस्यापि प्रयोगे स्याद्यथा क्रत्वन्तरेषु । ६,३.५ ।

विध्यपराधे च दर्शनात्समाप्तेः । ६,३.६ ।

प्रायश्चित्तविधानाच्च । ६,३.७ ।

काम्येषु चैवमर्थित्वात् । ६,३.८ ।

असंयोगात्तु नैवं स्याद्विधेः शब्दप्रमाणत्वात् । ६,३.९ ।

अकर्मणि चाप्रत्यवायात् । ६,३.१० ।

क्रियाणामाश्रितत्वाद्द्रव्यान्तरे विभागः स्यात् । ६,३.११ ।

अपि वाव्यतिरेकाद्रूपशब्दाविभागाच्च गोत्ववदैककर्म्यं स्यान्नामधेयं च सत्त्ववत् । ६,३.१२ ।

श्रुतिप्रमाणत्वाच्छिष्टाभावेऽनागमोऽन्यस्याशिष्टत्वात् । ६,३.१३ ।

क्वचिद्विधानाच्च । ६,३.१४ ।

आगमो वा चोदनार्थाविशेषात् । ६,३.१५ ।

नियमार्थः क्वाचिद्विधिः । ६,३.१६ ।

तन्नित्यं तच्चिकीर्षा हि । ६,३.१७ ।

न देवताग्निशब्दक्रियमन्यार्थसंयोगात् । ६,३.१८ ।

देवतायां च तदर्थत्वात् । ६,३.१९ ।

प्रतिषिद्धं चाविशेषेण हि तच्छ्रुतिः । ६,३.२० ।

तथा स्वामिनः फलसमवायात्फलस्य कर्मयोगित्वात् । ६,३.२१ ।

बहूनां तु प्रवृत्तेऽन्यमागमयेदवैगुण्यात् । ६,३.२२ ।

स स्वामी स्यात्संयोगात् । ६,३.२३ ।

कर्मकरो वा भृतत्वात् । ६,३.२४ ।

तस्मिंश्च फलदर्शनात् । ६,३.२५ ।

स तद्धर्मा स्यात्कर्मसंयोगात् । ६,३.२६ ।

सामान्यं तच्चिकीर्षा हि । ६,३.२७ ।

निर्देशात्तु विकल्पे यत्प्रवृत्तम् । ६,३.२८ ।

अशब्दमिति चेत् । ६,३.२९ ।

नानङ्गत्वात् । ६,३.३० ।

वचनाच्चान्याय्यमभावे तत्सामान्येन प्रतिनिधिरभावादितरस्य । ६,३.३१ ।

न प्रतिनिधौ समत्वात् । ६,३.३२ ।

स्याच्छ्रुतिलक्षणे नियतत्वात् । ६,३.३३ ।

न तदीप्सा हि । ६,३.३४ ।

मुख्याधिगमे मुख्यमागमो हि तदभावात् । ६,३.३५ ।

प्रबृत्तेऽपीति चेत् । ६,३.३६ ।

नानर्थकत्वात् । ६,३.३७ ।

द्रव्यसंस्कारविरोधे द्रव्यं तदर्थत्वात् । ६,३.३८ ।

अर्थद्रव्यविरोधेऽर्थो द्रव्याभावे तदुत्पत्तेर्द्रव्याणामर्थशेषत्वात् । ६,३.३९ ।

विधिरप्येकदेशे स्यात् । ६,३.४० ।

अपि वार्थस्य शक्यत्वादेकदेशेन निर्वर्तेतार्थानामविभक्तत्वाद्गुणमात्रमितरत्तदर्थत्वात् । ६,३.४१ ।

शेषाद्द्व्यवदाननाशे स्यात्तदर्थत्वात् । ६,४.१ ।

निर्देशाद्वान्यदागमयेत् । ६,४.२ ।

अपि वा शेषभाजां स्याद्विशिष्टकारणत्वात् । ६,४.३ ।

निर्देशाच्छेषभक्षोऽन्यैः प्रधानवत् । ६,४.४ ।

सर्वैर्वा समवायात्स्यात् । ६,४.५ ।

निर्देशस्य गुणार्थत्वम् । ६,४.६ ।

प्रधाने श्रुतिलक्षणम् । ६,४.७ ।

अर्थवदिति चेत् । ६,४.८ ।

न चोदनाविरोधात् । ६,४.९ ।

अर्थसमवायत्प्रायश्चित्तमेकदेशेऽपि । ६,४.१० ।

न त्वशेषे वैगुण्यात्तदर्थं हि । ६,४.११ ।

स्याद्वा प्राप्तनिमित्तत्वादतद्धर्मो नित्यसंयोगान्न हितस्य गुणार्थेनानित्यत्वात् । ६,४.१२ ।

गुणानां च परार्थत्वाद्वचनाद्व्यपाश्रय स्यात् । ६,४.१३ ।

भेदार्थमिति । ६,४.१४ ।

न शेषभूतत्वात् । ६,४.१५ ।

अनर्थकश्च सर्वनाशे स्यात् । ६,४.१६ ।

क्षामे तु सर्वदाहे स्यादेकदेशस्यावर्जनीयत्वात् । ६,४.१७ ।

दर्शनादेकदेशे स्यात् । ६,४.१८ ।

अन्येन वैतच्छास्त्राद्धि कारणप्राप्तिः । ६,४.१९ ।

तद्धविःशब्दान्नेति चेत् । ६,४.२० ।

स्यादन्यायत्वादिज्यागामी हविः शब्दस्तल्लिङ्गसंयोगात् । ६,४.२१ ।

यथाश्रुतीति चेत् । ६,४.२२ ।

न तल्लक्षणत्वादुपपातो हि कारणम् । ६,४.२३ ।

होमाभिषवभक्षणं च तद्वत् । ६,४.२४ ।

उभाभ्यां वा न हि तयोर्धर्मशास्त्रम् । ६,४.२५ ।

पुनराधेयमोदनवत् । ६,४.२६ ।

द्रव्योत्पत्तेर्वोभयोः स्यात् । ६,४.२७ ।

पञ्चशरावस्तु द्रव्यश्रुतेः प्रतिनिधिः स्यात् । ६,४.२८ ।

चोदना वा द्रव्यदेवताविधिरवाच्ये हि । ६,४.२९ ।

स प्रत्यामनेत्स्थानात् । ६,४.३० ।

अङ्गविधिर्वा निमित्तसंयोगात् । ६,४.३१ ।

विश्वजित्वप्रवृत्ते भावः कर्मणि स्यात् । ६,४.३२ ।

निष्क्रयवादाच्च । ६,४.३३ ।

वत्ससंयोगे व्रतचोदना स्यात् । ६,४.३४ ।

कालो वोत्पन्नसंयोगाद्यथोक्तस्य ।६,४.३५।

अर्थापरिमाणाच्च ।६,४.३६।

वत्सस्तु श्रुतिसंयोगात्तदङ्गं स्यात्।६,४.३७।

कालस्तु स्यादचोदनात्।६,४.३८।

अनर्थकश्च कर्मसंयोगे ।६,४.३९।

अवचनाच्च स्वशब्दस्य ।६,४.४०।

कालश्चेत्सन्नयत्पक्षे तल्लिङ्गसंयोगात्।६,४.४१।

कालार्थत्वाद्वोभयोः प्रतीयेत ।६,४.४२।

प्रस्तरे शाखाश्रयणवत्।६,४.४३।

कालविधिर्वोभयोर्विद्यामानत्वात्।६,४.४४।

अतत्संस्कारार्थत्वाच्च ।६,४.४५।

तस्माच्च विप्रयोगे स्यात्।६,४.४६।

उपवेषश्च पक्षे स्यात्।६,४.४७।

अभ्युदये कालापराधादिज्याचोदना स्याद्यथा पञ्चशरावे ।६,५.१।

अपनयो वा विद्यानत्वात्।६,५.२।

तद्रूपत्वाच्च शब्दानाम् ।६,५.३।

आतञ्चनाभ्यासस्य दर्शनात्।६,५.४।

अपूर्वत्वाद्विधानं स्यात्।६,५.५।

पयोदोषात्पञ्चशरावेऽदुष्टं हीतरत्।६,५.६।

सान्नाय्योऽपि तथेति चेत्।६,५.७।

न तस्यादुष्टत्वादविशिष्टं हि कारणम् । ६,५.८ ।

लक्षणार्थाश्रुतिः । ६,५.९ ।

उपांशुयाजेऽवचनाद्यथाप्रकृति । ६,५.१० ।

अपनयो वा प्रवृत्या यथेतरेषाम् । ६,५.११ ।

निरुप्ते स्यात्तत्संयोगात् । ६,५.१२ ।

प्रवृत्ते वा प्रापणान्निमित्तस्य । ६,५.१३ ।

लक्षणमात्रमितरत् । ६,५.१४ ।

तथा चान्यार्थदर्शनम् । ६,५.१५ ।

अनिरुप्तेऽभ्युदिते प्राकृतीभ्यो निर्वपेदित्याश्मरथ्यस्तण्डुलभूतेष्वपनयात् । ६,५.१६ ।

व्यूर्ध्वभाग्भ्यस्त्वालेखनस्तत्कारित्वाद्देवतापनयस्य । ६,५.१७ ।

विनिरुप्ते न मुष्टीनामपनयस्तद्गुणत्वात् । ६,५.१८ ।

अप्राकृतेन हि संयोगस्तत्स्थानीयत्वात् । ६,५.१९ ।

अभावाच्चेतरस्य स्यात् । ६,५.२० ।

सान्नाय्यसंयोगान्नासन्नायतः स्यात् । ६,५.२१ ।

औषधसंयोगाद्वोभयोः । ६,५.२२ ।

वैगुण्यान्नेति चेत् । ६,५.२३ ।

नातत्संस्कारत्वात् । ६,५.२४ ।

साम्युत्थाने विश्वजित्क्रीते विभागसंयोगात् । ६,५.२५ ।

प्रवृते वा प्रापणान्निमित्तस्य । ६,५.२६ ।

आदेशार्थेतरा श्रुतिः । ६,५.२७ ।

दीक्षापरिमाणे यथाकाम्यविशेषात् । ६,५.२८ ।

द्वादशाहस्तु लिङ्गात्स्यात् । ६,५.२९ ।

पौर्णमास्यामनियमोऽविशेषात् । ६,५.३० ।

आनन्तर्यात्तु चैत्री स्यात् । ६,५.३१ ।

माघी वैकाष्टकाश्रुतेः । ६,५.३२ ।

अन्या अपीति चेत् । ६,५.३३ ।

न भक्तित्वादेषा हि लोके । ६,५.३४ ।

दीक्षापराधे चानुग्रहात् । ६,५.३५ ।

उत्थाने चानुप्ररोहात् । ६,५.३६ ।

अस्यां च सर्वलिङ्गानि । ६,५.३७ ।

दीक्षाकालस्य शिष्टत्वादतिक्रमे नियतानामनुत्कर्षः प्राप्तकालत्वात् । ६,५.३८ ।
उत्कर्षो वा दीक्षितत्वादविशिष्टं हि कारणम् । ६,५.३९ ।

तत्र प्रतिहोमो न विद्यते यथा पूर्वेषाम् । ६,५.४० ।

कालप्राधान्याच्च । ६,५.४१ ।

प्रतिषेधाच्चोर्ध्वमवभृथादेष्टे । ६,५.४२ ।

प्रतिहोमश्चेत्सायमग्निहोत्रप्रभृतीनि हूयेरन् । ६,५.४३ ।

प्रातस्तु षोडशिनि । ६,५.४४ ।

प्रायश्चित्तमधिकारे सर्वत्र दोषमामान्यात् । ६,५.४५ ।

प्रकरणे वा शब्दहेतुत्वात् । ६,५.४६ ।

अतिद्विकारश्च । ६,५.४७ ।

व्यापन्नस्याप्सु गतौ यदभोज्यमार्याणां तत्प्रतीयेत । ६,५.४८ ।

विभागश्रुतेः प्रायश्चित्तं यौगपद्ये न विद्यते । ६,५.४९ ।

स्याद्वा प्राप्तनिमित्तत्वात्कालमात्रमेकम् । ६,५.५० ।

तत्र विप्रतिषेधाद्विकल्पः स्यात् । ६,५.५१ ।

प्रयोगान्तरे वोभयानुग्रहः स्यात् । ६,५.५२ ।

न चैकसंयोगात् । ६,५.५३ ।

पौर्वापर्ये पूर्वदौर्बल्यं प्रकृतिवत् । ६,५.५४ ।

यद्युद्गाता जघन्यः स्यात्पुनर्यज्ञे सर्ववेदसं दद्याद्यथेतरस्मिन् । ६,५.५५ ।

अहर्गणे यस्मिन्नपच्छेदस्तदावर्तेत कर्म पृथक्त्वात् । ६,५.५६ ।

सन्निपाते वैगुण्यात्प्रकृतिवत्तुल्यकल्पा यजेरन् । ६,६.१ ।

वचनाद्वाशिरोवत्स्यात् । ६,६.२ ।

न वानारभ्यवादत्वात् । ६,६.३ ।

स्याद्वा यज्ञार्थत्वादौदुम्बरीवत् । ६,६.४ ।

न तत्प्रधानत्वात् । ६,६.५ ।

औदुम्बर्याः परार्थत्वात्कपालवत् । ६,६.६ ।

अन्येनापीति चेत् । ६,६.७ ।

नैकत्वात्तस्य चानधिकाराच्छब्दस्य चाविभक्तत्वात् । ६,६.८ ।

सन्निपातात्तु निमित्तविघातः स्याद्बृहद्रथन्तरवद्विभक्तशिष्टत्वाद्वसिष्ठनिर्वर्त्ये । ६,६.९ ।

अपि वा कृत्स्नसंयोगादविघातः प्रतीयेत स्वामित्वेनाभिसंबन्धात् । ६,६.१० ।

साम्नोः कर्मवृद्ध्यैकदेशेन संयोगे गुणत्वेनाभिसंबन्धस्तस्मात्तत्र विघातः स्यात् । ६,६.११ ।

वचनात्तु द्विसंयोगस्तस्मादेकस्य पाणिवत् । ६,६.१२ ।

अर्थाभावात्तु नैवं स्यात् । ६,६.१३ ।

अर्थानां च विभक्तत्वान्न तच्छ्रुतेन संबन्धः । ६,६.१४ ।

प्राणेः प्रत्यङ्गभावादसंबन्धः प्रतीयेत । ६,६.१५ ।

सत्राणि सर्ववर्णामामविशेषात् । ६,६.१६ ।

लिङ्गदर्शनाच्च । ६,६.१७ ।

ब्राह्मणानां वेतरयोरार्त्विज्यभावात् । ६,६.१८ ।

वचनादिति चेत् । ६,६.१९ ।

न स्वामित्वं हि विधीयते । ६,६.२० ।

गार्हपते वा स्यातामविप्रतिषेधात् । ६,६.२१ ।

न वा कल्पविरोधात् । ६,६.२२ ।

स्वामित्वादितरेषामहीने लिङ्गदर्शनम् । ६,६.२३ ।

वासिष्ठानां वा ब्रह्मत्वनियमात् । ६,६.२४ ।

सर्वेषां वा प्रतिप्रसवात् । ६,६.२५ ।

विश्वामित्रस्य हौत्रनियमाद्भृगुशुनकवसिष्ठानामनधिकारः । ६,६.२६ ।

विहारस्य प्रभुत्वादनग्नीनामपि स्यात् । ६,६.२७ ।

सारस्वते च दर्शनात् । ६,६.२८ ।

प्रायश्चित्तविधानाच्च । ६,६.२९ ।

साग्नीनां वेष्टिपूर्वत्वात् । ६,६.३० ।

स्वार्थेन च प्रयुक्तत्वात् । ६,६.३१ ।

सन्निवापं च दर्शयति । ६,६.३२ ।

जुह्वादीनामप्रयुक्तत्वात्संदेहे यथाकामी प्रतीयेत । ६,६.३३ ।

अपि वान्यानि पात्राणि साधारणानि कुर्वीरन् विप्रतिषेधाच्छास्त्रकृत्वात् । ६,६.३४ ।

प्रायश्चित्तमापदि स्यात् । ६,६.३५ ।

पुरुषकल्पेन विकृतौ कर्तृनियमः स्याद्यज्ञस्य तद्गुणत्वादभावादितरान् प्रत्येकस्मिन्नधिकारः स्यात् । ६,६.३६ ।

लिङ्गाच्चेज्याविशेषवत् । ६,६.३७ ।

न वा संयोगपृथक्त्वाद्गुणस्येज्याप्रधानत्वादसंयुक्ता हि चोदना । ६,६.३८ ।

इज्यायां तद्गुणत्वाद्विशेषेण नियमयेत । ६,६.३९ ।

स्वदाने सर्वमविशेषात् । ६,७.१ ।

यस्य वा प्रभुः स्यादितरस्याशक्यत्वात् । ६,७.२ ।

न भूमिः स्यात्सर्वान् प्रत्यविशिष्टत्वात् । ६,७.३ ।

अकार्यत्वाच्च ततः पुनर्विशेषः स्यात् । ६,७.४ ।

नित्यत्वाच्चानित्यैर्नास्ति संबन्धः । ६,७.५ ।

शूद्रश्च धर्मशास्त्रत्वात् । ६,७.६ ।

दक्षिणाकाले यत्स्वं तत्प्रतीयेत तद्दानसंयोगात् । ६,७.७ ।

अशेषत्वात्तदन्तः स्यात्कर्मणो द्रव्यसिद्धित्वात् । ६,७.८ ।

अपि वा शेषकर्म स्यात्क्रतोः प्रत्यक्षशिष्टत्वात् । ६,७.९ ।

तथा चान्यार्थदर्शनम् । ६,७.१० ।

अशेषं तु समञ्जसादानेन शेषकर्म स्यात् । ६,७.११ ।

नादानस्यानित्यत्वात् । ६,७.१२ ।

दीक्षासु विनिर्देशादक्रत्वर्थेन संयोगस्तस्मादविरोधः स्यात् । ६,७.१३ ।

अहर्गणे च तद्धर्मः स्यात्सर्वेषामविशेषात् । ६,७.१४ ।

द्वादशशतं वा प्रकृतिवत् । ६,७.१५ ।

अतद्गुणत्वात्नैवं स्यात् । ६,७.१६ ।

लिङ्गदर्शनाच्च । ६,७.१७ ।

विकारः सन्नुभयतोऽविशेषात् । ६,७.१८ ।

अधिकं वा प्रतिप्रसवात् । ६,७.१९ ।

अनुग्रहाच्च पादवत् । ६,७.२० ।

अपरिमिते शिष्टस्य सङ्ख्याप्रतिषेधस्तच्छ्रुतित्वात् । ६,७.२१ ।

कल्पान्तरं वा तुल्यवत्प्रसङ्ख्यानात् । ६,७.२२ ।

अनियमोऽविशेषात् । ६,७.२३ ।

अधिकं वा स्याद्बह्वर्थत्वादितरेषां सन्निधानात् । ६,७.२४ ।

अर्थवादश्च तदर्थवत् । ६,७.२५ ।

परकृतिपुराकल्पं च मनुष्यधर्मः स्यादर्थाय ह्यनुकीर्तनम् । ६,७.२६ ।

तद्युक्ते च प्रतिषेधात् । ६,७.२७ ।

निर्देशाद्वा तद्धर्मः स्यात्पञ्चावत्तवत् । ६,७.२८ ।

विधौ तु वेदसंयोगादुपदेशः स्यात् । ६,७.२९ ।

अर्थवादो वा विधिशेषत्वात्तस्मान्नित्यानुवादः स्यात् । ६,७.३० ।

सहस्रसंवत्सरं तदायुषामसंभवान्मनुष्येषु । ६,७.३१ ।

अपि वा तदधिकारान्मनुष्यधर्मः स्यात् । ६,७.३२ ।

नासामर्थ्यात् । ६,७.३३ ।

सम्बन्धादर्शनात् । ६,७.३४ ।

स कुलकल्पः स्यादिति कार्ष्णाजिनिरेकस्मिन्नसंभवात् । ६,७.३५ ।

अपि वा कृत्स्नसंयोगादेकस्यैव प्रयोगः स्यात् । ६,७.३६ ।

विप्रतिषेधात्तु गुण्यन्यतरः स्यादिति लावुकायनः । ६,७.३७ ।

संवत्सरो विचालित्वात् । ६,७.३८ ।

सा प्रकृतिः स्यादधिकारात् । ६,७.३९ ।

अहानि वाभिसंख्यत्वात् । ६,७.४० ।

इष्टिपूर्वत्वादक्रतुशेषो होमः संस्कृतेष्वग्निषु स्याद्पूर्वोऽप्याधानस्य सर्वशेषत्वात् । ६,८.१ ।

इष्टित्वे न तु संस्तवश्चतुर्होतॄनसंस्कृतेषु दर्शयति । ६,८.२ ।

उपदेशस्त्वपूर्वत्वात् । ६,८.३ ।

स सर्वेषामविशेषात् । ६,८.४ ।

अपि वा क्रत्वभावादनाहिताग्नेरशेषभूतनिर्देशः । ६,८.५ ।

जपो वानग्निसंयोगात् । ६,८.६ ।

इष्टित्वेन संस्तुते होमः स्यादनारभ्याग्निसंयोगादितरेषामवाच्यत्वात् । ६,८.७ ।

उभयोः पितृयज्ञवत् । ६,८.८ ।

निर्देशो वानाहिताग्नेरनारभ्याग्निसंयोगात् । ६,८.९ ।

पितृयज्ञे संयुक्तस्य पुनर्वचनम् । ६,८.१० ।

उपनयन्नादधीत होमसंयोगात् । ६,८.११ ।

स्थपतीष्टवल्लौकिके वा विद्याकर्मानुपूर्वत्वात् । ६,८.१२ ।

आधानं च भार्यासंयुक्तम् । ६,८.१३ ।

अकर्म चोर्ध्वमाधानात्तत्समवायो हि कर्मभिः । ६,८.१४ ।

श्राद्धवदिति चेत् । ६,८.१५ ।

न श्रुतिविप्रतिषेधात् । ६,८.१६ ।

सर्वार्थत्वाच्च पुत्रार्थो न प्रयोजयेत् । ६,८.१७ ।

सोमपानात्तु प्रापणं द्वितीयस्य तस्मादुपयच्छेत् । ६,८.१८ ।

पितृयज्ञे तु दर्शनात्प्रागाधानात्प्रतीयेत । ६,८.१९ ।

स्थपतीष्टिः प्रयाजवदग्नयाधेयं प्रयोजयेत्तादर्थ्याच्चापवृज्येत । ६,८.२० ।

अपि वा लौकिकेऽग्नौ स्यादाधानस्यासर्वशेषत्वात् । ६,८.२१ ।

अवकीर्णिपशुश्च तद्वदाधानस्याप्राप्तकलत्वात् । ६,८.२२ ।

उदगयनपूर्वपक्षाहः पुण्याहेषु दैवानि स्मृतिरूपान्यार्थदर्शनात् । ६,८.२३ ।

अहनि च कर्मसाकल्यम् । ६,८.२४ ।

इतरेषु तु पित्र्याणि । ६,८.२५ ।

याच्ञाक्रयणमविद्यमाने लोकवत् । ६,८.२६ ।

नियतं वार्थवत्वात्स्यात् । ६,८.२७ ।

तथा भक्षप्रैषाच्छादनसंज्ञप्तहोमद्वेषम् । ६,८.२८ ।

अनर्थकं त्वनित्यं स्यात् । ६,८.२९ ।

पशुचोदनायामनियमोऽविशेषात् । ६,८.३० ।

छागो वा मन्त्रवर्णात् । ६,८.३१ ।

न चोदनाविरोधात् । ६,८.३२ ।
आर्षेयवदिति चेत् । ६,८.३३ ।

न तत्र ह्यचोदित्वात् । ६,८.३४ ।

नियमो वैकार्थ्यं ह्यर्थभेदाद्भेदः पृथक्त्वेनाभिधानात् । ६,८.३५ ।

अनियमो वार्थान्तरत्वादन्यत्वं व्यतिरेकशब्दभेदाभ्याम् । ६,८.३६ ।

रूपाल्लिङ्गाच्च । ६,८.३७ ।

छागे न कर्माख्या रूपलिङ्गाभ्याम् । ६,८.३८ ।

रूपान्यत्वान्न जातिशब्दः स्यात् । ६,८.३९ ।

विकारो नौत्पत्तिकत्वात् । ६,८.४० ।

स नैमित्तिकः पशोर्गुणस्याचोदितत्वात् । ६,८.४१ ।

जातेर्वा तत्प्रायवचनार्थवत्वाभ्याम् । ६,८.४२ ।

श्रुतिप्रमाणत्वाच्छेषाणां मुख्यभेदे यथाधिकारं भावः स्यात् । ७,१.१ ।

उत्पत्त्यर्थाविभागाद्वा सत्त्ववदैकधर्म्यं स्यात् । ७,१.२ ।

चोदनाशेषभावाद्वा तद्भेदाद्व्यवतिष्ठेरन्नुत्पत्तेर्गुणभूतत्वात् । ७,१.३ ।

सत्वे लक्षणसंयोगात्सार्वत्रिकं प्रतीयेत । ७,१.४ ।

अविभागात्तु नैवं स्यात् । ७,१.५ ।

द्व्यर्थत्वं च विप्रतिषिद्धम् । ७,१.६ ।

उत्पत्तौ विध्यभावाद्वा चोदनायां प्रवृत्तिः स्यात्ततश्च कर्मभेदः स्यात् । ७,१.७ ।

यदि वाप्यभिधानवत्सामान्यात्सर्वधर्मः स्यात् । ७,१.८ ।

अर्थस्य त्वविभक्तत्वात्तथा स्यादभिधानेषु पूर्ववत्त्वात्प्रयोगस्य कर्मणः शब्दभाव्यत्वाद्विभागाच्छेषाणामप्रवृत्तिः स्यात् । ७,१.९ ।

स्मृतिरिति चेत् । ७,१.१० ।

न पूर्ववत्वात् । ७,१.११ ।

अर्थस्य शब्दभाव्यत्वात्प्रकरणनिबन्धनाच्छब्दादेवान्यत्र भावः स्यात् । ७,१.१२ ।

सामाने पूर्ववत्वादुत्पन्नाधिकारः स्यात् । ७,१.१३ ।

श्येनस्येति चेति । ७,१.१४ ।

नासन्निधानात् । ७,१.१५ ।

अपि वा यद्यपूर्वत्वादितरदधिकार्थे ज्यौतिष्टोमिकाद्विधेस्तद्वाचकं समानं स्यात् । ७,१.१६ ।

पञ्चसञ्चरेष्वर्थवादातिदेशः सन्निधानात् । ७,१.१७ ।

सर्वस्य वैकशब्द्यात् । ७,१.१८ ।

लिङ्गदर्शनाच्च ।७,१.१९ ।

विहिताम्नानान्नेति चेत् । ७,१.२० ।

नेतरार्थत्वात् । ७,१.२१ ।

एककपालैन्द्राग्नौ च तद्वत् । ७,१.२२ ।

एककपालानां वैश्वदेविकः प्रकृतिराग्रयणे सर्वहोमापरिवृत्तिदर्शनादवभृथे च सकृद्द्व्यवदानस्य वचनात् । ७,१.२३ ।

साम्नोऽभिधानशब्देन प्रवृत्तिः स्याद्यथाशिष्टम् ।७,२.१ ।

शब्दैस्त्वर्थविधित्वादर्थान्तरेऽप्रवृत्तिः स्यात्पृथग्भावात्क्रियाया हयभिसम्बन्धः ।७,२.२ ।

स्वार्थे वा स्यात्प्रयोजनं क्रियायास्तदङ्गभावेनोपदिश्येरन् ।७,२.३ ।

शब्दमात्रमिति चेत् । ७,२.४ ।

नौत्पत्तिकत्वात् । ७,२.५ ।

शास्त्रं चैवमनर्थकं स्यात् । ७,२.६ ।

स्वरस्येति चेत् । ७,२.७ ।

नार्थाभावाच्छ्रुतेरसंबन्धः ।७,२.८ ।

स्वरस्तूत्पत्तिषु स्यान्मात्रावर्णाविभक्तत्वात् । ७,२.९ ।

लिङ्गदर्शनाच्च ।७,२.१० ।

अश्रुतेस्तु विकारस्योत्तरासु यथाश्रुति ।७,२.११ ।

शब्दानां चासामञ्जस्यम् ।७,२.१२ ।

अपि तु कर्मशब्दः स्याद्भावोऽर्थः प्रसिद्धग्रहणत्वाद्विकारो हयविशिष्टोऽन्यैः ।७,२.१३ ।

अद्रव्यं चापि दृश्यते ।७,२.१४ ।

तस्य च क्रिया ग्रहणार्था नानार्थेषु विरूपित्वादर्थो ह्यासामलौकिको विधानात् । ७,२.१५ ।

तस्मिन् संज्ञाविशेषाः स्युर्विकारपृथक्त्वात् । ७,२.१६ ।

योनिशस्याश्च तुल्यवदितराभिर्विधीयन्ते । ७,२.१७ ।

अयोनौ चापि दृश्यतेऽतथायोनि । ७,२.१८ ।

ऐकार्थ्ये नास्ति वैरूप्यमिति चेत् । ७,२.१९ ।

स्यादर्थान्तरेष्वनिष्पत्तेर्यथा पाके । ७,२.२० ।

शब्दानां च सामञ्जस्यं । ७,२.२१ ।

उक्तं क्रियाभिधानं तच्छ्रुतावन्यत्र विधिप्रदेशः स्यात् । ७,३.१ ।

अपूर्वे वापि भागित्वात् । ७,३.२ ।

नाम्नस्त्वौत्पत्तिकत्वात् । ७,३.३ ।

प्रत्यक्षाद्गुणसंयोगात्क्रियाभिधानं स्यात्तदभावेऽप्रसिद्धं स्यात् । ७,३.४ ।

अपि वा सत्रकर्मणि गुणार्थैषा श्रुतिः स्यात् । ७,३.५ ।

विश्वजिति सर्वपृष्ठे तत्पूर्वकत्वाज्ज्यौतिष्टोमिकानि पृष्ठान्यस्ति च पृष्ठशब्दः । ७,३.६ ।

षडहाद्वा तत्र हि चोदना । ७,३.७ ।

लिङ्गाच्च । ७,३.८ ।

उत्पन्नाधिकारो ज्योतिष्टोमः । ७,३.९ ।

द्वयोर्विधिरिति चेत् । ७,३.१० ।

न व्यर्थत्वात्सर्वशब्दस्य । ७,३.११ ।

तथावभृथः सोमात् । ७,३.१२ ।

प्रकृतेरिति चेत् । ७,३.१३ ।

न भक्तित्वात् । ७,३.१४ ।

लिङ्गदर्शनाच्च । ७,३.१५ ।

द्रव्यादेशे तद्द्रव्यः श्रुतिसंयोगात्पुरोडाशस्त्वनादेशे तत्प्रकृतित्वात् । ७,३.१६ ।

गुणविधिस्तु न गृह्णीयात्समत्वात् । ७,३.१७ ।

निर्मन्थ्यादिषु चैवम् । ७,३.१८ ।

प्रणयनं तु सौमिकमवाच्यं हीतरत् । ७,३.१९ ।

उत्तरवेदिप्रतिषेधश्च तद्वत् । ७,३.२० ।

प्राकृतं वानामत्वात् । ७,३.२१ ।

परिसङ्ख्यर्थं श्रवणं गुणार्थवादो वा । ७,३.२२ ।

प्रथमोत्तमयोः प्रणयनमुत्तरवेदिप्रतिषेधात् । ७,३.२३ ।

मध्यमयोर्वा गत्यर्थवादात् । ७,३.२४ ।

औत्तरवेदिकोऽनारभ्यवादप्रतिषेधः । ७,३.२५ ।

स्वरसामैककपालामिक्षं च लिङ्गदर्शनात् । ७,३.२६ ।

चोदनासामान्याद्वा । ७,३.२७ ।

कर्मजे कर्म यूपवत् । ७,३.२८ ।

रूपं वाशेषभूतत्वात् । ७,३.२९ ।

विशये लौकिकः स्यात्सर्वार्थत्वात् । ७,३.३० ।

न वैदिकमर्थनिर्देशात् । ७,३.३१ ।

तथोत्पत्तिरितरेषां समत्वात् । ७,३.३२ ।

संस्कृतं स्यात्तच्छब्दत्वात् । ७,३.३३ ।

भक्त्या वायज्ञशेषत्वाद्गुणानामभिधानत्वात् । ७,३.३४ ।

कर्मणः पृष्टशब्दः स्यात्तथाभूतोपदेशात् । ७,३.३५ ।

अभिधानोपदेशाद्वा विप्रतिषेधाद्द्रव्येषु पृष्ठशब्दः स्यात् । ७,३.३६ ।

इतिकर्तव्यता विधेर्यजतेः पूर्ववत्त्वम् । ७,४.१ ।

स लौकिकः स्याद्दृष्टप्रवृत्तित्वात् । ७,४.२ ।

वचनात्तु ततोऽन्यत्वम् । ७,४.३ ।

लिङ्गेन वा नियम्येत लिङ्गस्य तद्गुणत्वात् । ७,४.४ ।

अपि वान्यायपूर्वत्वाद्यत्र नित्यानुवादवचनानि स्युः । ७,४.५ ।

मिथो विप्रतिषेधाच्च गुणानां यथार्थतल्पना स्यात् । ७,४.६ ।

भागित्वात्तु नियम्येत गुणानामभिधानत्वात्सम्बन्धादभिधानवद्यथा धेनुः किशोरेण । ७,४.७ ।

उत्पत्तीनां समत्वाद्वा यथाधिकारं भावः स्यात् । ७,४.८ ।

उत्पत्तिशेषवचनं च विप्रतिषिद्धमेकस्मिन् । ७,४.९ ।

विध्यन्तो वा प्रकृतिवच्चोदनायां प्रवर्तेत तथा हि लिङ्गदर्शनम् । ७,४.१० ।

लिङ्गहेतुत्वादलिङ्गे लौकिकं स्यात् । ७,४.११ ।

लिङ्गस्य पूर्ववत्तवाच्चोदनाशब्दसामान्यादेकेनापि निरूप्येत यथा स्थालीपुलाकेन । ७,४.१२ ।

द्वादशाहिकमहर्गणे तत्प्रकृतित्वादैकाहिकमधिकागमात्तदाख्यं स्यादेकाहवत् । ७,४.१३ ।

लिङ्गाच्च । ७,४.१४ ।

न वा क्रत्वभिधानादधिकानामशब्दत्वम् । ७,४.१५ ।

लिङ्गं संघातधर्मः स्यात्तदर्थापत्तेर्द्रव्यवत् । ७,४.१६ ।

न वार्थधर्मत्वात्संघातस्य गुणत्वात् । ७,४.१७ ।

अर्थापत्तेर्द्रव्येषु धर्मलाभः स्यात् । ७,४.१८ ।

प्रवृत्त्या नियतस्य लिङ्गदर्शनम् । ७,४.१९ ।

विहारदर्शनं विशिष्टस्यानारभ्यवादानां प्रकृत्यर्थतवात् । ७,४.२० ।

अथ विशेषलक्षणम् । ८,१.१ ।

यस्य लिङ्गमर्थसंयोगादभिधानवत् । ८,१.२ ।

प्रवृत्तित्वादिष्टेः सोमे प्रवृत्तिः स्यात् । ८,१.३ ।

लिङ्गदर्शनाच्च । ८,१.४ ।

कृत्स्वविधानाद्वापूर्वत्वम् । ८,१.५ ।

स्रुगभिघारणाभावस्य च नित्यानुवादात् । ८,१.६ ।

विधिरिति चेत् । ८,१.७ ।

न वाक्यशेषत्वात् । ८,१.८ ।

शङ्कतेचानुपोषणात् । ८,१.९ ।

दर्शनमैष्टिकानां स्यात् । ८,१.१० ।

इष्टिषु दर्शपूर्णमासयोः प्रवृत्तिः स्यात् । ८,१.११ ।

पशौ च लिङ्गदर्शनात् । ८,१.१२ ।

दैक्षस्य चेतरेषु । ८,१.१३ ।

ऐकादशिनेषु सौत्यस्य द्वैरशन्यस्य दर्शनात् । ८,१.१४ ।
तत्प्रवृत्तिर्गणेषु स्यात्प्रतिपशु यूपदर्शनात् । ८,१.१५ ।

अव्यक्तासु तु सोमस्य । ८,१.१६ ।

गणेषु द्वादशाहस्य । ८,१.१७ ।

गव्यस्य च तदादिषु । ८,१.१८ ।

निकायिनां च पूर्वस्योत्तरेषु प्रवृत्तिः स्यात् । ८,१.१९ ।

कर्मणस्त्वप्रवृत्तित्वात्फलनियमकर्तृ समुदायस्यानन्वयस्तद्बन्धनत्वात् । ८,१.२० ।

प्रवृत्तौ चापि तादर्थ्यात् । ८,१.२१ ।

अश्रुतित्वाच्च । ८,१.२२ ।

गुणकामेष्वाश्रितत्वात्प्रवृत्तिः स्यात् । ८,१.२३ ।

निवृत्तिर्वा कर्मभेदात् । ८,१.२४ ।

अपि वातद्विकारत्वात्क्रत्वर्थत्वात्प्रवृत्तिः स्यात् । ८,१.२५ ।

एककर्मणि विकल्पोऽविभागो हि चोदनैकत्वात् । ८,१.२६ ।

लिङ्गसाधारण्याद्विकल्पः स्यात् । ८,१.२७ ।

ऐकार्थ्याद्वा नियम्येत पूर्ववत्त्वाद्विकारो हि । ८,१.२८ ।

अश्रुतित्वान्नेति चेत् । ८,१.२९ ।

स्याल्लिङ्गभावात् । ८,१.३० ।

तथा चान्यार्थदर्शनम् । ८,१.३१ ।

विप्रतिपत्तौ हविषा नियम्येत कर्मणस्तदुपाख्यत्वात् । ८,१.३२ ।

तेन च कर्मसंयोगात् । ८,१.३३ ।

गुणत्वेन देवताश्रुतिः । ८,१.३४ ।

हिरण्यमाज्यधर्मस्तेजस्त्वात् । ८,१.३५ ।

धर्मानुग्रहाच्च । ८,१.३६ ।

औषधं वा विशदत्वात् । ८,१.३७ ।

चरुशब्दाच्च । ८,१.३८ ।

तस्मिंश्च श्रपणश्रुतेः । ८,१.३९ ।

मधूदके द्रव्यसामान्यात्पयोविकारः स्यात् । ८,१.४० ।

आज्यं वा वर्णसामान्यात् । ८,१.४१ ।

धर्मानुग्रहाच्च । ८,१.४२ ।

पूर्वस्य चाविशिष्टत्वात् । ८,१.४३ ।

वाजिने सोमपूर्वत्वं सौत्रामण्याञ्च ग्रहेषु ताच्छब्द्यात् । ८,२.१ ।

अनुवषट्कारच्च । ८,२.२ ।

समुपहूय भक्षणाच्च । ८,२.३ ।

क्रयणश्रपणपुरोरुगुपयामग्रहणासादनवासोपनहनञ्च तद्वत् । ८,२.४ ।

हविषा वा नियम्येत तद्विकारत्वात् । ८,२.५ ।

प्रशंसा सोमशब्दः । ८,२.६ ।

वचनानीतराणि । ८,२.७ ।

व्यपदेशश्च तद्वत् । ८,२.८ ।

पशुपुरोडाशस्य च लिङ्गदर्शनम् । ८,२.९ ।

पशुः पुरोडाशविकारः स्याद्देवतासामान्यात् । ८,२.१० ।

प्रोक्षणातच्च । ८,२.११ ।

पर्यग्निकरणाच्च । ८,२.१२ ।

सान्नाय्यं वा तत्प्रभवत्वात् । ८,२.१३ ।

तस्य च पात्रदर्शनात् । ८,२.१४ ।

दध्नः स्यान्मूर्तिसामान्यात् । ८,२.१५ ।

पयो वा कालसामान्यात् । ८,२.१६ ।

पश्वानन्तर्यात् । ८,२.१७ ।

द्रवत्वं चाविशिष्टम् । ८,२.१८ ।

आमिक्षोभयभाव्यत्वादुभयविकारः स्यात् । ८,२.१९ ।

एकं वा चोदनैकत्वात् । ८,२.२० ।

दधिसंघातसामान्यात् । ८,२.२१ ।

पयो वा तत्प्रधानत्वाल्लोकवद्दध्नस्तदर्थत्वात् । ८,२.२२ ।

धर्मानुग्रहाच्च । ८,२.२३ ।

सत्रमहीनश्च द्वादशाहस्तस्योभयथा प्रवृत्तिरैककर्म्यात् । ८,२.२४ ।

अपि वा यजतिश्रुतेरहीनभूतप्रवृत्तिः स्यात्प्रकृत्या तुल्य शब्दत्वात् । ८,२.२५ ।

द्विरात्रादीनामेकादशरात्रादहीनत्वं यजतिचोदनात् । ८,२.२६ ।

त्रयोदशरात्रादिषु सत्रभूतस्तेष्वासनोपायिचोदनात् । ८,२.२७ ।

लिङ्गाच्च । ८,२.२८ ।

अन्यतरतोऽतिरात्रत्वात्पञ्चदशरात्रस्याहीनत्वं कुण्डपायिनामयनस्य च तद्भूतेष्वहीनत्वस्य दर्शनात् । ८,२.२९ ।

अहीनवचनाच्च । ८,२.३० ।

सत्रे वोपायिचोदनात् । ८,२.३१ ।

सत्रलिङ्गञ्च दर्शयति । ८,२.३२ ।

हविर्गणे परमुत्तरस्य देशसामान्यात् । ८,३.१ ।

देवतया वा नियम्येत शब्दत्त्वादितरस्याश्रुतित्वात् । ८,३.२ ।

गणचोदनायां यस्य लिङ्गं तदावृत्तिः प्रतीयेताग्नेयवत् । ८,३.३ ।

नानाहानि वा संघातत्वात्प्रवृत्तिलिङ्गेन चोदनात् । ८,३.४ ।

तथा चान्यार्थदर्शनम् । ८,३.५ ।

कालाभ्यासेऽपि बादरिः कर्मभेदात् । ८,३.६ ।

तदावृत्तिं तु जैमिनिरहनामप्रत्यक्षसंख्यत्वात् । ८,३.७ ।

संस्थागणेषु तदभ्यासः प्रतीयेत कृतलक्षणग्रहणात् । ८,३.८ ।

अधिकाराद्वा प्रकृतिस्तद्विशिष्टा स्यादभिधानस्य तन्निमित्तत्वात् । ८,३.९ ।

गणादुपचयस्तत्प्रकृतित्वात् । ८,३.१० ।

एकाहाद्वा तेषां समत्वात्स्यात् । ८,३.११ ।

गायत्रीषु प्राकृतीनामवच्छेदः प्रकृत्याधिकारात्संख्यात्वादग्निष्टोमवदव्यतिरेकात्तदाख्यत्वम् । ८,३.१२ ।

तन्नित्यवच्च प्रथक्सतीषु तद्वचनम् । ८,३.१३ ।

न विंशतौ दशेति चेत् । ८,३.१४ ।

ऐकसंख्यमेव स्यात् । ८,३.१५ ।

गुणाद्वा द्रव्यशब्दः स्यादसर्वविषयत्वात् । ८,३.१६ ।

गोत्ववच्च समन्वयः । ८,३.१७ ।

संख्यायाश्च शब्दत्वात् । ८,३.१८ ।

इतरस्याश्रुतित्वाच्च । ८,३.१९ ।

द्रव्यान्तरेऽनिवेशादुक्थ्यलोपैर्विशिष्टं स्यात् । ८,३.२० ।

अशास्त्रलक्षणत्वाच्च । ८,३.२१ ।

उत्पत्तिनामधेयत्वाद्भक्तया पृथक्सतीषु स्यात् । ८,३.२२ ।

वचनमिति चेत् । ८,३.२३ ।

यावदुक्तम् । ८,३.२४ ।

अपूर्वे च विकल्पः स्याद्यदि संख्याविधानम् । ८,३.२५ ।

ऋग्गुणत्वान्नेति चेत् । ८,३.२६ ।

तथा पूर्ववति स्यात् । ८,३.२७ ।

गुणावेशश्च सर्वत्र । ८,३.२८ ।

निष्पन्नग्रहणान्नेति चेत् । ८,३.२९ ।

तथेहापिस्यात् । ८,३.३० ।

यदि वाविशये नियमः प्रकृत्युपबन्धाच्छरेष्वपि प्रसिद्धः स्यात् । ८,३.३१ ।

दृष्टः प्रयोग इतिचेत् । ८,३.३२ ।

तथा शरेष्वपि । ८,३.३३ ।

भक्तयेति चेत् । ८,३.३४ ।

तथेतरस्मिन् । ८,३.३५ ।

अर्थस्य चासमाप्तत्वान्न तासामेकदेशे स्यात् । ८,३.३६ ।

दर्विहोमो यज्ञाभिधानं होमसंयोगात् । ८,४.१ ।

स लौकिकानां स्यात्कर्तुस्तदाख्यत्वात् । ८,४.२ ।

सर्वेषां वा दर्शनाद्वास्तुहोमे । ८,४.३ ।

जुहोतिचोदनानां वा तत्संयोगात् । ८,४.४ ।

द्रव्योपदेशाद्वा गुणाभिधानं स्यात् । ८,४.५ ।

न लौकिकानामाचारग्रहणत्वाच्छब्दवतां चान्यार्थविधानात् । ८,४.६ ।

दर्शनाच्चान्यपात्रस्य । ८,४.७ ।

तथाग्निहविषोः । ८,४.८ ।

उक्तश्चार्थसम्बन्धः । ८,४.९ ।

तस्मिन् सोमः प्रवर्तेताव्यक्तत्वात् । ८,४.१० ।

न वा स्वाहाकारेण संयोगाद्वाषट्कारस्य च निर्देशात्तन्त्रेतेन विप्रतिषेधात् । ८,४.११ ।

शब्दान्तरत्वात् । ८,४.१२ ।

लिङ्गदर्शनाच्च । ८,४.१३ ।

उत्तरार्थस्तु स्वाहाकारो यथा साप्तदश्यं तत्राविप्रतिषिद्धा पुनः प्रवृत्तिर्लिङ्गदर्शनात्पशुवत् । ८,४.१४ ।

अनुत्तरार्थो वार्थवत्त्वादानर्थक्याद्धि प्राकृतस्योपरोधः स्यात् । ८,४.१५ ।

न प्रकृतावपीति चेत् । ८,४.१६ ।

उक्तं समवाये पारदौर्बल्यम् । ८,४.१७ ।

तच्चोदना वेष्टेः प्रवृत्तित्वाद्विधिः स्यात् । ८,४.१८ ।

शब्दसामर्थ्याच्च । ८,४.१९ ।

लिङ्गदर्शनाच्च । ८,४.२० ।

तत्राभावस्य हेतुत्वाद्गुणार्थे स्याददर्शनम् । ८,४.२१ ।

विधिरिति चेत् । ८,४.२२ ।

न वाक्यशेषत्वाद्गुणार्थे च समाधानं नानात्वेनोपपद्यते । ८,४.२३ ।

येषां वापरयोर्होमस्तेषां स्यादविरोधात् । ८,४.२४ ।

तत्रौषधानि चोद्यन्ते तानि स्थानेन गम्येरन् । ८,४.२५ ।

लिङ्गाद्वा शेषहोमयोः । ८,४.२६ ।

प्रतिपत्ति तु ते भवतस्तस्मादताद्विकारत्वम् । ८,४.२७ ।

सन्निपाते विरोधिनामप्रवृत्तिः प्रतीयेत विध्युत्पत्तिव्यवस्थानादर्थस्यापरिणेयत्वाद्वचनादतिदेशः स्यात् । ८,४.१८ ।

यज्ञकर्म प्रधानं तद्धि चोदनाभूतं तस्य द्रव्येषु संस्कारस्तत्प्रयुक्तस्तदर्थत्वात् । ९,१.१ ।

संस्कारे युज्यमानानां तादर्थ्यात्तत्प्रयुक्तं स्यात् । ९,१.२ ।

तेन त्वर्थेन यज्ञस्य संयोगाद्धर्मसम्बन्धस्तस्माद्यज्ञप्रयुक्तं स्यात्संस्कारस्य तदर्थत्वात् । ९,१.३ ।

फलदेवतयोश्च । ९,१.४ ।

न चोदनाती हि ताद्गुण्यम् । ९,१.५ ।

देवता वा प्रयोजयेदतिथिवद्भोजनस्य तदर्थत्वात् । ९,१.६ ।

अर्थापत्या च । ९,१.७ ।

ततश्च तेन सम्बन्धः । ९,१.८ ।

अपि वा शब्दपूर्वत्वाद्यज्ञकर्म प्रधानं स्याद्गुणत्वे देवताश्रुतिः । ९,१.९ ।

अतिथौ तत्प्रधानत्वमभावः कर्मणि स्यात्तस्य प्रीतिप्रधानत्वात् । ९,१.१० ।

द्रव्यसंख्याहेतुसमुदायं वा श्रुतिसंयोगात् । ९,१.११ ।

अर्थकारिते च द्रव्येण न व्यवस्था स्यात् । ९,१.१२ ।

अर्थो वा स्यात्प्रयोजनमितरेषामचोदनात्तस्य च गुणभूतत्वात् । ९,१.१३ ।

अपूर्वत्वाद्व्यवस्था स्यात् । ९,१.१४ ।

तत्प्रयुक्तत्वे च धर्मस्य सर्वविषयत्वम् । ९,१.१५ ।

तद्युक्तस्येति चेत् । ९,१.१६ ।

नाश्रुतित्वात् । ९,१.१७ ।

अधिकारादिति चेत् । ९,१.१८ ।

तुल्येषु नाधिकारः स्यादचोदितश्च सम्बन्धः पृथक्सतां यज्ञार्थेनाभिसम्बन्धस्तस्माद्यज्ञप्रयोजनम् । ९,१.१९ ।

देशबद्धमुपांशुत्वं तेषां स्याच्छ्रुतिनिर्देशात्तस्य च तत्रभावात् । ९,१.२० ।

यज्ञस्य वा तत्संयोगात् । ९,१.२१ ।

अनुवादश्च तदर्थवत् । ९,१.२२ ।

प्रणीतादि तथेति चेत् । ९,१.२३ ।

न यज्ञस्याश्रुतित्वात् । ९,१.२४ ।

तद्देशानां वा संघातस्य चोदितत्वात् । ९,१.२५ ।

अग्निधर्मः प्रतीष्टकं संघातात्पौर्णमासीवत् । ९,१.२६ ।

अग्नेर्वा स्याद्द्रव्यैकत्वादितरासां तदर्थत्वात् । ९,१.२७ ।

चोदनासमुदायात्तु पौर्णमास्यां तथा स्यात् । ९,१.२८ ।

पत्नीसंयाजान्तत्वं सर्वेषामविशेषात् । ९,१.२९ ।

लिङ्गाद्वा प्रागुत्तमात् । ९,१.३० ।

अनुवादो वा दीक्षा यथा नक्तं संस्थापनस्य । ९,१.३१ ।

स्याद्वानारभ्य विधानादन्ते लिङ्ग विरोधात् । ९,१.३२ ।

अभ्यासः सामिधेनीनां प्राथम्यात्स्थानधर्मः स्यात् । ९,१.३३ ।

इष्ट्यावृतौ प्रयाजवदावर्तेतारम्भणीया । ९,१.३४ ।

सकृद्वारम्भसंयोगादेकः पुनरारम्भो यावज्जीवप्रयोगात् । ९,१.३५ ।

अर्थाभिधानसंयोगान्मन्त्रेषु शेषभावः स्यात्तत्राचोदितमप्राप्तं चोदिताभिधानात् । ९,१.३६ ।

ततश्चावचनं तेषामितरार्थं प्रयुज्यते । ९,१.३७ ।

गुणशब्दस्तथेति चेत् । ९,१.३८ ।

नसमवायात् । ९,१.३९ ।

चोदिते तु परार्थत्वाद्विधिवदविकारः स्यात् । ९,१.४० ।

विकारस्तत्प्रधाने स्यात् । ९,१.४१ ।

असंयोगात्तदर्थेषु तद्विशिष्टं प्रतीयेत । ९,१.४२ ।

कर्माभावादेवमिति चेत् । ९,१.४३ ।

न परार्थत्वात् । ९,१.४४ ।

लिङ्गविशेषनिर्देशात्समानविधानेष्वप्राप्ता सारस्वती स्त्रीत्वात् । ९,१.४५ ।

पश्वभिधानाद्वा तद्धि चोदनाभूतं पुंविषयं पुनः पशुत्वम् । ९,१.४६ ।

विशेषो वा तदर्थनिर्देशात् । ९,१.४७ ।

पशुत्वं चैकशब्द्यात् । ९,१.४८ ।

यथोक्तं वा सन्निधानात् । ९,१.४९ ।

आम्नातादन्यदधिकारे वचनाद्विकारः स्यात् । ९,१.५० ।

द्वैधं वा तुल्यहेतुत्वात्सामान्याद्विकल्पः स्यात् । ९,१.५१ ।

उपदेशाच्च साम्नः । ९,१.५२ ।

नियमो वा श्रुतिविशेषादितरत्साप्तदश्यवत् । ९,१.५३ ।

अप्रगाणाच्छब्दान्यत्वे तथाभूतोपदेशः स्यात् । ९,१.५४ ।

यत्स्थाने वा तद्गीतिः स्यात्पदान्यत्वप्रधानत्वात् । ९,१.५५ ।

गानसंयोगाच्च । ९,१.५६ ।

वचनमिति चेत् । ९,१.५७ ।

न तत्प्रधानत्वात् । ९,१.५८ ।

सामानि मन्त्रमेके स्मृत्युपदेशाभ्याम् । ९,२.१ ।

तदुक्तदोषम् । ९,२.२ ।

कर्म वा विधिलक्षणम् । ९,२.३ ।

तादृग्द्रव्यं वचनात्पाकयज्ञवत् । ९,२.४ ।

तत्राविप्रतिषिद्धो द्रव्यान्तरे व्यतिरेकः प्रदेशश्च । ९,२.५ ।

शब्दार्थत्वात्तु नैवं स्यात् । ९,२.६ ।

परार्थत्वाच्च शब्दानाम् । ९,२.७ ।

असम्बन्धश्च कर्मणा शब्दयोः पृथगर्थत्वात् । ९,२.८ ।

संस्कारश्चाप्रकरणेऽग्निवत्स्यात्प्रयुक्तत्वात् । ९,२.९ ।

अकार्यत्वाच्च शब्दानामप्रयोगः प्रतीयेत । ९,२.१० ।

आश्रितत्वाच्च । ९,२.११ ।

प्रयुज्यत इति चेत् । ९,२.१२ ।

ग्रहणार्थं प्रयुज्येत । ९,२.१३ ।

तृचे स्याच्छ्रुतिनिर्देशात् । ९,२.१४ ।

शब्दार्थत्वाद्विकारस्य । ९,२.१५ ।

दर्शयति च । ९,२.१६ ।

वाक्यानां तु विभक्तत्वात्प्रतिशब्दं समाप्तिः स्यात्संस्कारस्य तदर्थत्वात् । ९,२.१७ ।

तथा चान्यार्थ दर्शनम् । ९,२.१८ ।

अनवानोपदेशश्च तद्वत् । ९,२.१९ ।

अभ्यासेनेतरा श्रुतिः । ९,२.२० ।

तदभ्यासः समासु स्यात् । ९,२.२१ ।

लिङ्गदर्शनाच्च । ९,२.२२ ।

नैमित्तिकं तूत्तरात्वमानन्तर्यात्प्रतीयेत । ९,२.२३ ।

ऐकार्थ्याच्च तदभ्यासः । ९,२.२४ ।

प्रागाथिकं तु । ९,२.२५ ।

स्वे च । ९,२.२६ ।

प्रगाथे च । ९,२.२७ ।

लिङ्गदर्शनाव्यतिरेतकाच्च । ९,२.२८ ।

अर्थैकत्वाद्विकल्पः स्यात् । ९,२.२९ ।

अर्थैकत्वाद्विकल्पः स्यादृक्सामयोस्तदर्थत्वात् । ९,२.३० ।

वचनाद्विनियोगः स्यात् । ९,२.३१ ।

सामप्रदेशे विकारस्तदपेक्षः स्याच्छास्त्रकृत्वात् । ९,२.३२ ।

वर्णे तु वादरिर्यथाद्रव्यं द्रव्यव्यतिरेकात् । ९,२.३३ ।

स्तोभस्यैके द्रव्यान्तरे निवृत्तिमृग्वत् । ९,२.३४ ।

सर्वातिदेशस्तु सामान्याल्लोकवद्विकारः स्यात् । ९,२.३५ ।

अन्वयञ्चापि दर्शयति । ९,२.३६ ।

निवृत्तिर्वार्थलोपात् । ९,२.३७ ।

अन्वयो वार्थवादः स्यात् । ९,२.३८ ।

अधिकञ्च विवर्णञ्च जैमिनिः स्तोभशब्दत्वात् । ९,२.३९ ।

धर्मस्यार्थकृतत्वाद्द्रव्यगुणविकारव्यतिक्रमप्रतिषेधे चोदनानुबन्धः समवायात् । ९,२.४० ।

तदुत्पत्तेस्तु निवृत्तिस्तत्कृतत्वात्स्यात् । ९,२.४१ ।

अवेश्येरन् वार्थवत्त्वात्संरकारस्य तदर्थत्वात् । ९,२.४२ ।

आख्या चैवं तदावेशाद्विकृतौ स्यादपूर्वत्वात् । ९,२.४३ ।

परार्थेन त्वर्थसामान्यं संस्कारस्य तदर्थत्वात् । ९,२.४४ ।

क्रियेरन् वार्थनिर्वृत्तेः । ९,२.४५ ।

एकार्थत्वादविभागः स्यात् । ९,२.४६ ।

निर्देशाद्वा व्यवतिष्ठेरन् । ९,२.४७ ।

अप्राकृते तद्विकाराद्विरोधाद्यवतिष्ठेरन् । ९,२.४८ ।

उभयसाम्नि चैवमेकार्थापत्तेः । ९,२.४९ ।

स्वार्थत्वाद्वा व्यवस्था स्यात्प्रकृतिवत् । ९,२.५० ।

पार्वणहोमयोस्त्वप्रवृत्तिः समुदायार्थसंयोगात्तदभीज्या हि । ९,२.५१ ।

कालस्येति चेत् । ९,२.५२ ।

नाप्रकरणत्वात् । ९,२.५३ ।

मन्त्रवर्णाच्च । ९,२.५४ ।

तदभावेऽग्निवदिति चेत् । ९,२.५५ ।

नाधिकारकत्वात् । ९,२.५६ ।

उभयोरविशेषात् । ९,२.५७ ।

यदभीज्या वा तद्विषयौ । ९,२.५८ ।

प्रयाजेऽपीति चेत् । ९,२.५९ ।

नाचोदितत्वात् । ९,२.६० ।

प्रकृतौ यथोत्पत्तिवचनमर्थानां तथोत्तरस्यां ततौ तत्प्रकृतित्वात्वादर्थे चाकार्यत्वात् । ९,३.१ ।

लिङ्गदर्शनाच्च । ९,३.२ ।

जातिनैमित्तिकं यथास्थानम् । ९,३.३ ।

अविकारमेकेऽनार्षत्वात् । ९,३.४ ।

लिङ्गदक्शनाच्च । ९,३.५ ।

निकारो वातदुक्तहेतुः । ९,३.६ ।

लिङ्गं मन्त्रचिकीर्षार्थम् । ९,३.७ ।

नियमो वोभयभागित्वात् । ९,३.८ ।

लौकिके दोषसंयोगादपवृक्ते हि चोद्यते निमित्तेन प्रकृतौ स्यादभागित्वात् । ९,३.९ ।

अन्यायस्त्वविकारेणा द्रष्टप्रतिघातित्वादविशेषाच्च तेनास्य । ९,३.१० ।

विकारो वा तदर्थत्वात् । ९,३.११ ।

अपि त्वन्यायसम्बन्धात्प्रकृतिवत्परेष्वपि यथार्थं स्यात् । ९,३.१२ ।

यथार्थं त्वन्यायस्याचोदितत्वात् । ९,३.१३ ।

छन्दसि तु यथादृष्टम् । ९,३.१४ ।

विप्रतिपत्तौ विकल्पः स्यात्तत्सत्वाद्गुणे त्वन्यायकल्पनैकदेशत्वात् । ९,३.१५ ।

प्रकरणविशेषाच्च । ९,३.१६ ।

अर्थाभावात्तु नैवं स्याद्गुणमात्रमितरत् । ९,३.१७ ।

द्यावोस्तथेति चेत् । ९,३.१८ ।

नोत्पत्तिशब्दत्वात् । ९,३.१९ ।

अपूर्वे त्वविकारोऽप्रदेशात्प्रतीयेत । ९,३.२० ।

विकृतौ चापि तद्वचनात् । ९,३.२१ ।

अध्रिगुः सवनीयेषु तद्वत्समानविधानाश्चेत् । ९,३.२२ ।

प्रतिनिधौ चाविकारात् । ९,३.२३ ।

अनाम्नानादशब्दत्वमभावाच्चेतरस्य स्यात् । ९,३.२४ ।

तादर्थ्याद्वा तदाख्यं स्यात्संस्कारैरविशिष्टत्वात् । ९,३.२५ ।

उक्तञ्च तत्त्वमस्य । ९,३.२६ ।

संसर्गिषु चार्थस्यास्थितपरिमाणत्वात् । ९,३.२७ ।

लिङ्गदर्शनाच्च । ९,३.२८ ।

एकधेत्येकसंयोगादभ्यासेनाभिधानं स्यात् । ९,३.२९ ।

अविकारो वा बहूनामेककर्मवत् । ९,३.३० ।

सकृत्त्वं चैकध्यं स्यादेकत्वात्त्वचोऽनभिप्रेतं तत्प्रकृतित्वात्परेष्वभ्यासेन विवृद्धावभिधानां स्यात् । ९,३.३१ ।

मेधपतित्वं स्वामिदेवतस्य समवायात्सर्वत्र च प्रयुक्तत्वात्तस्याचान्यायनिगदत्वात्सर्वत्रैवाविकारः स्यात् । ९,३.३२ ।

अपि वा द्विसमवायोऽर्थान्यत्वे यथासंख्यं प्रयोगः स्यात् । ९,३.३३ ।

स्वामिनो वैकशब्द्यादुत्कर्षो देवतायां स्यात्पत्न्यां द्वितीयशब्दः स्यात् । ९,३.३४ ।

देवता तु तदाशीष्ट्वात्सम्प्राप्तत्वात्स्वामिन्यनर्थिका स्यात् । ९,३.३५ ।

उत्सर्गाच्च भक्त्या तस्मिन् पतित्वं स्यात् । ९,३.३६ ।

उत्कृष्येतैकसंयुक्तो द्विदेवते सम्भवात् । ९,३.३७ ।

एकस्तु समवायात्तस्य तल्लक्षणत्वात् । ९,३.३८ ।

संसर्गित्वाच्च तस्मात्तेन विकल्पः स्यात् । ९,३.३९ ।

एकत्वेपि गुणानपायात् । ९,३.४० ।

नियमो बहुदेवते विकारः स्यात् । ९,३.४१ ।

विकल्पो वा प्रकृतिवत् । ९,३.४२ ।

अर्थान्तरे विकारः स्याद्देवतापृथक्त्वादेकाभिसमवायात्स्यात् । ९,३.४३ ।

षड्विंशतिरभ्यासेन पशुगणे तत्प्रकृतित्वाद्गणस्य प्रविभक्तत्वादविकारे हि तासामकात्स्न्र्येनाभिसम्बन्धो विकारान्न समासः स्यादसंयोगाच्च सर्वाभिः । ९,४.१ ।

अभ्यासेऽपि तथेति चेत् । ९,४.२ ।

न गुणादर्थकृतत्वाच्च । ९,४.३ ।

समासेऽपि तथेति चेत् । ९,४.४ ।

नासम्भवात् । ९,४.५ ।

स्वाभिश्च वचनं प्रकृतौ तथेह स्यात् । ९,४.६ ।

वङ्क्रीणां तु प्रधानत्वात्समासेनाभिधानं स्यात्प्राधान्यमध्रिगोस्तदर्थत्वात् । ९,४.७ ।

तासां च कृत्स्नवचनात् । ९,४.८ ।

अपि त्वसन्निपातित्वात्पत्नीवदाम्नातेनाभिधानं स्यात् । ९,४.९ ।

विकारस्तु प्रदेशत्वाद्यजमानवत् । ९,४.१० ।

अपूर्वत्वात्तथा पत्न्याम् । ९,४.११ ।

अनाम्नातस्त्वविकारात्सङ्ख्यासु सर्वगामित्वात् । ९,४.१२ ।

सङ्खाया त्वेवं प्रधानं स्याद्वङ्क्रयः पुनः प्रधानम् । ९,४.१३ ।

अनाम्नातवचनमवचनेन हि वङ्क्रीणां स्यान्निर्देशः । ९,४.१४ ।

अभ्यासो वाविकारात्स्यात् । ९,४.१५ ।

पशुस्त्वेवं प्राधानं स्यादभ्यासस्य तन्निमित्तत्वात्तस्मात्समासशब्दः स्यात् । ९,४.१६ ।

अश्वस्य चतुस्त्रिंशत्तस्य वचनाद्वैशेषिकम् । ९,४.१७ ।

तत्प्रतिषिध्य प्रकृतिर्नियुज्यते सा चतुस्त्रिंशद्वाच्यत्वात् । ९,४.१८ ।

ऋग्वा स्यादाम्नातत्वादविकल्पश्च न्याय्यः । ९,४.१९ ।

तस्यां तु वचनादैरवत्पदविकारः स्यात् । ९,४.२० ।

सर्वप्रतिषेधो वासंयोगात्पदेन स्यात् । ९,४.२१ ।

वनिष्ठुसन्निधानादुरूकेण वपाभिधानम् । ९,४.२२ ।

प्रशसास्याभिधानम् । ९,४.२३ ।

बाहुप्रशंसा वा । ९,४.२४ ।

श्येनशलाकश्यपकवषस्त्रेकपर्णेष्वाकृतिवचनं प्रसिद्धसन्निधानात् । ९,४.२५ ।

कात्स्न्र्यं वा स्यात्तथाभावात् । ९,४.२६ ।

अध्रिगोश्च तदर्थत्वात् । ९,४.२७ ।

प्रासङ्गिके प्रायश्चित्तं न विद्यते परार्थत्वात्तदर्थे हि विधीयते । ९,४.२८ ।

धारणे च परार्थत्वात् । ९,४.२९ ।

क्रियार्थत्वादितरेषु कर्म स्यात् । ९,४.३० ।

न तूत्पन्ने यस्य चोदनाप्राप्तकालत्वात् । ९,४.३१ ।

प्रदानदर्शनं श्रपणे तद्धर्मभोजनार्थत्वात्संसर्गाच्च मधूदकवत् । ९,४.३२ ।

संस्कारप्रतिषेधश्च तद्वत् । ९,४.३३ ।

तत्प्रतिषेधे च तथाभूतस्य वर्जनात् । ९,४.३४ ।

अधर्मत्वमप्रदानात्प्रणीतार्थे विधानादतुल्यत्वादसंसर्गः । ९,४.३५ ।

परो नित्यानुवादः स्यात् । ९,४.३६ ।

विहितप्रतिषेधो वा । ९,४.३७ ।

वर्जने गुणभावित्वात्तदुक्तप्रतिषेधात्स्यात्कारणात्केवलाशनम् । ९,४.३८ ।

व्रतधर्माच्च लेपवत् । ९,४.३९ ।

रसप्रतिषेधो वा पुरुषधर्मत्वात् । ९,४.४० ।

अभ्युदये दोहापनयः स्वधर्मा स्यात्प्रवृत्तत्वात् । ९,४.४१ ।

शृतोपदेशाच्च । ९,४.४२ ।

अपनयो वार्थान्तरे विधानाच्चरुपयोवत् । ९,४.४३ ।

लक्षणार्था शृतश्रुतिः । ९,४.४४ ।

श्रयणानां त्वपूर्वत्वात्प्रदानार्थे विधानं स्यात् । ९,४.४५ ।

गुणो वा श्रयणार्थत्वात् । ९,४.४६ ।

अनिर्देशाच्च । ९,४.४७ ।

श्रुतेश्च तत्प्रधानत्वत् । ९,४.४८ ।

अर्थवादश्च तदर्थत्वात् । ९,४.४९ ।

संस्कारं प्रति भावाच्च तस्मादप्यप्रधानम् । ९,४.५० ।

पर्यग्निकृतानामुत्सर्गे तादर्थ्यमुपधानवत् । ९,४.५१ ।

शेषप्रतिषेधो वार्थाभावादिडान्तवत् । ९,४.५२ ।

पूर्वत्वाच्च शब्दस्य संस्थापयतीति चाप्रबृत्तेनोपपद्यते । ९,४.५३ ।

प्रबृत्तेर्यज्ञहेतुत्वात्प्रतिषेधे संस्काराणामकर्म स्यात्तत्कारितत्वाद्यथा प्रयाजप्रतिषेधे ग्रहणमाज्यस्य । ९,४.५४ ।

क्रिया वा स्यादवच्छेदादकर्म सर्वहानं स्यात् । ९,४.५५ ।

आज्यसंस्थाप्रतिनिधिः स्याद्द्रव्योत्सर्गात् । ९,४.५६ ।

समाप्तिवचनात् । ९,४.५७ ।

चोदना वा कर्मोत्सर्गादन्यैः स्यादविशिष्टत्वात् । ९,४.५८ ।

अनिज्यां च वनस्पतेः प्रसिद्धान्तेन दर्शयति । ९,४.५९ ।

संस्था तद्देवतत्वात्स्यात् । ९,४.६० ।

विधेः प्रकरणान्तरेऽतिदेशात्सर्वकर्म स्यात् । १०,१.१ ।

अपि वाभिधानसंस्कारद्रव्यमर्थे क्रियेत तादर्थ्यात् । १०,१.२ ।

तेषामप्रत्यक्षविशिष्टत्वात् । १०,१.३ ।

इष्ठिरारम्भसंयोगादङ्गभूतान्निवर्तेतारमभस्य प्रधानसंयोगात् । १०,१.४ ।

प्रधानाच्चान्यसंयुक्तात्सर्वारम्भान्निवर्तेतानङ्गत्वात् । १०,१.५ ।

तस्यां तु स्यात्प्रयाजवत् । १०,१.६ ।

न वाङ्गभूतत्वात् । १०,१.७ ।

एकवाक्यत्वाच्च । १०,१.८ ।

कर्म च द्रव्यसंयोगार्थमर्थाभावान्निवर्तेत तादर्थ्यं श्रुतिसंयोगात् । १०,१.९ ।

स्थाणौ तु देशमात्रत्वादनिबृत्तिः प्रतीयेत । १०,१.१० ।

अपि वा शेषभूतत्वात्संस्कारः प्रतीयेत । १०,१.११ ।

समाख्यानं च तद्वत् । १०,१.१२ ।

मन्त्रवर्णश्च तद्वत् । १०,१.१३ ।

प्रयाजे च तन्न्यायत्वात् । १०,१.१४ ।

लिङ्गदर्शनाच्च । १०,१.१५ ।

तथाज्यभागाग्निरपीति चेत् । १०,१.१६ ।

व्यपदेशाद्देवतान्तरम् । १०,१.१७ ।

समत्वाच्च । १०,१.१८ ।

पशावपीति चेत् । १०,१.१९ ।

न तदभूतवचनात् । १०,१.२० ।

लिङ्गदर्शनाच्च । १०,१.२१ ।

गुणो वा स्यात्कपालवद्गुणभूतविकाराच्च । १०,१.२२ ।

अपि वा शेषभूतत्वात्तत्संस्कारः प्रतीयेत स्वाहाकारवदङ्गानामर्थसंयोगात् । १०,१.२३ ।

व्यृद्धवचनञ्च विप्रतिपत्तौ तदर्थत्वात् । १०,१.२४ ।

गुणेपीति चेत् । १०,१.२५ ।

नासंहानात्करालवत् । १०,१.२६ ।

ग्रहाणाञ्च सम्प्रतिपत्तौ तद्वचनं तदर्त्वात् । १०,१.२७ ।

ग्रहाभावे च तद्वचनम् । १०,१.२८ ।

देवतायाश्च हेतुत्वं प्रसिद्धं तेन दर्शयति । १०,१.२९ ।

अविरुद्धोपपत्तिरर्थापत्तेः शृतवद्भूतविकारः स्यात् । १०,१.३० ।

स द्व्यर्थः स्यादुभयोः श्रुतिभूतत्वाद्विप्रतिपत्तौ तादर्थ्याद्विकारत्वमुक्तं तस्यार्थवादत्वम् । १०,१.३१ ।

विप्रतिपत्तौ तासामाख्याविकारः स्यात् । १०,१.३२ ।

अभ्यासो वा प्रयाजवदेकदेशोऽन्यदेवत्यः । १०,१.३३ ।

चरुर्हविर्विकारः स्यादिज्यासंयोगात् । १०,१.३४ ।

प्रसिद्धग्रहणत्वाच्च । १०,१.३५ ।

ओदनो वान्नसंयोगात् । १०,१.३६ ।

न द्व्यर्थत्वात् । १०,१.३७ ।

कपालविकारो वा विशयेऽर्थोपपत्तिभ्याम् । १०,१.३८ ।

गुणमुख्यविशेषाच्च । १०,१.३९ ।

तच्छ्रुतौ चान्यहविष्ठ्वात् । १०,१.४० ।

लिङ्गदर्शनाच्च । १०,१.४१ ।
ओदनो वा प्रयुक्तत्वात् । १०,१.४२ ।

अपूर्वव्यपदेशाच्च । १०,१.४३ ।

तथा च लिङ्गदर्शनम् । १०,१.४४ ।

स कपाले प्रकृत्या स्यादन्यस्य चाश्रुतित्वात् । १०,१.४५ ।

एकस्मिन् वा विप्रतिषेधात् । १०,१.४६ ।

न वार्थान्तरसंयोगादपूपे पाकसंयुक्तं धारणार्थं चरौ भवति तत्रार्थात्पात्रलाभः स्यादनियमोऽविशेषात् । १०,१.४७ ।

चरौ वा लिङ्गदर्शनात् । १०,१.४८ ।

तस्मिन् पेषणमनर्थलोपात्स्यात् । १०,१.४९ ।

अक्रिया वा अपूपहेतुत्वात् । १०,१.५० ।

पिण्डार्थत्वाच्च संयवनम् । १०,१.५१ ।

संवपनञ्च तादर्थ्यात् । १०,१.५२ ।

सन्तापनमधःश्रपणात् । १०,१.५३ ।

उपधानं च तादर्थ्यात् । १०,१.५४ ।

पृथुश्लक्ष्णे वानपूपत्वात् । १०,१.५५ ।

अभ्यूहश्चोपरिपाकार्थत्वात् । १०,१.५६ ।

तथावज्वलनम् । १०,१.५७ ।

व्युद्धृत्यासादनं च प्रकृतावश्रुतित्वात् । १०,१.५८ ।

कृष्णलेष्वर्थलोपाकः स्यात् । १०,२.१ ।

स्याद्वा प्रत्यक्षशिष्टत्वात्प्रदानवत् । १०,२.२ ।

उपस्तरणाभिघारणयोरमृतार्थत्वादकर्म स्यात् । १०,२.३ ।

क्रियेत वार्थवादत्वात्तयोः संसर्गहेतुत्वात् । १०,२.४ ।

अकर्म वा चतुर्भिराप्तिवचनात्सह पूर्णं पुनश्चतुरवत्तम् । १०,२.५ ।

क्रिया वा मुख्यावदानपरिमाणात्सामन्यात्तद्गुणत्वम् । १०,२.६ ।

तेषां चैकावदानत्वात् । १०,२.७ ।

आप्तिः संख्या समानत्वात् । १०,२.८ ।

सतोस्त्वाप्तिवचनं व्यर्थम् । १०,२.९ ।

विकल्पस्त्वेकावदानत्वात् । १०,२.१० ।

सर्वविकारे त्वभ्यसानर्थक्यं हविषो हीतरस्य स्यादपि वा स्विष्टकृतः स्यादितरस्यान्याय्यत्वात् । १०,२.११ ।

अकर्म वा संसर्गार्थनिवृत्तत्वात्तस्मादाप्तिसमर्थत्वं । १०,२.१२ ।

भक्षाणां तु प्रत्यर्थत्वादकर्म स्यात् । १०,२.१३ ।

स्याद्वा निर्धानदर्शनात् । १०,२.१४ ।

वचनं वाज्यभक्षस्य प्रकृतौ स्यादभागित्वात् । १०,२.१५ ।

वचनं वा हिरण्यस्य प्रदानवदाज्यस्य गुणभूतत्वात् । १०,२.१६ ।

एकधोपहारे सहत्वं ब्रह्मभक्षाणां प्रकृतौ विहितत्वात् । १०,२.१७ ।

सर्वत्वं च तेषामधिकारात्स्यात् । १०,२.१८ ।

पुरुषापनयो वा तेषामवाच्यत्वात् । १०,२.१९ ।

पुरुषापनयात्स्वकालत्वम् । १०,२.२० ।

एकार्थत्वादविभागः स्यात् । १०,२.२१ ।

ऋत्विग्दानं धर्ममात्रार्थं स्याद्ददातिसामर्थ्यात् । १०,२.२२ ।

परिक्रयार्थं वा कर्मसंयोगाल्लोकवत् । १०,२.२३ ।

दक्षिणायुक्तवचनाच्च । १०,२.२४ ।

नचान्येनानम्येत परिक्रीयात्कर्मणः परार्थत्वात् । १०,२.२५ ।

परिक्रीतवचनाच्च । १०,२.२६ ।

सनिवन्येव भृति वचनात् । १०,२.२७ ।

नैष्कर्तृकेण संस्तवाच्च । १०,२.२८ ।

शेषभक्षाश्च तद्वत् । १०,२.२९ ।

संस्कारो वा द्रव्यस्य परार्थत्वात् । १०,२.३० ।

शेषे च समत्वात् । १०,२.३१ ।

स्वामिनि त दर्शनात्तत्सामान्यादितरेषान्तथात्वम् । १०,२.३२ ।

तथा चान्यार्थदर्शनम् । १०,२.३३ ।

वरणमृत्विजामानमनार्थत्वात्सत्रे न स्यात्स्वकर्मत्वात् । १०,२.३४ ।

परिक्रयश्च तादर्थ्यात् । १०,२.३५ ।

प्रतिषेधश्च कर्मवत् । १०,२.३६ ।

स्याद्वा प्रासर्पिकस्य धर्ममात्रत्वात् । १०,२.३७ ।

न दक्षिणाशब्दात्तस्मान्नित्यानुवादः स्यात् । १०,२.३८ ।

उदवसानीयः सत्रधर्मा स्यात्तदङ्गत्वात्तत्र दाने धर्ममात्रं स्यात् । १०,२.३९ ।

न त्वेतत्प्रकृतित्वाद्विभक्तचोदितत्वाच्च । १०,२.४० ।

तेषां तु वचनाद्द्वियज्ञवत्सहप्रयोगः स्यात् । १०,२.४१ ।

तत्रान्यानृत्विजो वृणीरन् । १०,२.४२ ।

एकैकशस्त्वविप्रतिषेधात्प्रकृतेश्चैकसंयोगात् । १०,२.४३ ।

कामेष्टौ च दानशब्दात् । १०,२.४४ ।

वचनं वा सत्रत्वात् । १०,२.४५ ।

द्वेष्ये च चोदनाद्दक्षिणापनयात् । १०,२.४६ ।

अस्थियज्ञोऽविप्रतिषेधादितरेषां स्याद्विप्रतिषेधादस्थ्नाम् । १०,२.४७ ।

यावादुक्तमुपयोगः स्यात् । १०,२.४८ ।

यदि तु वचनात्तेषां जपसंस्कारमर्थलुप्तं सेष्टि तदर्थत्वात् । १०,२.४९ ।

क्रत्वर्थं तु क्रियेत गुणभूतत्वात् । १०,२.४९* ।

काम्यानि तु न विद्यन्ते कामा ज्ञानाद्यथेतरस्यानुच्यमानानि । १०,२.५० ।

ईहार्थाश्चाभावात्सूक्तवाकवत् । १०,२.५१ ।

स्युर्वार्थवादत्वात् । १०,२.५२ ।

नेच्छाभिधानात्तदभावादितरस्मिन् । १०,२.५३ ।

स्युर्वा होतृकामाः । १०,२.५४ ।

न तदाषीष्ट्वात् । १०,२.५५ ।

सर्वस्वारस्य दिष्टगतौ समापनं न विद्यते कर्मणो जीवसंयोगात् । १०,२.५६ ।

स्याद्वोभयोः प्रत्क्षशिष्टत्वात् । १०,२.५७ ।

गते करमास्थियज्ञवत् । १०,२.५८ ।

जीवत्यवचनमायुराशिषस्तदर्थत्वात् । १०,२.५९ ।

वचनं वा भागित्वात्प्राग्यथोक्तात् । १०,२.६० ।

क्रिया स्याद्धर्ममात्राणाम् । १०,२.६१ ।

गुणलोपे च मुख्यस्य । १०,२.६२ ।

मुष्टिलोपात्तु संख्यालोपस्तद्गुणत्वात्स्यात् । १०,२.६३ ।

न निर्वापशेषत्वात् । १०,२.६४ ।

संख्या तु चोदनां प्रति सामान्यात्तद्विकारः संयोगाच्च परं मुष्ठेः । १०,२.६५ ।

न चोदनाभिसम्बन्धात्प्रक्रतौ संस्कारयोगात् । १०,२.६६ ।

औत्पत्तिके तु द्रव्यतो विकारः स्यादकार्यात्वात् । १०,२.६७ ।

नैमित्तिके तु कार्यत्वात्प्रकृतेः स्यात्तदापत्तेः । १०,२.६८ ।

विप्रतिषेधे तद्वचनात्प्राकृतगुणलोपः स्यात्तेन च कर्मसंयोगात् । १०,२.६९ ।

परेषां प्रतिषेधः स्यात् । १०,२.७० ।

प्रतिषेधाच्च । १०,२.७१ ।

अर्थाभावे संस्कारत्वं स्यात् । १०,२.७२ ।

अर्थेन च विपर्यासे तादर्थ्यात्तत्त्वमेव स्यात् । १०,२.७३ ।

विकृतौ शब्दवत्त्वात्प्रधानस्य गुणानामधिकोत्पत्तिः सन्निधानात् । १०,३.१ ।

प्रकृतिवत्तस्य चानुपरोधः । १०,३.२ ।

चोदनाप्रभुत्वाच्च । १०,३.३ ।

प्रधानं त्वङ्गसंयुक्तं तथाभूतमपूर्वं स्यात्तस्य विध्युपलक्षणात्सर्वो हि पूर्ववान् विधिरविशेषात्प्रवर्तितः । १०,३.४ ।

न चाङ्गविधिरनङ्गे स्यात् । १०,३.५ ।

कर्मणश्चैकशब्द्यात्सन्निधाने विधेराख्यासंयोगो गुणेन तद्विकारः स्याच्छब्दस्य विधिगामित्वाद्गुणस्य चोपदेश्यत्वात् । १०,३.६ ।

अकार्यत्वाच्च नाम्नः । १०,३.७ ।

तुल्या च प्रभुता गुणे । १०,३.८ ।

सर्वमेवं प्रधानमिति चेत् । १०,३.९ ।

तथाभूतेन संयोगाद्यथार्थविधयः स्युः । १०,३.१० ।

विधित्वं चाविशिष्ठमेवं प्राकृतानां वैकृतैः कर्मणायोगात्तस्मात्सर्वं प्रधानार्थम् । १०,३.११ ।

समत्वाच्च तदुत्पत्तेः संस्कारैरधिकारः स्यात् । १०,३.१२ ।

हिरण्यगर्भः पूर्वस्य मन्त्रलिङ्गात् । १०,३.१३ ।

प्रकृत्यनुपरोधाच्च । १०,३.१४ ।

उत्तरस्य वा मन्त्रार्थित्वात् । १०,३.१५ ।

विध्यतिदेशात्तच्छ्रुतौ विकारः स्याद्गुणानामुपदेश्यत्वात् । १०,३.१६ ।

पूर्वस्मिंश्चामन्त्रत्वदर्शनात् । १०,३.१७ ।

संस्कारे तु क्रियान्तर तस्य विधायकत्वात् । १०,३.१८ ।

प्रकृत्यनुपरोधाच्च । १०,३.१९ ।

विधेस्तु तत्र भावात्सन्देहे यस्य शब्दस्तदर्थः स्यात् । १०,३.२० ।

संस्कारसामर्थ्याद्गुणसंयोगाच्च । १०,३.२१ ।

विप्रतिषेधात्क्रियाप्रकरणे स्यात् । १०,३.२२ ।

षड्भिर्दीक्षयतीति तासां मन्त्रविकारः श्रुतिसंयोगात् । १०,३.२३ ।

अभ्यासात्तु प्रधानस्य । १०,३.२४ ।

आवृत्त्या मन्त्रकर्म स्यात् । १०,३.२५ ।

अपि वा प्रतिमन्त्रत्वात्प्राकृतानामहानिः स्यादन्यायश्च कृतेऽभ्यासः । १०,३.२६ ।

पौर्वापर्यञ्चाभ्यासे नोपपद्यते नैमित्तिकत्वात् । १०,३.२७ ।

तत्प्रथक्त्वं च दर्शयति । १०,३.२८ ।

न चाविशेषाद्व्यपदेशः स्यात् । १०,३.२९ ।

अग्न्याधेयस्य नैमित्तिके गुणविकारे दक्षिणादानमधिकं स्याद्वाक्यसंयोगात् । १०,३.३० ।

शिष्ठत्वाच्चेतरासां यथास्थानम् । १०,३.३१ ।

विकारस्त्वप्रकरणे हि काम्यानि । १०,३.३२ ।

शङ्कते च निवृत्तेरुभयत्वं हि श्रूयते । १०,३.३३ ।

वासो वत्सञ्च सामान्यात् । १०,३.३४ ।

अर्थापत्तेस्तद्धर्माः स्यान्निमित्ताख्याभिसंयोगात् । १०,३.३५ ।

दाने पाकोऽर्थलक्षणः । १०,३.३६ ।

पाकस्थ चान्नकारित्त्वात् । १०,३.३७ ।

तथाभिघारणस्य । १०,३.३८ ।

द्रव्यविधिसन्निधौ सङ्ख्या तेषां गुणत्वात्स्यात् । १०,३.३९ ।

समत्वात्तु गुणानामेकस्य श्रुतिसंयोगात् । १०,३.४० ।

यस्य वा सन्निधाने स्याद्वाक्यतो ह्यभिसम्बन्धः । १०,३.४१ ।

असंयुक्तास्तु तुल्यवदितराभिर्विधीयन्ते तस्मात्सर्वाधिकारः स्यात् । १०,३.४२ ।

असंयोगाद्विधिश्रुतावेकजाताधिकारः स्याच्छ्रुत्याकोपात्क्रतोः । १०,३.४३ ।

शब्दार्थश्चापि लोकवत् । १०,३.४४ ।

सापशूनामुत्पत्तितो विभागात् । १०,३.४५ ।

अनियमोऽविशेषात् । १०,३.४६ ।

भागित्वाद्वा गवां स्यात् । १०,३.४७ ।

प्रत्ययात् । १०,३.४८ ।

लिङ्गदर्शनाच्च ।१०,३.४९।

तत्र दानं विभागेन प्रदानानां पृथक्त्वात्।१०,३.५०।

परिक्रयाच्च लोकवत्।१०,३.५१।

विभागं चापि दर्शयति ।१०,३.५२।

समं स्यादश्रुतित्वात्।१०,३.५३।

अपि वा कर्मवैषम्यात्।१०,३.५४।

अतुल्याः स्युः परिक्रये विषमाख्या विधिश्रुतौ परिक्रयान्न कर्मण्युपपद्यते दर्शनाद्विशेषस्य तथाभ्युदये ।१०,३.५५।

तस्य धेनुरिति गवां प्रकृतौ विभक्तचोदितत्वात्सामान्यात्तद्विकारः स्याद्यथेष्टिर्गुणशब्देन ।१०,३.५६।

सर्वस्य वा क्रतुसंयोगादेकत्वं दक्षिणार्थस्य गुणानां कार्यैकत्वादर्थे विकृतौ श्रुतिभूतं स्यात्तस्मात्समवायाद्धि कर्मभिः ।१०,३.५७।

चोदनानामनाश्रयाल्लिङ्गेन नियमः स्यात्।१०,३.५८।

एका पञ्चेति धेनुवत्।१०,३.५९।

त्रिवत्सश्च ।१०,३.६०।

तथा च लिङ्गदर्शनम् ।१०,३.६१।

एके तु श्रुतिभूतत्वात्सङ्ख्यया गवां लिङ्गविशेषेण ।१०,३.६२।

प्राकाशौ तथेति चेत्।१०,३.६३।

अपि त्ववयवार्थत्वाद्विभक्तप्रकृतित्वाद्गुणेदन्ताविकारः स्यात्।१०,३.६४।

धेनुवच्चाश्वदक्षिणा स ब्रह्मण इति पुरुषापनयो यथा हिरण्यस्य ।१०,३.६५।

एके तु कर्तृसंयोगात्स्रग्वत्तस्य लिङ्गविशेषेण ।१०,३.६६।

अपि वा तदधिकाराद्धिरण्यवद्विकारः स्यात्।१०,३.६७।

तथा च सोमचमसः ।१०,३.६८।

सर्वविकारो वा क्रत्वर्थे प्रतिषेधात्पशूनां । १०,३.६९ ।

ब्रह्मदानेऽविशिष्टमिति चेत् । १०,३.७० ।

उत्सर्गस्य क्रत्वर्थत्वात्प्रतिषिद्धस्य कर्म स्यान्न च गौणः प्रयोजनमर्थः स दक्षिणानां स्यात् । १०,३.७१ ।

यदि तु ब्रह्मणस्तदूनं तद्विकारः स्यात् । १०,३.७२ ।

सर्वं वा पुरुषापनयात्तासां क्रतुप्रधानत्वात् । १०,३.७३ ।

यजुर्युक्तेऽध्वर्योर्दक्षिणा विकारः स्यात् । १०,३.७४ ।

अपि वा श्रुतिभूतत्वात्सर्वासां तस्य भागो नियम्यते । १०,३.७५ ।

प्रकृतिलिङ्गासंयागात्कर्मसंस्कारं विकृतावधिकं स्यात् । १०,४.१ ।

चोदनालिङ्गसंयोगे तद्विकारः प्रतीयेत प्रकृतिसन्निधानात् । १०,४.२ ।

सर्वत्र तु ग्रहाम्नानमधिकं स्यात्प्रकृतिवत् । १०,४.३ ।

अधिकैश्चैकवाक्यत्वात् । १०,४.४ ।

लिङ्गदर्शनाच्च । १०,४.५ ।

प्राजापत्येषु चाम्नानात् । १०,४.६ ।

आमने लिङ्गदर्शनात् । १०,४.७ ।

उपगेषु शरवत्स्यात्प्रकृतिलिङ्गसयोगात् । १०,४.८ ।

आनर्थक्यात्त्वधिकं स्यात् । १०,४.९ ।

संस्कारे चान्यसंयोगात् । १०,४.१० ।

प्रयाजवदिति चेत् । १०,४.११ ।

नार्थान्यत्वात् । १०,४.१२ ।

आच्छादने त्वैकार्थ्यात्प्राकृतस्य विकारः स्यात् । १०,४.१३ ।

अधिकं वान्यार्थत्वात् । १०,४.१४ ।

समुच्चयं च दर्शयति । १०,४.१५ ।

सामस्वर्थान्तरश्रुतेरविकारः प्रतीयेत । १०,४.१६ ।

अर्थे त्वश्रूयमाणे शेषत्वात्प्राकृतस्य विकारः स्यात् । १०,४.१७ ।

सर्वेषामविशेषात् । १०,४.१८ ।

एकस्या वा श्रुतिसामर्थ्यात्प्रकृतेश्चाविकारात् । १०,४.१९ ।

स्तोमविबृद्धौ त्वधिकं स्यादविबृद्धौ द्रव्यविकारः स्यादितरस्याश्रुतित्वाच्च । १०,४.२० ।

पवमाने स्यातां तस्मिन्नावापोद्वापदर्शनात् । १०,४.२१ ।

वचनानि त्वपूर्वत्वात् । १०,४.२२ ।

विधिशब्दस्य मन्त्रत्वे भावः स्यात्तेन चोदना । १०,४.२३ ।

शेषाणां वा चोदनैकत्वात्तस्मात्सर्वत्र श्रूयते । १०,४.२४ ।

तथोत्तरस्यां ततौ तत्प्रकृतित्वात् । १०,४.२५ ।

प्राकृतस्य गुणश्रुतौ सगुणेनाभिधानं स्यात् । १०,४.२६ ।

अविकारो वार्थशब्दानपायात्स्याद्द्रव्यवत् । १०,४.२७ ।

तथारम्भासमवायाद्वा चोदितेनाभिधानं स्यादर्थस्य श्रुतिसमवायित्वादवचने च गुणशास्त्रमनर्थकं स्यात् । १०,४.२८ ।

द्रव्येष्वारम्भगामित्वादर्थे विकारः सामर्थ्यात् । १०,४.२९ ।

बुधन्वान् पवमानवद्विशेषनिर्देशात् । १०,४.३० ।

मन्त्रनिशेषनिर्देशान्न देवताविकारः स्यात् । १०,४.३१ ।

विधिनिगमभेदात्प्रकृतौ तत्प्रकृतित्वाद्विकृतावपि भेदः स्यात् । १०,४.३२ ।

यथोक्तं वा विप्रतिपत्तेर्न चोदना । १०,४.३३ ।

स्विष्टकृद्देवतान्यत्वे तच्छब्दत्वान्निवर्तेत । १०,४.३४ ।

संयोगो वार्थापत्तेरभिधानस्य कर्मजत्वात् । १०,४.३५ ।

सगुणस्य गुणलोपे निगमेषु यावदुक्तं स्यात् । १०,४.३६ ।

सर्वस्य वैककर्म्यात् । १०,४.३७ ।

स्विष्टकृदावापिकोऽनुयाजे स्यात्प्रयोजनवदङ्गानामर्थसंयोगात् । १०,४.३८ ।

अन्वाहेति च शस्त्रवत्कर्म स्याच्चोदनान्तरात् । १०,४.३९ ।

संस्कारो वा चोदितस्य शब्दस्य वचनार्थत्वात् । १०,४.४० ।

स्याद्गुणार्थत्वात् । १०,४.४१ ।

मनोतायां तु वचनादविकारः स्यात् । १०,४.४२ ।

पृष्ठार्थेऽन्यद्रथन्तरात्तद्योनिपूर्वत्वादृचां प्रविभक्तत्वात् । १०,४.४३ ।

स्वयोनौ वा सर्वाख्यत्वात् । १०,४.४४ ।

यूपवदिति चेत् । १०,४.४५ ।

न कर्मसंयोगात् । १०,४.४६ ।

कार्यत्वादुत्तरयोर्यथाप्रकृति । १०,४.४७ ।

समानदेवते वा तृचस्याविभागात् । १०,४.४८ ।

ग्रहाणां देवतान्यत्वे स्तुतशस्त्रयोः कर्मत्वादविकारः स्यात् । १०,४.४९ ।

उभयपानात्पृषदाज्ये दध्नः स्यादुपलक्षणं निगमेषु पातव्यस्योपलक्षणात् । १०,४.५० ।

न वा परार्थत्वाद्यज्ञपतिवत् । १०,४.५१ ।

स्याद्वा आवाहनस्य तादर्थ्यात् । १०,४.५२ ।

न वा संस्कारशब्दत्वात् । १०,४.५३ ।

स्याद्वा द्रव्याभिधानात् । १०,४.५४ ।

दध्नस्तु गुणभूतत्वादाज्यपानिगमाः स्युर्गुणत्वं श्रुतेराज्यप्रधानत्वात् । १०,४.५५ ।

दधि वा स्यात्प्रधानमाज्ये प्रथमान्त्यसंयोगात् । १०,४.५६ ।

अपि वाज्यप्रधानत्वाद्गुणार्थे व्यपदेशे भक्त्या संस्कारशब्दः स्यात् । १०,४.५७ ।

अपि वाख्याविकारत्वात्तेन स्यादुपलक्षणम् । १०,४.५८ ।

न वा स्याद्गुणशास्त्रत्वात् । १०,४.५९ ।

आनुपूर्व्यवतामेकदेशग्रहणेष्वागमवदन्त्यलोपः स्यात् । १०,५.१ ।

लिङ्गदर्शनाच्च । १०,५.२ ।

विकल्पो वा समत्वात् । १०,५.३ ।

क्रमादुपजनोऽन्तेस्यात् । १०,५.४ ।

लिङ्गमविशिष्टं सङ्ख्याया हि तद्वचनम् । १०,५.५ ।

आदितो वा प्रवृत्तिः स्यादारम्भस्य तदादित्वाद्वचनादन्त्यविधिः स्यात् । १०,५.६ ।

एकत्रिके तृचादिषु माध्यन्दिनेछन्दसां श्रुतिभूतत्वात् । १०,५.७ ।

आदितो वा तन्न्यायत्वादितरस्यानुमानिकत्वात् । १०,५.८ ।

यथानिवेशञ्च प्रकृतिवत्सङ्ख्यामात्रविकारत्वात् । १०,५.९ ।

त्रिकस्तृचे धुर्ये स्यात् । १०,५.१० ।

एकस्यां वा स्तोमस्यावृत्तिधर्मत्वात् । १०,५.११ ।

चोदनासु त्वपूर्वत्वाल्लिङ्गेन धर्मनियमः स्यात् । १०,५.१२ ।

प्राप्तिस्तु रात्रिशब्दसम्बन्धात् । १०,५.१३ ।

अपूर्वासु तु सङ्ख्यासु विकल्पः स्यात्सर्वासामर्थवत्त्वात् । १०,५.१४ ।

स्तोमविवृद्धौ प्राकृतानामभ्यासेन सङ्ख्यापूरणमविकारात्सङ्ख्यायां गुणशब्दत्वादन्यस्य चाश्रुतित्वात् । १०,५.१५ ।

आगमेन वाभ्यासस्याश्रुतित्वात् । १०,५.१६ ।

सङ्ख्यायाश्च पृथक्त्वनिवेशात् । १०,५.१७ ।

पराक्शब्दत्वात् । १०,५.१८ ।

उक्ताविकाराच्च । १०,५.१९ ।

अश्रुतित्वान्नेति चेत् । १०,५.२० ।

स्यादर्थचोदितानां परिमाणशास्त्रम् । १०,५.२१ ।

आवापवचनं चाभ्यासे नोपपद्यते । १०,५.२२ ।

साम्नां चोत्पत्तिसामर्थ्यात् । १०,५.२३ ।

धूर्येष्वपीति चेत् । १०,५.२४ ।

नावृत्तिधर्मत्वात् । १०,५.२५ ।

वहिष्पवमाने न ऋगागमः सामैकत्वात् । १०,५.२६ ।

अभ्यासेन तु संख्यापूरणं सामिधेनीष्वभ्यासप्रकृतित्वात् । १०,५.२७ ।

अविशेषान्नेति चेत् । १०,५.२८ ।

स्यात्तद्धर्मत्वात्प्रकृतिवदभ्यस्येतासङ्ख्यापूरणात् । १०,५.२९ ।

यावदुक्तं वा कृतपरिमाणत्वात् । १०,५.३० ।

अधिकानाञ्च दर्शनात् । १०,५.३१ ।

कर्मस्वपीति चेत् । १०,५.३२ ।

न चोदितत्वात् । १०,५.३३ ।

षोडशिनो वैकृतत्वं तत्र कृत्स्नविधानात् । १०,५.३४ ।

प्रकृतौ चाभावदर्शनात् । १०,५.३५ ।

अयज्ञवचनाच्च । १०,५.३६ ।

प्रकृतौ वा शिष्टत्वात् । १०,५.३७ ।

प्रकृतिदर्शनाच्च । १०,५.३८ ।

आम्नातं परिसङ्ख्यार्थम् । १०,५.३९ ।

उक्तमभावदर्शनम् । १०,५.४० ।

गुणादयज्ञत्वम् । १०,५.४१ ।

तस्याग्रयणाद्ग्रहणम् । १०,५.४२ ।

उक्थ्याच्च वचनात् । १०,५.४३ ।

तृतीयसवने वचनात्स्यात् । १०,५.४४ ।

अनभ्यासे पराक्शब्दस्य तादर्थ्यात् । १०,५.४५ ।

उक्थ्यविच्छेदवचनत्वाच्च । १०,५.४६ ।

आग्रयणाद्वा पराक्शब्दस्य देशवाचित्वात्पुनराधेयवत् । १०,५.४७ ।

विच्छेदः स्तोमसामान्यात् । १०,५.४८ ।

उक्थ्याग्निष्टोमसंयोगादस्तुतशस्त्रः स्यात्सति हि संस्थान्यत्वम् । १०,५.४९ ।

संस्तुतशस्त्रो वा तदङ्गत्वात् । १०,५.५० ।

लिङ्गदर्शनाच्च । १०,५.५१ ।

वचनात्संस्थान्यत्वम् । १०,५.५२ ।

अभावादतिरात्रेषु गृह्यते । १०,५.५३ ।

अन्वयो वानारभ्य विधानात् । १०,५.५४ ।

चतुर्थेचतुर्थेऽहन्यहीनस्य गृह्यत इत्यभ्यासेन प्रतीयेत भोजनवत् । १०,५.५५ ।

अपि वा सङ्ख्यावत्त्वान्नानाहीनेषु गृह्यते पक्षवदेकस्मिन् संख्यार्थभावात् । १०,५.५६ ।

भोजने तत्सङ्ख्यं स्यात् । १०,५.५७ ।

जगत्साम्नि सामाभावादृक्तः सामतदाख्यं स्यात् । १०,५.५८ ।

उभयसाम्नि नैमित्तिकं विकल्पेन समत्वात्स्यात् । १०,५.५९ ।

मुख्येन वा नियम्येत । १०,५.६० ।

निमित्तविघाताद्वा क्रतुयुक्तस्य कर्म स्यात् । १०,५.६१ ।

ऐन्द्रवायवस्याग्रवचनादादितः प्रतिकर्षः स्यात् । १०,५.६२ ।

अपि वा धर्माविशेषात्तद्धर्माणां स्वस्थाने प्रकरणादग्रत्वमुच्यते । १०,५.६३ ।

धारासंयोगाच्च । १०,५.६४ ।

कामसंयोगे तु वचनादादितः प्रतिकर्षः स्यात् । १०,५.६५ ।

तद्देशानां वाग्रसंयोगात्तद्युक्तं कामशास्त्रं स्यान्नित्यसंयोगात् । १०,५.६६ ।

परेषु चाग्रशब्दः पूर्ववत्स्यात्तदादिषु । १०,५.६७ ।

प्रतिकर्षो वा नित्यार्थेनाग्रस्य तदसंयोगात् । १०,५.६८ ।

प्रतिकर्षञ्च दर्शयति । १०,५.६९ ।

पुरस्तादैन्द्रवायवस्याग्रस्य कृतदेशत्वात् । १०,५.७० ।

तुल्यधर्मत्वाच्च । १०,५.७१ ।

तथा च लिङ्गदर्शनम् । १०,५.७२ ।

सादनं चापि शेषत्वात् । १०,५.७३ ।

लिङ्गदर्शनाच्च । १०,५.७४ ।

प्रदानं चापि सादनवत् । १०,५.७५ ।

न वा प्रधानत्वाच्छेषत्वात्सादनं तथा । १०,५.७६ ।

त्र्यनीकायां न्यायोक्तेष्वाम्नानं गुणार्थं स्यात् । १०,५.७७ ।

अपि वाहर्गणेष्वग्निवत्समानविधानं स्यात् । १०,५.७८ ।

द्वादशाहस्य व्यूढसमूढत्वं पृष्ठवत्समानविधानं स्यात् । १०,५.७९ ।

व्यूढो वा लिङ्गदर्शनात्समूढविकारः स्यात् । १०,५.८० ।

कामसंयोगात् । १०,५.८१ ।

तस्योभयथा प्रवृत्तिरैककर्म्यात् । १०,५.८२ ।

एकादशिनीवत्त्र्यनीका परिवृत्तिः स्यात् । १०,५.८३ ।

स्वस्थानविवृद्धिर्वाहनामप्रत्यक्षसङ्ख्यत्वात् । १०,५.८४ ।

पृष्ठ्यावृत्तौ चाग्रयणस्य दर्शनात्त्रयस्त्रिंशे परिवृत्तौ पुनरैन्द्रवायवः स्यात् । १०,५.८५ ।

वचनात्परिवृत्तिरैकादशिनेषु । १०,५.८६ ।

लिङ्गदर्शनाच्च । १०,५.८७ ।

छन्दोव्यतिक्रमाद्व्यूढे भक्षपवमानपरिधिकपालस्यम न्त्राणां यथोत्पत्तिवचनमूहवत्स्यात् । १०,५.८८ ।

एकर्च स्थानि यज्ञे स्युः स्वाध्यायवत् । १०,६.१ ।

तृचे वा लिङ्गदर्शनात् । १०,६.२ ।

स्वर्द्दशं प्रतिवीक्षणं कालमात्रं परार्थत्वात् । १०,६.३ ।

पृष्ठ्यस्य युगपद्विधेरेकाहवद्द्विसामत्वम् । १०,६.४ ।

विभक्ते वा समस्तविधानात्तद्विभागे विप्रतिषिद्धम् । १०,६.५ ।

समासस्त्वेकादशिनेषु तत्प्रकृतित्वात् । १०,६.६ ।

विहारप्रतिषेधाच्च । १०,६.७ ।

श्रुतितो वा लोकवद्विभागः स्यात् । १०,६.८ ।

विहारप्रकृतित्वाच्च । १०,६.९ ।

विशये च तदासत्तेः । १०,६.१० ।

त्रयस्तथेति चेत् । १०,६.११ ।

न समत्वात्प्रयाजवत् । १०,६.१२ ।

सर्वपृष्ठे पृष्ठशब्दात्तेषां स्यादेकदेशत्वं पृष्ठस्य कृतदेशत्वात् । १०,६.१३ ।

विधेस्तु विप्रकर्षः स्यात् । १०,६.१४ ।

वैरूपसामा क्रतुसंयोगात्त्रिवृद्वदेकसामा स्यात् । १०,६.१५ ।

पृष्ठार्थे वा प्रकृतिलिङ्गसंयोगात् । १०,६.१६ ।

त्रिवृद्वदिति चेत् । १०,६.१७ ।

न प्रकृतावकृत्स्नसंयोगात् । १०,६.१८ ।

विधित्वान्नेति चेत् । १०,६.१९ ।

स्याद्विशये तन्न्यायत्वात्कर्माविभागात् । १०,६.२० ।

प्रकृतेश्चाविकारात् । १०,६.२१ ।

त्रिवृति सङ्ख्यात्वेन सर्वसंख्याविकारः स्यात् । १०,६.२२ ।

स्तोमस्य वा तल्लिङ्गत्वात् । १०,६.२३ ।

उभयसाम्नि विश्वजिद्वद्विभागः स्यात् । १०,६.२४ ।

पृष्टार्थे वातदर्थत्वात् । १०,६.२५ ।

लिङ्गदर्शनाच्च । १०,६.२६ ।

पृष्ठे रसभोजनमावृत्ते संस्थिते त्रयस्त्रिंशेऽहनि स्यात्तदानन्तर्यात्प्रकृतिवत् । १०,६.२७ ।

अन्ते वा कृतकालत्वात् । १०,६.२८ ।

अभ्यासे च तदभ्यासः कर्मणः पुनः प्रयोगात् । १०,६.२९ ।

अन्ते वा कृतकालत्वात् । १०,६.३० ।

आवृत्तिस्तु व्यवाये कालभेदात्स्यात् । १०,६.३१ ।

मधु न दीक्षिता ब्रह्मचारित्वात् । १०,६.३२ ।

प्राश्येत यज्ञार्थत्वात् । १०,६.३३ ।

मानसमहरन्तरं स्याद्भेदव्यपदेशात् । १०,६.३४ ।

तेन च संस्तवात् । १०,६.३५ ।

अहरन्ताच्च परेण चोदना । १०,६.३६ ।

पक्षे सङ्ख्या सहस्रवत् । १०,६.३७ ।

अहरङ्गं वांशुवच्चोदनाभावात् । १०,६.३८ ।

दशमविसर्गवचनाच्च । १०,६.३९ ।

दशमेऽहनीति च तद्गुणशास्त्रात् । १०,६.४० ।

सङ्ख्यासामञ्जस्यात् । १०,६.४१ ।

पश्वतिरेके चैकस्य भावात् । १०,६.४२ ।

स्तुतिव्यपदेशमङ्गेन विप्रतिषिद्धं व्रतवत् । १०,६.४३ ।

वचनादतदन्तत्वम् । १०,६.४४ ।

सत्रमेकः प्रकृतिवत् । १०,६.४५ ।

वचनात्तु बहूनां स्यात् । १०,६.४६ ।

अपदेशः स्यादिति चेत् । १०,६.४७ ।

नैकव्यपदेशात् । १०,६.४८ ।

सन्निवापञ्च दर्शयति । १०,६.४९ ।

बहूनामिति चैकस्मिन् विशेषवचनं व्यर्थम् । १०,६.५० ।

अन्ये स्युरृत्विजः प्रकृतिवत् । १०,६.५१ ।

अपि वा यजमानाः स्युरृत्विजामभिधानसंयोगात्तेषां स्याद्यजमानत्वम् । १०,६.५२ ।

कर्तृसंस्कारो वचनादाधातृवदिति चेत् । १०,६.५३ ।

स्याद्विशये तन्न्यायत्वात्प्रकृतिवत् । १०,६.५४ ।

स्वाम्याख्याः स्युर्गृहपतिवदिति चेत् । १०,६.५५ ।

न प्रसिद्धग्रहणत्वादसंयुक्तस्य तद्धर्मेण । १०,६.५६ ।

दीक्षितादीक्षितव्यपदेशश्च नोपपद्यतेऽर्थयोर्नित्यभावित्वात् । १०,६.५७ ।

अदक्षिणत्वाच्च । १०,६.५८ ।

द्वादशाहस्य सत्रत्वमासनोपायिचोदनेन यजमानबहुत्वेन च सत्रशब्दाभिसंयोगात् । १०,६.५९ ।

यजतिचोदनादहीनत्वं स्वामिनां चास्थितपरिमाणत्वात् । १०,६.६० ।

अहीने दक्षिणाशास्त्रं गुणत्वात्प्रत्यह कर्मभेदः स्यात् । १०,६.६१ ।

सर्वस्य वैककर्म्यात् । १०,६.६२ ।

पृषदाज्यवद्वाह्नां गुणशास्त्रं स्यात् । १०,६.६३ ।

ज्यौतिष्टोम्यस्तु दक्षिणाः सर्वासामेककर्मत्वात्प्रकृतिवत्तस्मान्नासां विकारः स्यात् । १०,६.६४ ।

द्वादशाहे तु वचनात्प्रत्यहं दक्षिणाभेदस्तत्प्रकृतित्वात्परेषु तासां संख्याविकारः स्यात् । १०,६.६५ ।

परिक्रयाविभागाद्वा समस्तस्य विकारः स्यात् । १०,६.६६ ।

भेदस्तु गुणसंयोगात् । १०,६.६७ ।

प्रत्यहं सर्वसंस्कारः प्रकृतिवत्सर्वासां सर्वशेषत्वात् । १०,६.६८ ।

एकार्थत्वान्नेति चेत् । १०,६.६९ ।

स्यादुत्पत्तौ कालभेदात् । १०,६.७० ।

विभज्य तु संस्कारवचनाद्द्वादशाहवत् । १०,६.७१ ।

लिङ्गेन द्रव्यनिर्देशे सर्वत्र प्रत्ययः स्याल्लिङ्गस्य सर्वगामित्वादाग्नेयवत् । १०,६.७२ ।

यावदर्थं वार्थशेषत्वादल्पेन परिमाणं स्यात्तस्मिंश्च लिङ्गसामर्थ्यम् । १०,६.७३ ।

आग्नेये कृत्स्नविधिः । १०,६.७४ ।

ऋजीषस्य प्रधानत्वादहर्गणे सर्वस्य प्रतिपत्तिः स्यात् । १०,६.७५ ।

वाससि मानोपावहरणे प्रकृतौ सोमस्य वचनात् । १०,६.७६ ।

तत्राहर्गणेऽर्थाद्वासः प्रकृतिः स्यात् । १०,६.७७ ।

मानं प्रत्युत्पादयेत्प्रकृतौ तेन दर्शनादुपावहरणस्य । १०,६.७८ ।

हरणे वा श्रुत्यसंयोगादर्थाद्विकृतौ तेन । १०,६.७९ ।

पशोरेकहविष्ट्वं समस्तचोदितत्वात् । १०,७.१ ।

प्रत्यङ्गं वा ग्रहवदङ्गानां पृथक्कल्पनत्वात् । १०,७.२ ।

हविर्भेदात्कर्मणेऽभ्यासस्तस्मात्तेभ्योऽवदानं स्यात् । १०,७.३ ।

आज्यभागवद्वा निर्देशात्परिसंख्या स्यात् । १०,७.४ ।

तेषां वा द्व्यवदानत्वं विवक्षन्नभिनिर्दिशेत्पशोः पञ्चावदानत्वात् । १०,७.५ ।

अंसशिरोऽनूकसक्थिप्रतिषेधश्च तदन्यपरिसङ्ख्यानेऽनर्थकः स्यात्प्रदानत्वात्तेषां निरवदानप्रतिषेधः स्यात् । १०,७.६ ।

अपि वा परिसङ्ख्या स्यादनवदानीयशब्दत्वात् । १०,७.७ ।

अब्राह्मणे च दर्शनात् । १०,७.८ ।

शृताशृतोपदेशाच्च तेषामुत्सर्गवदयज्ञशेषत्वं । १०,७.९ ।

इज्याशेषात्स्विष्टकृदिज्येत प्रकृतिवत् । १०,७.१० ।

त्र्यङ्गैर्वा शरवद्विकारः स्यात् । १०,७.११ ।

अध्यूध्नी होतुस्त्र्यङ्गवदिडाभक्षविकारः स्यात् । १०,७.१२ ।

शेषे वा समवैति तस्माद्रथवन्नियमः स्यात् । १०,७.१३ ।

अशास्त्रत्वात्तु नैवं स्यात् । १०,७.१४ ।

अपि वा दानमात्रं स्याद्भक्षशब्दानभिसम्बन्धात् । १०,७.१५ ।

दातुस्त्वविद्यमानत्वादिडाभक्षविकारः स्याच्छेषं प्रत्यविशिष्टत्वात् । १०,७.१६ ।

अग्नीधश्च वनिष्ठुरध्यूध्नीवत् । १०,७.१७ ।

अप्राकृतत्वान्मैत्रावरुणस्याभक्षत्वम् । १०,७.१८ ।

स्याद्वा होत्रध्वर्युविकारत्वात्तयो कर्माभिसम्बन्धात् । १०,७.१९ ।

द्विभागः स्याद्द्विकर्मत्वात् । १०,७.२० ।

एकत्वाद्वैकभागः स्याद्भागस्याश्रुतिभूतत्वात् । १०,७.२१ ।

प्रतिप्रस्थातुश्च वपाश्रपणात् । १०,७.२२ ।

अभक्षो वा कर्मभेदात्तस्याः सर्वप्रदानत्वात् । १०,७.२३ ।

विकृतौ प्राकृतस्य विधेर्ग्रहणात्पुनः श्रुतिरनर्थिका स्यात् । १०,७.२४ ।

अपि वाग्नेयवद्द्विशब्दत्वं स्यात् । १०,७.२५ ।

न वा शब्दपृथक्त्वात् । १०,७.२६ ।

अधिकं वार्थवत्त्वात्स्यादर्थवादगुणाभावे वचनादविकारे तेषु हि तादर्थ्यं स्यादपूर्वत्वात् । १०,७.२७ ।

प्रतिषेधः स्यादिति चेत् । १०,७.२८ ।

नाश्रुतत्वात् । १०,७.२९ ।

अग्रहणादिति चेत् । १०,७.३० ।

न तुल्यत्वात् । १०,७.३१ ।

तथा तद्ग्रहणे स्यात् । १०,७.३२ ।

अपूर्वतां तु दर्शयेद्ग्रहणस्यार्थवत्त्वात् । १०,७.३३ ।

ततोऽपि यावदुक्तं स्यात् । १०,७.३४ ।

स्विष्टकृद्भक्षप्रतिषेधः स्यात्तुल्यकारणत्वात् । १०,७.३५ ।

अतिषेधो वा दर्शनादिडायां स्यात् । १०,७.३६ ।

प्रतिषेधो वा विधिपूर्वस्य दर्शनात् । १०,७.३७ ।

शंय्विडान्तत्वे विकल्पः स्यात्परेषु पत्न्यनुयाजप्रतिषेधोऽनर्थकः स्यात् । १०,७.३८ ।

नित्यानुवादो वा कर्मणः स्यादशब्दत्वात् । १०,७.३९ ।

प्रतिषेधार्थवत्त्वाच्चोत्तरस्य परस्तात्प्रतिषेधः स्यात् । १०,७.४० ।

प्राप्तेर्वा पूर्वस्य वचनादतिक्रमः स्यात् । १०,७.४१ ।

प्रतिषेधस्य त्वरायुक्तत्वात्तस्य च नान्यदेशत्वम् । १०,७.४२ ।

उपसत्सु यावदुक्तमकर्म स्यात् । १०,७.४३ ।

स्त्रोवेण वागुणत्वाच्छेषप्रतिषेधः स्यात् । १०,७.४४ ।

अप्रतिषेधं वा प्रतिषिध्यप्रतिप्रसवात् । १०,७.४५ ।

अनिज्या वा शेषस्य मुख्यदेवतानभीज्यत्वात् । १०,७.४६ ।

अवभृथे बर्हिषः प्रतिषेधाच्छेषकर्म स्यात् । १०,७.४७ ।

आज्यभागयोर्वा गुणत्वाच्छेषप्रतिषेधः स्यात् । १०,७.४८ ।

प्रयाजानां त्वेकदेशप्रतिषेधाद्वाक्यशेषत्वं तस्मान्नित्यानुवादः स्यात् । १०,७.४९ ।

आज्यभागयोर्ग्रहणं वित्यानुवादो वा गृहमेधीयवत्स्यात् । १०,७.५० ।

विरोधिनामेकश्रुतौ नियमः स्याद्ग्रहणस्यार्थवत्त्वाच्छरवच्च श्रुतितो विशिष्टत्वात् । १०,७.५१ ।

उभयप्रदेशान्नेति चेत् । १०,७.५२ ।

शरेष्वपीति चेत् । १०,७.५३ ।

विरोध्यग्रहणात्तथा शरेष्विति चेत् । १०,७.५४ ।

तथेतरास्मिन् । १०,७.५५ ।

श्रुत्यानर्थक्यमिति चेत् । १०,७.५६ ।

ग्रहणस्यार्थवत्त्वाद्ग्रहणमप्रवृत्ते स्यात् । १०,७.५७ ।

सर्वासां च गुणानामर्थवत्त्वाद्ग्रहणमप्रवृत्ते स्यात् । १०,७.५८ ।

अधिकं स्यादिति चेत् । १०,७.५९ ।

नार्थाभावात् । १०,७.६० ।

तथैकार्थविकारे प्राकृतस्याप्रवृत्तिः प्रवृत्तौ हि विकल्पः स्यात् । १०,७.६१ ।

यावच्छ्रुतीति चेत् । १०,७.६२ ।

न प्रकृतावशब्दत्वात् । १०,७.६३ ।

विकृतौ त्वनियमः स्यात्प्रषदाज्यवद्ग्रहणस्य गुणार्थत्वादुभयोश्च प्रदिष्टत्वाद्गुणशास्त्रं यदेति स्यात् । १०,७.६४ ।

ऐकार्थ्याद्वा नियम्येत श्रुतितो विशिष्टत्वात् । १०,७.६५ ।

विरोधित्वाच्च लोकवत् । १०,७.६६ ।

क्रतोश्च तद्गुणत्वात् । १०,७.६७ ।

विरोधिनाञ्च तच्छ्रुतावशब्दत्वाद्विकल्पः स्यात् । १०,७.६८ ।

पृषदाज्ये समुच्चयाद्ग्रहणस्य गुणार्थत्वम् । १०,७.६९ ।

यद्यपि चतुरवत्तीति तु नियमे नोपपद्यते । १०,७.७० ।

क्रत्वन्तरे वा तन्न्यायत्वात्कर्मभेदात् । १०,७.७१ ।

यथाश्रुतीति चेत् । १०,७.७२ ।

न चोदनैकत्वात् । १०,७.७३ ।

प्रतिषेधः प्रदेशेऽनारभ्यविधाने च प्राप्तप्रतिषिद्धत्वाद्विकल्पः स्यात् । १०,८.१ ।

अर्थप्राप्तवदिति चेत् । १०,८.२ ।

न तुल्यहेतुत्वादुभयं शब्दलक्षणम् । १०,८.३ ।

अपि तु वाक्यशेषः स्यादन्याय्यत्वाद्विकल्पस्य विधीनामेकदेशः स्यात् । १०,८.४ ।

अपूर्वे चार्थवादः स्यात् । १०,८.५ ।

शिष्ट्वा तु प्रतिषेधः स्यात् । १०,८.६ ।

न चेदन्यं प्रकल्पयेत्प्रक्लृप्तावर्थवादः स्यादानर्थक्यात्परसामर्थ्याच्च । १०,८.७ ।

पूर्वैश्च तुल्यकालत्वात् । १०,८.८ ।

उपवादश्च तद्वत् । १०,८.९ ।

प्रतिषेधादकर्मेति चेत् । १०,८.१० ।

न शब्दपूर्वत्वात् । १०,८.११ ।

दीक्षितस्य दानहोमपाकप्रतिषेधोऽविशेषात्सर्वदानहोमपाकप्रतिषेधः स्यात् । १०,८.१२ ।

अक्रतुयुक्तानां वा धर्मः स्यात्क्रतोः प्रत्यक्षशिष्टत्वात् । १०,८.१३ ।

तस्य वाप्यानुमानिकमविशेषात् । १०,८.१४ ।

अपि तु वाक्यशेषत्वादितरपर्युदासः स्यात्प्रतिषेधे विकल्पः स्यात् । १०,८.१५ ।

अविशेषेण यच्छास्त्रमन्याय्यत्वाद्विकल्पस्य तत्सन्दिग्धमाराद्विशेषशिष्टं स्यात् । १०,८.१६ ।

अप्रकरणे तु यच्छास्त्रं विशेषे श्रुयमाणमविकृतमाज्यभागवत्प्राकृतप्रतिषेधार्थम् । १०,८.१७ ।

विकारे तु तदर्थं स्यात् । १०,८.१८ ।

वाक्यशेषो वा क्रतुना ग्रहणात्स्यादनारभ्यविधानस्य । १०,८.१९ ।

मन्त्रेष्ववाक्यशेषत्वं गुणोपदेशात्स्यात् । १०,८.२० ।

अनाम्नाते च दर्शनात् । १०,८.२१ ।

प्रतिषेधाच्च । १०,८.२२ ।

अग्न्यतिग्राह्यस्य विकृतावुपदेशादप्रवृत्तिः स्यात् । १०,८.२३ ।

मासि ग्रहणञ्च तद्वात् । १०,८.२४ ।

ग्रहणं वा तुल्यत्वात् । १०,८.२५ ।

लिङ्गदर्शनाच्च । १०,८.२६ ।

ग्रहणं समानविधानं स्यात् । १०,८.२७ ।

मासिग्रहणमभ्यासप्रतिषेधार्थम् । १०,८.२८ ।

उत्पत्तितादर्थ्याच्चतुरवत्तम प्रधानस्य होमसंयोगादधिकमाज्यमतुल्यत्वाल्लोकवदुत्पत्तेर्गुणभूतत्वात् । १०,८.२९ ।

तत्संस्कारश्रुतेश्च । १०,८.३० ।

ताभ्यां वा सह स्विष्टकृतः सकृत्त्वे द्विपभिघारणेन तदाप्तिवचनात् । १०,८.३१ ।

तुल्यवच्चाभिधाय सर्वेषु भक्त्यनुक्रमणात् । १०,८.३२ ।

साप्तदश्यवन्नियम्येत । १०,८.३३ ।

हविषो वा गुणभूतत्वात्तथाभूतविवक्षा स्यात् । १०,८.३४ ।

पुरोडाशाभ्यामित्य धिकृतानां पुरोडाशयोरुपदेशस्तच्छ्रुतित्वाद्वैश्यस्तोमवत् । १०,८.३५ ।

न त्वनित्याधिकारोऽस्ति विधौ नित्येन सम्बन्धस्तस्मादवाक्यशेषत्वम् । १०,८.३६ ।

सति च नैकदेशेन कर्तुः प्रधानभूतत्वात् । १०,८.३७ ।

कृत्स्नत्वात्तु तथा स्तोमे । १०,८.३८ ।

कर्तुः स्यादिति चेत् । १०,८.३९ ।

न गुणार्थत्वात्प्राप्ते न चोपदेशार्थः । १०,८.४० ।

कर्मणोस्तु प्रकरणे तन्न्यायत्वाद्गुणानां लिङ्गेन कालशास्त्रं स्यात् । १०,८.४१ ।

यदि तु सान्नाय्यं सोमयाजिनो न ताभ्यां समवायोऽस्ति विभक्तकालत्वात् । १०,८.४२ ।

अपि वा विहितत्वाद्गुणार्थायां पुनः श्रुतौ सन्देहे श्रुतिर्द्विदेवतार्था स्याद्यथानभिप्रेतस्तथाग्नेयो दर्शनादेकदेवते । १०,८.४३ ।

विधिं तु बादरायणः । १०,८.४४ ।

प्रतिषिद्धविज्ञानाद्वा । १०,८.४५ ।

तथा चान्यार्थदर्शनम् । १०,८.४६ ।

उपांशुयाजमन्तरा यजतीति हविर्लिङ्गाश्रुतित्वाद्यथाकामी प्रतीयेत । १०,८.४७ ।

ध्रौवाद्वा सर्वसंयोगात् । १०,८.४८ ।

तद्वच्च देवतायां स्यात् । १०,८.४९ ।

तान्द्रीणां प्रकरणात् । १०,८.५० ।

धर्माद्वा स्यात्प्रजापतिः । १०,८.५१ ।

देवतायास्त्वनिर्वचनं तत्र शब्दस्येह मृदुत्वं तस्मादिहाधिकारेण । १०,८.५२ ।

विष्णुर्वा स्याद्धौत्राम्नानादमावास्याहविश्च स्याद्धौत्रस्य तत्र दर्शनात् । १०,८.५३ ।

अपि वा पौर्णमास्यां स्यात्प्रधानशब्दसंयोगाद्गुणत्वान्मन्त्रो यथा प्रधानं स्यात् । १०,८.५४ ।

आनन्तर्यञ्च सान्नाय्यस्य पुरोडाशेन दर्शयत्यमावास्याविकारे । १०,८.५५ ।

अग्नीषोमविधानात्तु पौर्णमास्यामुभयत्र विधीयते । १०,८.५६ ।

प्रतिषिद्ध्यविधानाद्वा विष्णुः समानदेशः स्यात् । १०,८.५७ ।

तथा चान्यार्थदर्शनम् । १०,८.५८ ।

न चानङ्ग सकृच्छ्रुतावुभयत्र विधीयोतासम्बन्धात् । १०,८.५९ ।

गुणानां च परार्थत्वात्प्रवृत्तौ विधिलिङ्गानि दर्शयति । १०,८.६० ।

विकारे चाश्रुतित्वात् । १०,८.६१ ।

द्विपुरोडाशायां स्यादन्तरार्थत्वात् । १०,८.६२ ।

अजामिकरणार्थत्वाच्च । १०,८.६३ ।

तदर्थमिति चेन्न तत्प्रधानत्वात् । १०,८.६४ ।

अशिष्ठेन च सम्बन्धात् । १०,८.६५ ।

उत्पत्तेस्तु निवेशः स्याद्गुणस्यानुपरोधेनार्थस्य विद्यमानत्वाद्विधानादन्तरार्थस्य नैमित्तिकत्वात्तदभावेऽश्रुतौ स्यात् । १०,८.६६ ।

उभयोस्तु विधानात् । १०,८.६७ ।

गुणानाञ्च परार्थत्वादुपवेषवद्यदेति स्यात् । १०,८.६८ ।

अनपायश्च कालस्य लक्षणं हि पुरोडाशौ । १०,८.६९ ।

प्रशंसार्थमजामित्वम् । १०,८.७० ।

प्रयोजनाभिसम्बन्धात्पृथक्सतां ततः स्यादैककर्म्यमेकशब्दाभिसंयोगात् । ११,१.१ ।

शेषवद्वा प्रयोजनं प्रतिजनं प्रतिकर्म विभज्येत । ११,१.२ ।

अविधानात्तु नैवं स्यात् । ११,१.३ ।

शेषस्य हि परार्थत्वाद्विधानात्प्रतिप्रधानभावः स्यात् । ११,१.४ ।

अङ्गानां तु शब्दभेदात्क्रतुवत्स्यात्फलानयत्वम् । ११,१.५ ।

अर्थभेदस्तु तत्रार्थेहैकार्थ्यादैककर्म्यम् । ११,१.६ ।

शब्दभेदान्नेति चेत् । ११,१.७ ।

कर्मार्थत्वात्प्रयोगे ताच्छब्द्यं स्यात्तदर्थत्वात् । ११,१.८ ।

कर्तृविधेर्नानार्थत्वाद्गुणप्रधानेषु । ११,१.९ ।

आरम्भस्य शब्दपूर्वत्वात् । ११,१.१० ।

एकेनापि समाप्येत कृतार्थत्वाद्यथा क्रत्वन्तरेषु प्राप्तेषु चोत्तरावत्स्यात् । ११,१.११ ।

फलाभावान्नेति चेत् । ११,१.१२ ।

न कर्मसंयोगात्प्रयोजनबशब्ददोषं स्यात् । ११,१.१३ ।

एकशब्द्यादिति चेत् । ११,१.१४ ।

नार्थपृथक्त्वात्समत्वादगुणत्वम् । ११,१.१५ ।

विधेस्त्वेकश्रुतित्वादपर्यायविधानान्नित्यवच्छ्रुतभूताभिसंयोगादर्थेन युगपत्प्राप्तेर्यथाप्राप्तं स्वशब्दो निवीतवत्सर्वप्रयोगे प्रवृत्तिः स्यात् । ११,१.१६ ।

तथा कर्मोपदेशत्वात् । ११,१.१७ ।

क्रत्वन्तरेषु पुनर्वचनम् । ११,१.१८ ।

उत्तरास्वश्रुतित्वाद्विशेषाणां कृतार्थत्वात्संदोहे यथाकामी प्रतीयेत । ११,१.१९ ।

कर्मण्यारम्भभाव्यत्वात्कृषिवत्प्रत्यारम्भं फलानि स्युः । ११,१.२० ।

अधिकारश्च सर्वेषां कार्यत्वादुपपद्यते विशेषः । ११,१.२१ ।

सकृत्तु स्यात्कृतार्थत्वादङ्गवत् । ११,१.२२ ।

शब्दार्थश्च तथा लोके । ११,१.२३ ।

अपि वा संप्रयोगे यथाकामी प्रतीयेताश्रुतित्वाद्विधिषु वचनानि स्युः । ११,१.२४ ।

एकशब्द्यात्तथाङ्गेषु । ११,१.२५ ।

लोके कर्मार्थलक्षणम् । ११,१.२६ ।

क्रियाणामर्थशेषत्वात्प्रत्यक्षतस्तन्निर्वृत्त्यापवर्गः स्यात् । ११,१.२७ ।

धर्ममात्रे त्वदर्शनाच्छब्दार्थेनापवर्गः स्यात् । ११,१.२८ ।

क्रतुवच्चानुमानेनाभ्यासे फलभूमा स्यात् । ११,१.२९ ।

सकृद्वा कारणैकत्वात् । ११,१.३० ।

परिमाणं चानियमेन स्यात् । ११,१.३१ ।

फलस्यारम्भनिर्वृत्तेः क्रतुषु स्यात्फलान्यत्वम् । ११,१.३२ ।

अर्थवांस्तु नैकत्वादभ्यासः स्यादनर्थको यथा भोजनमेकस्मिन्नर्थस्यापरिमाणत्वात्प्रधाने च क्रियार्थत्वादनियमः स्यात् । ११,१.३३ ।

पृथक्त्वाद्विधितः परिमाणं स्यात् । ११,१.३४ ।

अनभ्यासो वा प्रयोगवचनैकत्वात्सर्वस्य युगपच्छास्त्रादफलत्वाच्च कर्मणः स्यात्क्रियार्थत्वात् । ११,१.३५ ।

अभ्यासो वा छेदनसंमार्गावदानेषु वचनात्सकृत्त्वस्य । ११,१.३६ ।

अनभ्यासस्तु वाच्यत्वात् । ११,१.३७ ।

बहुवचनेन सर्वप्राप्तेर्विकल्पः स्यात् । ११,१.३८ ।

दृष्टः प्रयोग इति चेत् । ११,१.३९ ।

भक्त्येति चेत् । ११,१.४० ।

तथेतरस्मिन् । ११,१.४१ ।

प्रथमं वा नियम्येत कारणादतिक्रमः स्यात् । ११,१.४२ ।

श्रुत्यर्थाविशेषात् । ११,१.४३ ।

तथा चान्यार्थदर्शनम् । ११,१.४४ ।

प्रकृत्या च पूर्ववत्तदासत्तेः । ११,१.४५ ।

उत्तरासु यावत्स्वमपूर्वत्वात् । ११,१.४६ ।

यावत्स्वं वान्यविधानेनानुवादः स्यात् । ११,१.४७ ।

साकल्यविधानात् । ११,१.४८ ।

बह्वर्थत्वाच्च । ११,१.४९ ।

अग्निहोत्रे चाशेषवद्यवागूनियमः प्रतिषेधः कुमाराणाम् । ११,१.५० ।

सर्वप्रायिणापि लिङ्गेन संयुज्यते देवताभिसंयोगात् । ११,१.५१ ।

प्रधानकर्मार्थत्वादङ्गानां तद्भेदात्कर्मभेदः प्रयोगे स्यात् । ११,१.५२ ।

क्रमकोपश्च यौगपद्यात्स्यात् । ११,१.५३ ।

तुल्यानां तु यौगपद्यमेकशब्दोपदेशात्स्याद्विशेषाग्रहणात् । ११,१.५४ ।

एकार्थ्यादव्यवायः स्यात् । ११,१.५५ ।

तथा चान्यार्थदर्शनं कामुकायनः । ११,१.५६ ।

तन्न्यायत्वादशक्तेरानुपूर्व्यं स्यात्संस्कारस्य तदर्थत्वात् । ११,१.५७ ।

असंसृष्टोऽपि तादर्थ्यात् । ११,१.५८ ।

विभवाद्वा प्रदीपवत् । ११,१.५९ ।

अर्थात्तु लोके विधितः प्रतिप्रधानं स्यात् । ११,१.६० ।

सकृदिज्यां कामुकायनः परिमाणविरोधात् । ११,१.६१ ।

विधेस्त्वितरार्थत्वात्सकृदिज्याश्रुतिव्यतिक्रमः स्यात् । ११,१.६२ ।

विधिवत्प्रकरणाविभागे प्रयोगं बादरायणः । ११,१.६३ ।

अपि चैकेन सन्निधानमविशेषको हेतुः । ११,१.६४ ।

क्वचिद्विधानान्नेति चेत् । ११,१.६५ ।

न विधेश्चोदितत्वात् । ११,१.६६ ।

व्याख्यातं तुल्यानां यौगपद्यमगृह्यमाणविशेषाणाम् । ११,१.६७ ।

भेदस्तु कालभेदाच्चोदनाव्यवायात्स्याद्विशिष्टानां विधिः प्रधानकालत्वात् । ११,१.६८ ।

तथा चान्यार्थदर्शनम् । ११,१.६९ ।

विधिरिति चेन्न वर्तमानापदेशात् । ११,१.७० ।

एकदेशकालकर्तृत्व मुख्यानामेकशब्दोपदेशात् । ११,२.१ ।

अविधिश्चेत्कर्मणामभिसम्बन्धः प्रतीयेत तल्लक्षणार्थाभिसंयोगाद्विधित्वाच्चेतरेषां प्रतिप्रधानभावः स्यात् । ११,२.२ ।

अङ्गेषु च तदभावः प्रधानं प्रतिनिर्देशात् । ११,२.३ ।

यदि तु कर्मणो विधिसम्बन्धः स्यादैकशब्द्यात्प्रधानार्थाभिधासंयोगात् । ११,२.४ ।

तथा तान्यार्थदर्शनम् । ११,२.५ ।

श्रुतिश्चैषां प्रधानवत्कर्मश्रुतेः परार्थत्वात् । ११,२.६ ।

कर्मणोऽश्रुतित्वाच्च । ११,२.७ ।

अङ्गानि तु विधानत्वात्प्रधानेनोपदिश्येरंस्तस्मात्स्यादेकदेशत्वम् । ११,२.८ ।

द्रव्यदेवतं तथेति चेत् । ११,२.९ ।

न चोदनाविधिशेषत्वान्नियमार्थो विशेषः । ११,२.१० ।

तेषु समवेतानां समवायात्तन्त्रमङ्गानि भेदस्तु तद्भेदात्कर्मभेदः प्रयोगे स्यात्तेषां प्रधानशब्दत्वात्तथा चान्यार्थदर्शनम् । ११,२.११ ।

इष्टिराजसूयचातुर्मास्येष्वैककर्म्यादङ्गानां तन्त्रभावः स्यात् । ११,२.१२ ।

कालभेदान्नेति चेत् । ११,२.१३ ।

नैकदेशत्वात्पशुवत् । ११,२.१४ ।

अपि वा कर्मपृथक्त्वात्तेषां तन्त्रविधानात्साङ्गानामुपदेशः स्यात् । ११,२.१५ ।

तथा चान्यार्थदर्शनम् । ११,२.१६ ।

तथा तदवयवेषु स्यात् । ११,२.१७ ।

पशौ तु चोदनैकत्वात्तन्त्रस्य विप्रकर्षः स्यात् । ११,२.१८ ।

तथा स्यादध्वरकल्पेष्टौ विशेषस्यैककालत्वात् । ११,२.१९ ।

इष्टिरिति चैकवच्छ्रुतिः । ११,२.२० ।

अपि वा कर्मपृथकत्वात्तेषां च तन्त्रविधानात्साङ्गानामुपदेशः स्यात् । ११,२.२१ ।

प्रथमस्य वा कालवचनम् । ११,२.२२ ।

फलैकत्वादिष्टिशब्दो यथान्यत्र । ११,२.२३ ।

वसाहोमस्तन्त्रमेकदेवतेषु स्यात्प्रदानस्यैककालत्वात् । ११,२.२४ ।

कालभेदात्त्वावृत्तिर्देवताभेदे । ११,२.२५ ।

अन्ते यूपाहुतिस्तद्वत् । ११,२.२६ ।

इतरप्रतिषेधो वा । ११,२.२७ ।

अशास्त्रत्वाच्च देशानाम् । ११,२.२८ ।

अवभृथे प्रधानेऽग्निविकारः स्यान्न हि तद्धेतुरग्निसंयोगः । ११,२.२९ ।

साङ्गो वा प्रयोदवचनैकत्वात् । ११,२.३० ।

लिङ्गदर्शनाच्च । ११,२.३१ ।

शब्दविभागाच्च देवतानपनयः । ११,२.३२ ।

दक्षिणेऽग्नौ वरुणप्रधासेषु देशभेदात्सर्वं क्रियते । ११,२.३३ ।

अचोदनेति चेत् । ११,२.३४ ।

स्यात्पौर्णमासीवत् । ११,२.३५ ।

प्रयोगचेदनेति चेत् । ११,२.३६ ।

इहापि मारुत्याः प्रयोगश्चोद्यते । ११,२.३७ ।

आसादानमिति चेत् । ११,२.३८ ।

नोत्तरेणैकवाक्यत्वात् । ११,२.३९ ।

अवाच्यत्वात् । ११,२.४० ।

आम्नायवचनं तद्वत् । ११,२.४१ ।

कर्तृभेदस्तथेति चेत् । ११,२.४२ ।

न समवायात् । ११,२.४३ ।

लिङ्गदर्शनाच्च । ११,२.४४ ।

वेदिसंयोगादिति चेत् । ११,२.४५ ।

न देशमात्रत्वात् । ११,२.४६ ।

एकवाक्यत्वात् । ११,२.४७ ।
एकाग्नित्वादपरेषु तन्त्रं स्यात् । ११,२.४८ ।

नाना वा कर्तृभेदात् । ११,२.४९ ।

पर्यग्निकृतानामुत्सर्गे प्राजापत्यानां कर्मोत्सर्गः श्रुतिसामानयादारण्यवत्तस्माद्ब्रह्मसाम्नि चोदनापृथक्तवं स्यात् । ११,२.५० ।

संस्कारप्रतिषेधो वा वाक्यैकत्वो क्रतुसामान्यात् । ११,२.५१ ।

वाक्यैकत्वे क्रतुसामान्यात् । ११,२.५२ ।

वपानां चानभिघारणस्य दर्शनात् । ११,२.५३ ।

पञ्चशारदीयास्तथेति चेत् । ११,२.५४ ।

न चोदनैकवाक्यत्वात् । ११,२.५५ ।

यातयामत्वाच्च । ११,२.५६ ।

संस्कारणां च तद्दर्शनात् । ११,२.५७ ।

दशपेये क्रयप्रतिकर्षात्प्रतिकर्षस्ततः प्राचां तत्समानं तन्त्रं स्यात् । ११,२.५८ ।

समानवचनं तद्वत् । ११,२.५९ ।

अतिकर्षो वार्थहेतुत्वात् । ११,२.६० ।

पूर्वस्मिंश्चावभृथस्य दर्शनात् । ११,२.६१ ।

समानः कालसामान्यात् । ११,२.६२ ।

निष्कासस्यावभृथे तदेकदेशत्वात्पशुवत्प्रदानविप्रकर्षः स्यात् । ११,२.६३ ।

अपनयो वा प्रसिद्धेनाभिसंयोगात् । ११,२.६४ ।

प्रतिपत्तिरिति चेन्न कर्मसंयोगात् । ११,२.६५ ।

उदयनीये च तद्वत् । ११,२.६६ ।

प्रतिपत्तिर्वाकर्मसंयोगात् । ११,२.६७ ।

अर्थकर्म वा शेषत्वाच्छ्रयणवत्तदर्थेन विधानात् । ११,२.६८ ।

अङ्गानां मुख्यकालत्वाद्वचनादन्यकालत्वम् । ११,३.१ ।

द्रव्यस्य कर्मकालनिष्पत्तेः प्रयोगः सर्वार्थः स्यात्स्वकालत्वात् । ११,३.२ ।

यूपश्चाकर्मकालत्वात् । ११,३.३ ।

एकयूपं च दर्षयति । ११,३.४ ।

संस्कारास्त्वावर्तेरन्नर्थकालत्वात् । ११,३.५ ।

तत्कालस्तु यूपकर्मत्वात्तस्य धर्मविधानात्सर्वार्थानां च वचनादन्यकालत्वम् । ११,३.६ ।

सकृन्मानं च दर्शयति । ११,३.७ ।

स्वरुस्तन्त्रापवर्गः स्यादस्वकालत्वात् । ११,३.८ ।

साधारणे वानुनिष्पत्तिस्तस्य साधारणत्वात् । ११,३.९ ।

सोमान्ते च प्रतिपत्तिदर्शनात् । ११,३.१० ।

न चोत्पत्तिवाक्यत्वात्प्रदेशात्प्रस्तरे तथा । ११,३.११ ।

अहर्गणे विषाणाप्रासनं धर्मविप्रतिषेधादन्ते प्रथमे वाहनि विकल्पः स्यात् । ११,३.१२ ।

पाणेस्त्वश्रुतिभूतत्वाद्विषाणानियमः स्यात्प्रातः सवनमध्यत्वाच्छिष्टे चाभिप्रवृत्तत्वात् । ११,३.१३ ।

शिष्ठे चाभिप्रवृत्तत्वात् । ११,३.१४ ।

वाग्विसर्गो हविष्कृता वीजभेदे तथा स्यात् । ११,३.१५ ।

यथाह्वानमपीति चेत् । ११,३.१६ ।

पशौ च पुरोडाशे समानतन्त्रं भवेत् । ११,३.१७ ।

अङ्गप्रधानार्थो योगः सर्वापवर्गे विमोकः स्यात् । ११,३.१८ ।

प्रधानापवर्गे वा तदर्थत्वात् । ११,३.१९ ।

अवभृथे च तद्वत्प्रधानार्थस्य प्रतिषेधोऽपवृक्तार्थत्वात् । ११,३.२० ।

अहर्गणे च प्रत्यहं स्यात्तदर्थत्वात् । ११,३.२१ ।

सुब्रह्मण्या तु तन्त्रं दीक्षावदन्यकालत्वात् । ११,३.२२ ।

तत्कालात्त्वादावर्तेत प्रयागतो विशेषसम्बन्धात् । ११,३.२३ ।

अप्रयोगाङ्गमिति चेत् । ११,३.२४ ।

प्रयोगनिर्देशात्कर्सृभेदवत् । ११,३.२५ ।

तद्भूतस्थानादग्निवदिति चेत्तदपवर्गस्तदर्थत्वात् । ११,३.२६ ।

अग्निवदिति चेत् । ११,३.२७ ।

न प्रयोगसाधारण्यात् । ११,३.२८ ।

लिङ्गदर्शनाच्च । ११,३.२९ ।

तद्धि तथेति चेत् । ११,३.३० ।

नाशिष्टत्वादितरन्यायत्वाच्च । ११,३.३१ ।

विध्येकत्वादिति चेत् । ११,३.३२ ।

न कृत्स्नस्य पुनः प्रयोगात्प्रधानवत् । ११,३.३३ ।

लौकिकेतु यथाकामी संस्कारानर्थलोपात् । ११,३.३४ ।

यज्ञायुधानि धार्येरन् प्रतिपत्तिविधानादृजीषवत् । ११,३.३५ ।

यजमानसंस्कारो वा तदर्थः श्रूयते तत्र यथाकामी तदर्थत्वात् । ११,३.३६ ।

मुख्यधारणं वा मरणस्यानियतत्वात् । ११,३.३७ ।

यो वा यजनीयेऽहनि म्रियेत सोऽधिकृतः स्यादुपवेषवत् । ११,३.३८ ।

न शास्त्रलक्षणत्वात् । ११,३.३९ ।

उत्पत्तिर्वा प्रयोजकत्वादाशिरवत् । ११,३.४० ।

शब्दासामञ्जस्यमिति चेत् । ११,३.४१ ।

तथाशिरेऽपि । ११,३.४२ ।

शास्त्रात्तु विप्रयोगस्तत्रैकद्रव्यचिकीर्षा प्रकृतावथेहापूर्वार्थवद्भूतोपदेशः । ११,३.४३ ।

प्रकृत्यर्थत्वात्पौर्णमास्याः क्रियेरन् । ११,३.४४ ।

अग्न्याधेये वाविप्रतिषेधात्तानि धारयेन्मरणस्यानिमित्तवात् । ११,३.४५ ।

प्रतिपत्तिर्वा यथान्येषाम् । ११,३.४६ ।

उपरिष्टात्सोमानां प्राजापत्यैश्चरन्तीति । ११,३.४७ ।

अङ्गविपर्यासो विनावचनादिति चेत् । ११,३.४८ ।

उत्कर्षः संयोगात्कालमात्रमितरत्र । ११,३.४९ ।

प्रकृतिकालासत्तेः शस्त्रवतामिति चेत् । ११,३.५० ।

न श्रुतिप्रतिषेधात् । ११,३.५१ ।

विकारस्थाने इति चेत् । ११,३.५२ ।

न चोदनापृथक्त्वात् । ११,३.५३ ।

उत्कर्षे सूक्तवाकस्य न सोमदेवतानामुत्कर्षः पश्वनङ्गत्वाद्यथा निष्कर्षेनान्वयः । ११,३.५४ ।

वाक्यसंयोगाद्वोत्कर्षः समानतन्त्रत्वादर्थलोपादनन्वयः । ११,३.५५ ।

चोदनैकत्वाद्राजसूयेऽनुक्तदेशकालानां समवायात्तन्त्रमङ्गानि । ११,४.१ ।

प्रतिदक्षिणं वा कर्तृसम्बन्धादिष्टिवदङ्गभूतत्वात्समुदायो हि तन्निर्वृत्त्यातदेकत्वादेकत्वादेकशब्दोपदेशः स्यात् । ११,४.२ ।

तथा चान्यार्थदर्शनम् । ११,४.३ ।

अनियमः स्यादिति चेत् । ११,४.४ ।

नोपदिष्टत्वात् । ११,४.५ ।

प्रयोजनैकत्वात् । ११,४.६ ।

अविशेषार्था पुनः श्रुतिः । ११,४.७ ।

अवेष्टौ चैकतन्त्र्यं स्याल्लिङ्गदर्शनाद्वचनात्कामसंयोगेन । ११,४.८ ।

क्रत्वर्थायामिति चेन्न वर्णसंयोगात् । ११,४.९ ।

पवमानहविःष्वैकतन्त्र्य प्रयोगवचनैकत्वात् । ११,४.१० ।

लिङ्गदर्शनाच्च । ११,४.११ ।

वर्तमानापदेशाद्वचनात्तु तन्त्रभेदः स्यात् । ११,४.१२ ।

सहत्वे नित्यानुवादः स्यात् । ११,४.१३ ।

द्वादशाहे तु प्रकृतित्वादेकैकमहरपवृज्येत कर्मपृथक्त्वात् । ११,४.१४ ।

अह्नां वा श्रुतिभूतत्वात्तत्र साङ्गं क्रियेत यथा माध्यन्दिने । ११,४.१५ ।

अपि वा फलकर्तृसम्बन्धात्सह प्रयोगः स्यादाग्नेयाग्नीषोमीयवत् । ११,४.१६ ।

साङ्गकालश्रुतित्वाद्वा स्वस्थानानां विकारः स्यात् । ११,४.१७ ।

दीक्षोपसदां च संख्या पृथक्पृथक्प्रत्यक्षसंयोगात् । ११,४.१८ ।

वसतीवरीपर्यन्तानि पूर्वाणि तन्त्रमन्यकालत्वादवभृथादीन्युत्तराणि दीक्षाविसर्गार्थत्वात् । ११,४.१९ ।

तथा चान्यार्थदर्शनम् । ११,४.२० ।

चोदनापृथक्त्वे त्वैकतन्त्र्यं समवेतानां कालसंयोगात् । ११,४.२१ ।

भेदस्तु तद्भेदात्करमभेदः प्रयोगे स्यात्तेषां प्रधानशब्दत्वात् । ११,४.२२ ।

तथा चान्यार्थदर्शनम् । ११,४.२३ ।

श्वासुत्यावचनं तद्वत् । ११,४.२४ ।

पश्वतिरेकश्च । ११,४.२५ ।

सुत्याविवृद्धौ सुब्रह्मण्यायां सर्वेषामुपलक्षणं प्रकृत्यन्वयादावाहनवत् । ११,४.२६ ।

अपि वेन्द्राभिधानत्वात्सकृत्स्यादुपलक्षणं कालस्य लक्षणार्थत्वात् । ११,४.२७ ।

अविभागाच्च । ११,४.२८ ।

पशुगणे कुम्भीशूलवपाश्रपणीनां प्रभुत्वात्तन्त्रभावः स्यात् । ११,४.२९ ।

भेदस्तु सन्देहाद्देवतान्तरे स्यात् । ११,४.३० ।

अर्थाद्वा लिङ्गकर्म स्यात् । ११,४.३१ ।

प्रतिपाद्यत्वाद्वसानां भेदः स्यात्स्वयाज्याप्रदानत्वात् । ११,४.३२ ।

अपि वा प्रतिपत्तित्वात्तन्त्रं स्यात्स्वत्वस्याश्रुतिभूतत्वात् । ११,४.३३ ।

सकृदिति चेत् । ११,४.३४ ।

न कालभेदात् । ११,४.३५ ।

पक्तिभेदात्कुम्भीशूलवपाश्ररणीनां भेदः स्यात् । ११,४.३६ ।

जात्यन्तरेषु भेदः पक्तिवैषम्यात् । ११,४.३७ ।

वृद्धिदर्शनाच्च । ११,४.३८ ।

कपालानि च कुम्भीवत्तुल्यसंख्यानाम् । ११,४.३९ ।

प्रतिप्रधानं वा प्रकृतिवत् । ११,४.४० ।

सर्वेषां वाभिप्रथमं स्यात् । ११,४.४१ ।

एकद्रव्ये संस्काराणां व्याख्यातमेककर्मत्वात् । ११,४.४२ ।

द्रव्यान्तरे कृतार्थत्वात्तस्य पुनः प्रयोगान्मन्त्रस्य च तद्गुणत्वात्पुनः प्रयोगः स्यात्तदर्थेन विधानात् । ११,४.४३ ।

निर्वपणलवनस्तरणाज्यग्रहणेषु चैकद्रव्यवत्प्रयोजनैकत्वात् । ११,४.४४ ।

द्रव्यान्तरवद्वा स्यात्तत्संस्कारात् । ११,४.४५ ।

वेदिप्रोक्षणे मन्त्राभ्यासः कर्मणः पुनः प्रयोगात् । ११,४.४६ ।

एकस्य वा गुणविधिर्द्रव्यैकत्वात्तस्मात्सकृत्प्रयोगः स्यात् । ११,४.४७ ।

कण्डूयने प्रत्यङ्गं कर्मभेदात्स्यात् । ११,४.४८ ।

अपि वा चोदनैककालमैककर्म्यं स्यात् । ११,४.४९ ।

स्वप्ननदीतरणाभिवर्षणामेध्यप्रतिमन्त्रणेषु चैवम् । ११,४.५० ।

प्रयाणे त्वार्थनिर्वृत्तेः । ११,४.५१ ।

उपरवमन्त्रस्तन्त्रं स्याल्लोकवद्बहुवचनात् । ११,४.५२ ।

न सन्निपातित्वादसन्निपातिकर्मणां विशेषग्रहणे कालैकत्वात्सकृद्वचनम् । ११,४.५३ ।

हविष्कृदध्रिगुपुरोऽनुवाक्यामनोतस्यावृत्तिः कालभेदात्स्यात् । ११,४.५४ ।

अध्रिगोश्च विपर्यासात् । ११,४.५५ ।

करिष्यद्वचनात् । ११,४.५६ ।

तन्त्रिसमवाये चोदनातः समानानामेकतन्त्र्यमतुल्येषु तु भेदः स्याद्विधिप्रक्रमतादर्थ्यात्श्रुतिकालनिर्देशात् । १२,१.१ ।

गुणकालविकाराच्च तन्त्रभेदः स्यात् । १२,१.२ ।

तन्त्रमध्ये विधानाद्वा मुख्यतन्त्रेण सिद्धिः स्यात्तन्त्रार्थस्याविशिष्टत्वात् । १२,१.३ ।

विकाराच्च न भेदः स्यादर्थस्याविकृतत्वात् । १२,१.४ ।

एकेषां वाशक्यत्वात् । १२,१.५ ।

आहोपुरीषकं स्यात् । १२,१.६ ।

एकाग्निवच्च दर्शनम् । १२,१.७ ।

जैमिनेः परतन्त्रत्वापत्तेः स्वतन्त्रप्रतिषेधः स्यात् । १२,१.८ ।

नानार्थत्वात्सोमे दर्शपूर्णमासप्रकृतीनां वेदिकर्म स्यात् । १२,१.९ ।

अकर्म वा कृतदूषा स्यात् । १२,१.१० ।

पात्रेषु च प्रसङ्गः स्याद्धोमार्थत्वात् । १२,१.११ ।

न्याय्यानि वा प्रयुक्तत्वादप्रयुक्ते प्रसङ्गः स्यात् । १२,१.१२ ।

शामित्रे च पशुपुरोडाशो न स्यादितरस्य प्रयुक्तत्वात् । १२,१.१३ ।

श्रपणं वाग्निहोत्रस्य शालामुखीये न स्यात्प्राजहितस्य विद्यमानत्वात् । १२,१.१४ ।

हविर्धाने निर्वपणार्थं साधयेतां प्रयुक्तत्वात् । १२,१.१५ ।

असिद्धिर्वान्यदेशत्वात्प्रधानवैगुण्यादवैगुण्ये प्रसङ्गः स्यात् । १२,१.१६ ।

अनसाञ्च दर्शनात् । १२,१.१७ ।

तद्युक्तत्वं च कालभेदात् । १२,१.१८ ।

मन्त्राश्च सन्निपातित्वात् । १२,१.१९ ।

धारणार्थत्वात्सोमेऽग्न्यन्वाधानं न विद्यते । १२,१.२० ।

तथा व्रतमपेतत्वात् । १२,१.२१ ।

विप्रतिषेधाच्च । १२,१.२२ ।

सत्यवदिति चेत् । १२,१.२३ ।

न संयोगपृथक्त्वात् । १२,१.२४ ।

ग्रहार्थं च पूर्वमिष्टेस्तदर्थत्वात् । १२,१.२५ ।

शेषवदिति चेन्न वैश्वदेवो हि स्याद्व्यपदेशात् । १२,१.२६ ।

न गुणार्थत्वात् । १२,१.२७ ।

सन्नहनञ्च वृत्तत्वात् । १२,१.२८ ।

अन्यविधानादारण्यभोजनं न स्यादुभयं हि वृत्त्यर्थम् । १२,१.२९ ।

शेषभक्षास्तथेति चेन्नान्यार्थत्वात् । १२,१.३० ।

भृतत्वाच्च परिक्रयः । १२,१.३१ ।

शेषभक्षास्तथेति चेत् । १२,१.३२ ।

न कर्मसंयोगात् । १२,१.३३ ।

प्रवृत्तवरणात्प्रति तन्त्रवरणात्प्रतितन्त्रवरणं होतुः क्रियेत । १२,१.३४ ।

ब्रह्मापीति चेत् । १२,१.३५ ।

न प्राङ्नियमात्तदर्थं हि । १२,१.३६ ।

निर्दिष्टस्येति चेत् । १२,१.३७ ।

न श्रुतत्वात् । १२,१.३८ ।

होतुस्तथेति चेत् । १२,१.३९ ।

न कर्मसंयोगात् । १२,१.४० ।

यज्ञोत्पत्त्युपदेशे निष्ठितकर्मप्रयोगभेदात्प्रतितन्त्रं क्रियेत । १२,१.४१ ।

देशपृथक्त्वान् मन्त्रो व्यावर्तते । १२,१.४२ ।

सन्नहनहरणे तथेति चेत् । १२,१.४३ ।

नान्यार्थत्वात् । १२,१.४४ ।

विहारो लौकिकानामर्थं साधयेत्प्रभुत्वात् । १२,२.१ ।

मांसपाकप्रतिषेधश्च तद्वत् । १२,२.२ ।

निर्देशाद्वा वैदिकानां स्यात् । १२,२.३ ।

सति चोपासनस्य दर्शनात् । १२,२.४ ।

अभावदर्शनाच्च । १२,२.५ ।

मांसपाको विहितप्रतिषेधः स्यादाहुतिसंयोगात् । १२,२.६ ।

वाक्यशेषो वा दक्षिणस्मिन्ननारभ्यविधानस्य । १२,२.७ ।

सवनीये छिद्रापिधानार्थत्वात्पशुपुरोडाशो न स्यादन्येषामेवमर्थत्वात् । १२,२.८ ।

क्रिया वा देवतार्थत्वात् । १२,२.९ ।

लिङ्गदर्शनात् । १२,२.१० ।

हविष्कृत्सवनीयेषु न स्यात्प्रकृतौ यदि सर्वार्था पशुं प्रत्याहूता सा कुर्याद्विद्यमानत्वात् । १२,२.११ ।

पशौ तु संस्कृते विधानात् । १२,२.१२ ।

योगाद्वा यज्ञाय तद्विमोके विसर्गः स्यात् । १२,२.१३ ।

निशि यज्ञे प्राकृतस्याप्रवृत्तिः स्यात्प्रत्यक्षशिष्टत्वात् । १२,२.१४ ।

कालवाक्यभेदाच्च तन्त्रभेदः स्यात् । १२,२.१५ ।

वेद्युद्धननव्रतं विप्रतिषेधात्तदेव स्यात् । १२,२.१६ ।

तन्त्रमध्ये विधानाद्वा तत्तन्त्रा सवनीयवत् । १२,२.१७ ।

वैगुण्यादिध्मबर्हिर्न साधयेदग्न्यन्वाधानं च यदि देवतार्थम् । १२,२.१८ ।

अग्न्यन्वाधानं च यदि देवतार्थम् । १२,२.१९ ।

आरम्भणीया विकृतौ न स्यात्प्रकृतिकालमध्यत्वात्कृता पुनस्तदर्थेन । १२,२.२० ।

सकृदारम्भसंयोगात् । १२,२.२१ ।

स्याद्वा कालस्याशेषभूतत्वात् । १२,२.२२ ।

आरंभविभागाच्च । १२,२.२३ ।

विप्रतिषिद्धधर्माणां समवाये भूयसां स्यात्सधर्मकत्वम् । १२,२.२४ ।

मुख्यं वा पूर्वचोदनाल्लोकवत् । १२,२.२५ ।

तथा चान्यार्थदर्शनम् । १२,२.२६ ।

अङ्गगुणविरोधे च तादर्थ्यात् । १२,२.२७ ।

परिधेर्द्व्यर्थत्वादुभयधर्मा स्यात् । १२,२.२८ ।

यौप्यस्तु विरोधे स्यान्मुख्यानन्तर्यात् । १२,२.२९ ।

इतरो वा तस्य तत्र विधानादुभयोश्चाङ्गसंयोगः । १२,२.३० ।

पशुसवनीयेषु विकल्पः स्याद्वैकृतश्चेदुभयोरश्रुतिभूतत्वात् । १२,२.३१ ।

पाशुकं वा तस्य वैशेषिकाम्नानात्तदनर्थकं विकल्पे स्यात् । १२,२.३२ ।

पशोश्च विप्रकर्षस्तन्त्रमध्ये विधानात् । १२,२.३३ ।

अपूर्वं च प्रकृतौ समानतन्त्रा चेदनित्यत्वादनर्थकं हि स्यात् । १२,२.३४ ।

अधिकश्च गुणः साधारणेऽविरोधात्कांस्यभोजिवदमुख्येऽपि । १२,२.३५ ।

तत्प्रवृत्त्या तु तन्त्रस्य नियमः स्याद्यथा पाशुकं सूक्तपाकेन । १२,२.३६ ।

न वाविरोधात् । १२,२.३७ ।

अशास्त्रलक्षणत्वाच्च । १२,२.३८ ।

विश्वजिति वत्सत्वङ्नामधेयादितरथा तन्त्रभूयस्त्वादहतं स्यात् । १२,३.१ ।

अविरोधी वा उपरिवासो हि वत्सत्वक् । १२,३.२ ।

अनुनिर्वाप्येषु भूयस्त्वेन तन्त्रनियमः स्याच्छ्विष्ठकृद्दर्शनाच्च । १२,३.३ ।

आगन्तुकत्वाद्वा स्वधर्मा स्याच्छ्रुतिविशेषादितरस्य च मुख्यत्वात् । १२,३.४ ।

स्वस्थानत्वाच्च । १२,३.५ ।

स्विष्टकृच्छ्रपणान्नेति चेद्विकारः पवमानवत् । १२,३.६ ।

अविकारो वा प्रकृतिवच्चोदनां प्रति भावाच्च । १२,३.७ ।

एक कर्मणि शिष्टत्वाद्गुणानां सर्वकर्म स्यात् । १२,३.८ ।

एकार्थास्तु विकल्पेरन् समुच्चये ह्यावृत्तिः स्यात्प्रधानस्य । १२,३.९ ।

अभ्यस्येतार्थवत्त्वादिति चेत् । १२,३.१० ।

नाश्रुतत्वाद्धि विकल्पवच्च दर्शयति कालान्तरेऽर्थवत्त्वं स्यात् । १२,३.११ ।

प्रायश्चित्तेषु चैकार्थ्यान्निष्पन्नेनाभिसंयोगस्तस्मात्सर्वस्य निर्घातः । १२,३.१२ ।

समुच्चयस्तु दोषार्थः । १२,३.१३ ।

मन्त्राणां कर्मसंयोगः स्वधर्मेण प्रयोगः स्याद्धर्मस्य तन्निमित्तत्वात् । १२,३.१४ ।

विद्यांप्रतिविधिनाद्वा सर्वकारणं प्रयोगः स्यात्कर्मार्थत्वात्प्रयोगस्य । १२,३.१५ ।

भाषास्वरोपदेशादैरवत्प्रायवचनप्रतिषेधः । १२,३.१६ ।

मन्त्रोपदेशो वा न भाषिकस्य प्रायोपपत्तेर्भाषिकश्रुतिः । १२,३.१७ ।

विकारः कारणाग्रहणे तन्न्यायत्वाद्दृष्टेऽप्येवम् । १२,३.१८ ।

तदुत्पत्तेर्वा प्रवचनलक्षणत्वात् । १२,३.१९ ।

मन्त्राणां करणार्थत्वान्मन्त्रान्तेन कर्मादिसन्निपातः स्यात्सर्वस्य वचनार्थत्वात् । १२,३.२० ।

संततवचनाद्धारायामादिसंयोगः । १२,३.२१ ।

करमसंतानो वा नानाकर्मत्वादितरस्याशक्यत्वात् । १२,३.२२ ।

आघारे च दीर्घधारत्वात् । १२,३.२३ ।

मन्त्राणां संनिपातित्वादेकार्थानां विकल्पः स्यात् । १२,३.२४ ।

संख्याविहितेषु समुच्चयोऽसंनिपातित्वात् । १२,३.२५ ।

ब्राह्मणविहितेषु च संख्यावत्सर्वेषामुपदिष्ठत्वात् । १२,३.२६ ।

याज्यावषट्कारयोश्च समुच्चयदर्शनं तद्वत् । १२,३.२७ ।

विकल्पो वा समुच्चयस्याश्रुतित्वात् । १२,३.२८ ।

गुणार्थत्वादुपदेशस्य । १२,३.२९ ।

वषट्कारे नानार्थत्वात्समुच्चयो हौत्रास्तु विकल्पेरन्नेकार्थत्वात् । १२,३.३० ।

क्रियमाणानुवादित्वात्समुच्चयो वा हौत्राणाम् । १२,३.३१ ।

समुच्चयं च दर्शयति । १२,३.३२ ।

जपाश्चाकर्मसंयुक्ताः स्तुत्याशीरभिधानाश्च याजमानेषु समुच्चयः स्यादाशीःपृथक्त्वात् । १२,४.१ ।

समुच्चयं च दर्शयति । १२,४.२ ।

याज्यानुवाक्यासु तु विकल्पः स्याद्देवतोपलक्षणार्थत्वात् । १२,४.३ ।

लिङ्गदर्शनाच्च । १२,४.४ ।

क्रयेषु ति विकल्पः स्यादेकार्थत्वात् । १२,४.५ ।

समुच्चयो वा प्रयोगद्रव्यसमवायात् । १२,४.६ ।

समुच्चयञ्च दर्शयति । १२,४.७ ।

संस्कारे च तत्प्रधानत्वात् । १२,४.८ ।

संख्यासु तु विकल्पः स्याच्छ्रुतिप्रतिषेधात् । १२,४.९ ।

द्रव्यविकारात्तु पूर्ववदर्थकर्म स्यात्तया विकल्पेन नियमप्रधानत्वात् । १२,४.१० ।

द्रव्यत्वेऽपि समुच्चयो द्रव्यस्य कर्मनिष्पत्तेः प्रतिपशुकर्मभेदादेवं सति यथाप्रकृति । १२,४.११ ।

कपालेऽपि तथेति चेत् । १२,४.१२ ।

न कर्मणः परार्थत्वात् । १२,४.१३ ।

प्रतिपत्तिस्तु शेषत्वात् । १२,४.१४ ।

शृतेऽपि पूर्ववत्स्यात् । १२,४.१५ ।

विकल्प्योऽन्वर्थकर्मनियमप्रधानत्वाच्छेसे च कर्मकार्यसमवायात्तसमात्तेनार्थकर्म स्यात् । १२,४.१६ ।

उखायां काम्यनित्यसमुच्चयो नियोगे कामदर्शनात् । १२,४.१७ ।

असति चासंस्कृतेषु कर्म स्यात् । १२,४.१७* ।

तस्य च देवतार्थत्वात् । १२,४.१८ ।

विकारो वा नित्यस्याग्नेः काम्येन तदुक्तहेतुः । १२,४.१९ ।

वचनादसंस्कृतेषु कर्म स्यात् । १२,४.२० ।

संसर्गे चापि दोषः स्यात् । १२,४.२१ ।

वचनादिति चेदथेतरस्मिन्नुत्सर्गापरिग्रहः कर्मणः कृतत्वात् । १२,४.२२ ।

स आहवनीयः स्यादाहुतिसंयोगात् । १२,४.२३ ।

अन्यो वोद्धृत्याहरणात्तस्मिन्त्संस्कारकर्म शिष्टत्वात् । १२,४.२४ ।

स्थानात्तु परिलुप्येरन् । १२,४.२५ ।

नित्याधारणे विकल्पो न ह्यकस्मात्प्रतिषेधः स्यात् । १२,४.२६ ।

नित्यधारणाद्वा प्रतिषेधो गतश्रियः । १२,४.२७ ।

परार्थान्येकः प्रतियन्तिवत्सत्राहीनयो यजमानगणेऽनियमोऽविशेषात् । १२,४.२८ ।

मुख्यो वाविप्रतिषेधात् । १२,४.२९ ।

सत्रे गृहपतिरसंयोगाद्धौत्रवदाम्नायवचनाच्च । १२,४.३० ।

सर्वैः वा तदर्थत्वात् । १२,४.३१ ।

विप्रतिषेधे परम् । १२,४.३२ ।

हौत्रे परार्थत्वात् । १२,४.३३ ।

वचनं परम् । १२,४.३४ ।

प्रभुत्वादार्त्विज्यं सर्ववर्णानां स्यात् । १२,४.३५ ।

स्मृतेर्वा स्याद्ब्राह्मणानाम् । १२,४.३६ ।

फलचमसविधानाच्चेतरेषाम् । १२,४.३७ ।

सान्नाय्येऽप्येवं प्रतिषेधः सौमपीयहेतुत्वात् । १२,४.३८ ।

चतुर्धाकरणे च निर्देशात् । १२,४.३९ ।

अन्वाहार्ये च दर्शनात् । १२,४.४० ।